

Zumakit
hinge ja ihu

terwekstegemine.

Geesti keelde
R. Mathiesen.

Tallinnas, 1911.
Trükitud G. Aho fuluga.

Dumalik
hinge ja ihu
terwekstegemine.

Seestikeelde toimetanud

A. Mathiesen.

Tallinnas, 1909

Trükitud G. A. Ilo kulguga.

Trükkitud S. Selsbergi ja A. Tetermani
trükkitojas Tallinnas, Pika l. nr. 36.

I.

Batu wägi.

Bühaſt kirjalt leiame jeda, et Jumal on omaſ Bojas ühe terveſtegemise paiga inimeſtele walmiſtanud, kuſ nemad hinge ja ihu pooleſt wõiwad arſtitud ſaada. Tenta on ſee, kuſ kõik ſu ülekohtu andekſ annab, kuſ ära parandab kõik ſu wigadused. (Pauſ 103, 3.)

Algufeſ, kui inimene walmiſtatud ſai, oli ta üks Jumalaga, ta oli püha, ilma patuta ja haigufeſteta, aga ſõnakuulmata oleku läbi tuli patt maailma ja patu läbi ſurm; ta on nüüd läbi tunginud kõikide inimeſte ſiſſe, ſeſt et nemad kõik on pattu teinud. (Rom. 5, 12.) See ſurm oli waimulik ja temas peitus patu ſeeme, mida waenlane hinge ſiſſe iſtutas, jelle järelduſ oli ſee, et eſimeſed inimeſed ſaid Ede- niſt wälja aetud.

Adam oli Jumala ſarnatſekſ loodud, aga päraſt patulangemiſt ſünnitas ta omaſ lap- ſed eneſe ſarnatſekſ. Selle läbi päriſiwad ne- mad ka tema patu läbi ärarikutud loomu. Kõik inimeſed, kuſ jelle wanadufeſeni jõuawad, kuſ nad hea ja kurja wahel mõiſtawad wahet

teha, langewad sest ajast peale üleastujate hulka, hoolimata sellest, et nad sünnimises Kristusel äralumastamise läbi ilma süüita ja taewariigi pärijad oliwad. Nõnda lähewad siis pisut aastaid mööda ja wanematest päritud loomus kisub neid patu teedele ja selle tagajärg on surm.

See inimene kes patu teed alla hukatusel poole lähew ilma kõige wähemat taewalikkul walguise kiiret nähew, on täielikult hinge poolt haige, teda wõib ainult see suur hinge arst, Jeesus, terweks teha.

II.

Beajemise tee.

Sellest suurest waimulikust pimedusest wiib meid ainult üksainus tee wälja ja see on see tee: ristil juure. Selles, et Jeesusel Kristusel weri Golgatal ristilambas sai ärawalatud, on wõlg meie pattude eest täielikult makstud. Nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on annud, et ükski, kes tema jisse usub, ei pea hukka saama, waid et igawene elu temal peab olema." (Joh. 3, 16.)

Prohwetid kuulutasiwad wanas seaduses selle suure äralumastaja maailma jisse tulemist ette, kes inimesed nende pattudest pidi ära peastma. Ka Issanda ingel ütles seda Joosepile, et tema kihlatud naene pidi poja ilmale tooma, kellele tema selle nime „Jeesus“ pidi panema, sest tema peastab oma rahwa nende

pattudest. (Matt. 1, 21.) Tema elu oli ilma patuta ja ometigi sai teda teotatud ja taga-
fiusjatud, wiimaks kannatas tema weel surma
walu ristisambas, seepärast, et waesed äralan-
genud patused pidivad elu ja igawese paran-
duse osaliseks saama auu sees. Ta ütleb:
„Mina olen tee ja tõde ja elu. (Joh. 14, 6.)

Meie peame Jeesust Kristust endile eesmär-
giks wõtma, kes ei ole pattu teinud ja kelle
juust ei ole pettust leitud; kes ei sõimanud
wastu kui teda sõimati, kes ei ähwardanud
kui ta kannatas; waid andis selle hooleks, kes
dieti kohut mõistab. Kes meie patud ise on
kannud omas ihus üles puu peale, et meie pi-
dime patust ära saama, ja õigusele elama,
kelle wermete läbi meie oleme terweks saanud.
(1 Pet. 2, 22—24.)

III.

Patuse kutsumine.

Omas sõnas räägib Jumal meile, et pä-
rast surma igal inimesel üks igawene paik ja
kodu walmistatud on kus nemad elama saa-
wad. Patust pöörmata inimestele on lõpmata
piin pürgus, kus enam ümberpöörmist ei ole
ja kust ei ükski ei igaweste enam ära ei pease.

Õigetele on üks igawene rahu taewas, kus
neil palju rõennu ja auu osaks saab Jumala
pale ees ja kus nemad teda lõpmata kiidawad.

Meil on üks armuline Jumal, kelle ha-
lastus ärandetmata on ja mis kõikidele ini-

mestele wõib osaks saada, kes iial selle halastuse juurde tulewad. Zumal annab meile wabaduses ärawalitseda jeda: kas meie wõtame Kristust enesele Dnistegijaks, wõi põlgame teda ära. Kaks asja seisawad meil ees ja ühe neist wõime meie enestele walida, olgu see siis kas „taewas ehk põrgu“, kahte ei wõi üksigi ärawalitseda. Taewane Isa tahab, et üksigi inimene ei peaks hukka minema ja sellepärast kähib tema iga inimest meelt parandada.

Armas lugeja, oled sina weel patu koorma all? Wiib sinu tee sind igawese hukatuse poole edasi? on sinu hing rõhutud? Siis mõtle see peale mis Jeesus ütleb: „Mina olen üks; kui keegi minust jisse läheb, see peab õndsaks saama, ja peab jisse ja wälja minema ja söömist leidma.“ (Joh. 10, 9.)

„Hoi tulge wee juurde kõik kellel janu on, ja kellel ep ole raha; tulge, ostke ja sööge, et tulge, ostke ilma rahata ja ilma hinnata wiina ja piima. Misparast waete teie raha see eest mis ei ole leib, ja oma were waewa see eest, mis teid ei wõi täita? Kuulge mind dieti, ja sööge head, siis peab teie hing rõemu tundma kallimast roast. Nõudke Jehowat, et teda wõib leida; hüüdke teda appi, et tema ligi on. Hõel jätku omad wiisid maha, ja kes nurjatu, omad mõtted, ja pööratu Jehowa poole, siis halastab ta tema peale, ja meie Zumala poole, sest ta annab wäga palju andeks.“ (Jes. 55, 1. 2. 6. 7.) „Tulge minu juurde kõik, kes teie koormatud ja waewatud olete, ja mina tahan teile hingamist saata.“

(Matt. 11, 28.) „Kui teie patud on kui helepunased riided, siiski peavad nemad walgetks saama kui lumi; kui nemad punased on kui werekarwa riie, peavad nemad ometi walge willa sarnatseks saama.“ (Jes. 1, 18.)

Kes tahab see tulgu. Oh mis auuline kutse! Kõik on kutsutud, kes iial kutse wastu wõtab. Otiige siis peate teie leidma! Koputage, siis peab teile lahti tehtama! Patuist pöõrmata inimene kuuleb need Issanda sõnad ja see waike hüie tungib tema hinge sisse.

IV.

Südametunnistuse ülesärfamine.

Nii pea kui patuist pöõrmata inimene Jumala ees oma elu hakkab sügawaste järele mõtlema, siis paistab igawene aeg talle kohutawalt silma ja patu koorem rõhub rängaste tema hinge. Pimedus läheb ikka suuremaks ja patu koorem raskemaks, suur ahastus täidab hinge. Oh misfugune seisukoht! hukas! igaweste hukas! Sest Issand ütleb: „Kui teie meelt ei paranda, siis lähete teie nõndasamuti hukka.“ Et Issanda sõnad küll nii waljud on, siiski teewad suur jagu inimesi omad südamed kõwaks ja elawad hooletumalt iga päew patu sees edasi, aga sellega ei muuda nemad Issanda õiget kohtumõistmist ja tema kanget wiha mitte sugugi. Kui keegi ülekohtu pärast kohtu ette kutsutakse ja teda leitakse süüdlane olewat, siis mõistetakse tema peale seaduse järele kohut ja tema saab nuheldud. Kohus ei

küü mitte, kas see inimene karistust kardab või ei, vaid tema viib oma otsuse läbi. Niisama sünnib ka patustpöörmata inimesega, kes Jumala käskudest üle astub ja tema sõna halvaks paneb. Jumal ütleb julle: „Paranda meelt,“ aga kui sa sellele healele vastu seisad, seega koormad oma süüid veel suuremaks ja kui su elu siin maa peal lõpeb, siis tuleb see hirmus kohtu päew, kus sa kõige hõelatega igaweste Jumala wiha alla jäed. Südametunnistuse ülesärkamine ei ole mitte tundmine, vaid üks seestpidine valgus, mis selgesti näitab ja teada annab, et sa Jumala ees täiesti kõlbmata oled; sestamast valgusest tuleb siis ka patu kahetsuse tundmine. On kahetsus sinu sees maad saanud, siis sirutab arm kohe omad käed sinu vastu välja; armu käsi tagasi lükkata, see on niisama palju kui püha Waimu eneseist eemale tõrjuda kes sinu hinge tahab Jumalaga ühendada. Sarnane alaline Jumala Waimu tagasi tõrjumine teeb sinu südametäie nii kõwaks, et kõik patu kahetsuse tundmine sinust hoopis kaub. Aga nüüd on weel armu igawestele, kes Jumala juurde tuleb.

Seestpidisest valgusest ilma tundmiseta oleks juba ümberpöörmiseks küllalt, aga et süda seda patu häda õieti sügawalt mõistaks, seepärast on Jumal ka tundmise sinna juurde pannud, jaks et inimene pärast patust pöörmist väga patu eest hoiaks ja enmast täielikult Jumalale ära annaks.

V.

Äraandmine.

Meie ei tooks mitte põrgu hirmutusi ja hukatuse koledusi ette ega manitseks inimesi meelt parandada, siis kui meil paremat kohta poleks hingedele kätte näidata; üht kohta mis ainult äralunastatud hingedele on valmistatud, Kristusega auu sees olla igaweste. See koht on taewas, kus ükski mure ega häda ei wõi enam järele tulla, sinna jäeb see wäikene werrega puhtaks pestud karjuse lahkumata igaweseks ajaks. Sarnast eluajet igaweseks ajaks kätte nõuda tajub küll neile kõik waewa, kes ennast täielikult Jumalale on ära annud. See maapealne elu nüüd, on üks ehitamise kamber, kus meie pulma kuue selga paneme ja põlewad lambid kätte wõtame, et Peigmehe tulekul walmis oleme. Kui asi meie juures teijiti on, siis jääme kõige rumala neitjidega ukse taha. Hakkab nüüd hing see peale mõeldes halastuse järele kiskendama, hüüdes: Mis pean ma tegema et ma õndsaks saan? Siis kostab Jumal oma sõna läbi: „Paranda meelt!“ (Apost. t. 17, 30) Seepärast parandage meelt ja pöörake ümber, et teie patud wõiksinwad saada ära kustutatud. (Apost. t. 3, 19.) Kui teie meelt ei paranda, siis lähete teie nõudsamuti kõik hukka. (Luka 13, 3, 5.)

Höel jätku omad wiisid maha ja kes nurjatu oma mõtted. (Jes. 55, 7.)

Tunnistagem omad patud. (Sp. s. 28, 13.)

Kui meie omad patud üles tunnistame,

jiis on tema ustaw ja õige, et ta meile patud andeks annab (1 Joh. 1, 9.) Uku Jესuse Kristuse jisse, jiis jaad ja õndsaks. Apost. t. 16, 31. Joh. 3, 16, 18.

Täielik äraandmine Jumalale, mille läbi hing patu pimedusest taewaliku walgusele tuleb, nõuab enam kui üht ilusat kombet. See nõuab, et meie ennast kõikis Jumala tahtmise alla heidame ja pattu hoopis maha jäätame ja Jესuse järel käime. Nii pea kui inimesed seda tegewad, mis Issand nende käest nõuab, jiis leiawad nad kohe, et Issand oma tõutuste sees truu on. Sest ta ütleb: „Kui sa omad patud üles tunnistad, jiis annab ta need sinule andeks;“ ja niipea kui sa Issanda Jესuse jisse usud, pead sa õndsaks saama.“ Ja weel palju teisi armjaid tõutuši on Issand omas sõnas sinu tarwis tallele pannud. Kes omad patud üles tunnistab ja ifka nende sees weel edasi elab, selle tunnistus ei ole kirja järele õige ja Jumal ei arwa sest ühtigi. Jumal ütleb: „Et hõel peab omad wiisid maha jätma,“ ja niipea kui ta seda teeb, kuulab Jumal tema palwet ja annab tale mis ta igatseb. Rahjaks leidub aga palju sarnaseid inimesi kui Ananias ja Sawira, kes ihe osa rahast enesele tahawad pidada ja seda ära peita tulewiku tarwis, aga Jumala silm näeb ometigi kõige sügawama südamet põhja ära ja tema eest ei wõi keegi midagi ära warjata. Jumal tunneb kas meie äraandmine temale tõsine ja täielik on wõi poolik ja temal on alati oma kontrakt walmis ja alla kirjutatud,

mida ta meile kätte annab, niipea kui meie oma poole oleme täitnud.

VI.

Ust.

Ust Jumala jisse on see, et meie tema sõnast kinni võtame ja kõik oma usalduse õig-
lase meelega, ilma kartuset ja kaksipidi mõt-
lemiseta tema tõutuste peale paneme. Sest ust
on kindel lootus nende asjade peale, mis veel
oodetakse ja nende asjade märguandmine, mis
ei nähta. Aga ilma usuta ei või ükski Ju-
mala meelepärast olla; sest kes Jumala juurde
tahab saada, see peab uskuma, et tema on, ja
et ta tasujaks saab neile kes teda otsivad.
(Ebr. 11, 1. 6.)

Mitu inimest on ennast juba nõnda Ju-
malale ära annud, et nad on öelnud: „Meie
oleme kõik teinud, mis Jumal omas sõnas
meid on käskinud,“ aga nemad ei saanud jüiski
weel Jumala tõutu si kätte. Mis pärast mitte?
Kui meie ennast täieste oleme Jumalale ära
annud, siis peame tema tõutustest osa saama,
kas meie seda tunneme ehk mitte. Kui Ju-
mala jisse usume, mis siis veel kahtleme
tema tõutu si tõeks pidamast ja neid mitte oman-
damast? Siin on meil üks suur asi äräõppida,
kes meie Issanda waranduste kambritest ta-
hame õnnistu si kätte saada, see on, et meie
seda kindlaste usume mida palume, et meie
ka seda saame. Jumal vastab meie palve
peale just sel silmapilgul, kus meie need tin-
gimised täidame, mis Jumal selle asja kohta

on seadnud mida palume. Mõtleme kord seepeale mis Önnistegija ise ütles: „Kõik mis teie iial lugedes palute, uskuge, et teie seda saate, siis saab see teile.“ (Mark. 11, 24.) Meed tõutused on ainult jarnaste Jumala lastele, kes mitte jellesinatse maailma wiiji järele ei ela, waid kes ennast kõigest patu kõidikutest on lahti fiskunud. Meed tõutused on nendele kes täieste Jumala tahtmise järele elawad ja teda teeniwad.

Tõsine usk läheb Jumala tõutuste sees kaugemale kui meie loomulik silm näeb ja ulatab, kaugemale kui meie ette aimamine meile wõib kindlaks teha.

Tõsine usk on lõpmata wõimus, mis kõik wastu seiswad wäed maha rõhub, kes meile meie palwe wastuses takistusi tahawad ette weeretada. See kes usus palub, hüüab Jumalat appi, ka wahest inimese arwates wõimatute asjade pärast, ja jääb kindlaks, et Jumal ka jelles asjas oma tõutuse saab täitma. Mõned inimesed waatawad usu loomu peale wõeriti ja arwawad, et jarnane liht usk aga mõne iseäralise inimese pärast on, aga mitte nende oma ja seepärast waewawad nad endid ja nõuawad mitmesugusid tundmisi enne kui endid önnistuse osaliseks arwawad jaawat. Usk on wäga lihtne ja siin on kaks alust, aga ainult ühe peal wõime meie seista: üks alus on usk, teine uskmata meel. Jumala sõna on kas tõsi ehk ta on wale. Jumal teeb seda, mis Ta on tõutanud, ehk ta ei tee seda mitte. Tema tõutused on kas kindlad ehk kindlusetad.

Siin on nüüd see küsimus: Kas meie peame Jumala sõna tõeks või waleks? Kui meie Jumalat üheks tõsiseks Jumalaks peame, miks-pärast kahtleme siis tema tõutuste üle? Kui meile mitmed wägewad wastased tahawad elu tee kinni panna ja meil nendega palju on wõidelda, siis on ju ükskõik kas meie eneste ees teed näeme ehk mitte. Sest kui meie Jä-sanda sõjawägedes seisame ja temalt juhatust tarwitame, eks ole sest siis küllalt, kui teame, et tema sõnas selleks tõutused olemas on. Mis-pärast nõuame meie siis tähti ja imetegu-sid enne kui uskuda wõime: kas tema ka omad tõutused täidab?

See, kes Jumala käest midagi tahab saada, see peab selle kindla usu astmeni olema jõud-nud, et ta julgusega seda Jumalalt ootab, mis ta on palunud. Ja see on julgus, mis meil on tema poole, kui meie midagi palume tema tahtmise järele, siis kuuleb tema meid. Ja kui meie teame, et ta meid kuuleb, mis meie iial palume, siis teame meie, et meie saame pa-lumised, mis meie temalt oleme palunud. (1 Joh. 5, 14. 15.)

Ja mis teie iial palute minu nimel, seda tahan mina teha, et Jsa saaks auustatud Poja sees. Kui teie midagi minu nimel palute, siis tahan mina seda teha. (Joh. 14, 13. 14.)

Batune peab uskuma, et nüüd see armas aeg ja täna see õnnistuse tund on. (2 Kor. 6, 2.) Kui meie omad patud ülestunnistame, siis on tema õige ja ustaw, et ta meile patud andeks annab. (1 Joh. 1, 9.)

Ufflik peab neid sõnu hoolega tähele panema ja nende tõsidust oma südamesse võtma. Sest see on Jumala tahtmine, teie pühitsemine: (1 Tess. 4, 3.) Seepärast tahame meie Kristuse eijimese õpetuse nõnda jätta, ja täiema õpetuse poole nõuda. (Ebr. 6, 1.) Ja ma tahan Isa paluda, ja tema annab teile ühe teise rõemustaja. (Joh. 14, 16.) Andke omad ihud elavaks ja pühaks, Jumala meelepäraliseks ohvriks, see olgu teie mõistlik Jumalateenistus. (Rom. 12, 1.) Nõder ehk haige peab seda teadma, et usupalwe saab aitama ja Issand teeb teda terveks. (Zak. 5, 13—15.)

See on meie eneste süü, kui meie elujõud kas argtuse ehk patu läbi on nõdraks jäänud. Jumal aga tõutab kõik kõididud kätti kiskuda ja wangid lahti lasta. Kui ka üks inimene oleks raud ja teras ahelatega finni kõidetud, siiski ei võiks see tema käest ta hinge rõemu ja wabadust riisuda. Wõtame näituseks ühe mehe, kes käteist ja jalust kinniseutult on wangitorni heidetud, sealt saadab ta palwekirja, et teda saaks wabaks lastud, ja tema palwe leiab maad; seal tuleb nüüd wangihoidja ja loeb temale kirja ette kus öeldud on, et temale on armu antud ja ta on sest tunniist waba. Eks tõuse nüüd selle wangi südames tänu tundmus nende wastu üles, kes teda on wabastanud? Nüüd wõtab wangihoidja rauad tema käte ja jalgade küljest ära, keerab wangitorni ukse lukust lahti ja awab ukse sõnadega: "Sa oled waba, mine rahuga." Aga wang jääb oma paiga peale ja kostab: "Ma usun et ju

firi seda kuulutab et ma waba olen ja tean ka seda, et see tõsi on, aga ma olen ju alles wangitorni sees! Seal ütleb wangihoidja: „Waata, üks on ju lahti, astu wälja.“ — „Ja,“ ütleb wang, „ma tean seda, et ma waba olen, aga ma ei ole weel siit wangikojast wäljas; oleksin ma õues, siis oleksin ma ka tõeste waba.“ — „Noh, siis tule ometegi wälja,“ hüüab wangihoidja. Kas ja ei usu siis, et kõik mis ma olen rääkinud ja temud, tõsi on?”

„Oh, ja ma usun seda kõik, et iga sõna tõsi on mis ja oled rääkinud, aga minule paistab see nõnda, et ma siit küll iialgi wälja ei saa.“

Sarnase inimesele oleks armu andmine asjata, sest ta jäeb wabatahtliliselt wangitorni ja ei tarwita mitte neid õigusi, mis talle armust on osaks saanud. See on usk ilma tegudeta. Meie leiame wäga palju inimesi, kes tahawad õndsaks saada, aga nemad on kõik nimetatud wangi sarnatsed. Nemad usuvad, aga ometigi puudub neil tõsine usk. Nemad mõtlewad ikka, ega Jumal seda ometigi ei tee mis ta on tõutand. Eks sarnane asi ole pahem kui Dooma uskumata meel? Piibel õpetab meile, et usk ja teud peawad ühes olema. Meil ei ole mitte tarwis suuri tundmisi oodata enne kui usume, sest kui meie Jumala sõna usume: nõnda kui firi ütleb, siis ei järe ka tundmine tulemata. Sest kõik mis meie usume, saame ka kätte, olgu et sel wiisil saame kui oleme ootanud ehk teisel teel. Sagedaste paluwad inimesed Jumalat, aga ei saa ühtegi, seepärast: et nad seda ootawad nõnda kui nemad tahawad, aga Ju-

mal tahab seda neile teisel teel anda. Näitus: Keegi nõuab pattude andeks andmist ja mõtleb: Nüüd olen ma juba usus selle tõutuse sõnani jõudnud ja nüüd peaksin mina juba rõemu pärast hüppama ja Jumalat kiitma, nõnda kui minu naaber seda tegi, aga minul pole seda rõemu ja sellepärast pole mul ka andeksandmist. Inimene, kes sedaviisi mõtleb, wahetab usu tundmisega ära. Meie kohus on uskuda ja siis annab Jumal igauhele nõnda, kui tema tahab, ühele tundmise läbi, teisele teiſiti. Meed inimesed, kes Jumalale rajad ette tegewad selles mõttes, et Jumal neid nende sees peab õnnistama, saavad sagedaste omad waiad wälja kiskuda ja ennaſt nende rajadesse paenutada, kus Jumal neid tahab õnnistada.

Uſk on wõti mis Jumala waranduste kambri uſked lahti teeb ja õnnistuse paneb ülevalt maha sadama. Kristiinimesele on uſk ka kilbiſ, millega ta waendlase pealetormamised tagaſi lööb; uſk kautab kõik raskuse mäed ja teeb ka arad julgeſ ja toob nende ſüdamesse palju rahu ja rõemu; usu läbi wõime kõik kurja ära wõita. See inimene on wäga õnnis, kelle uſk Jefuse juure ulatab, ſest Jefus on alati wal-mis meie usu palwet õnnistusega kroonima.

VII.

Ümberpöörmine.

Ümberpöörmine saadab ſüdames niisuguse muutmise forda, et lihalikud tahtmised saawad waimulikkudefſ tahtmistefſ ja inimene saab

patu wõinusest armu wäe sisse. See on see uus sündimine ehk waimulik sündimine ja sünnib ühel filmapillmilisel Jumalitus wäes ning saadab inimesele lapse õiguse, mis Jumala ees maksab. See on otse niisamasugune muutmine kui loomulik sündimine lapse juures. Hing on ühe uue ilma sisse jõudnud ja ühe teise tulewiku kätte saanud; taewase Isa armastuse käsiwars piirab teda suure õnnistuse müüriaga, selleks et noor, ülewelt sündinud laps Kristuse sees, saaks hoitud saadana tuliste noolte eest. Kudas seda suurt saladust äranõista, ja hingele wõimalikuks teha, et ta selle palawalt igatsatud õnnistuse ja rahu sadamasse Jumala sees jõuaks; see on kõigil aegadel walgustatud inimeste peaküsimus olnud. Kes selle õnnistuse osaliseks tahab saada, see peab Jumala sõna täieste uskuma ja selle tõsiuse usu läbi tuleb ta patutundmisele, mille tagajärg ümberpöörmine on. Issand ütleb pattude andeksandmise kohta: „Sinu pattud on sulle andeks antud, mine, aga ära tee mitte enam pattu.“ Patu koorem wauub hinge õladelt maha ja Jumalik rahu täidab ja walgustab hinge. Uus elu algab ja kõik on muudetud. Need asjad, kelle sees sa enne suurt huwitust leidsid, on nüüd oma külgetõmbamise jõu kautanud, ja need asjad mis sa enne põlgasid, nende peale waatad ja nüüd imetelemisega ja püha auukartusega ja oled ülewalt sündinud lapseks saanud ja kõnnid ülewalses walguses ja jõdd taewa mannaft.

Waimulik sündimine on patuse inimese

eeft warjul, tema ei wõi seda mitte äramõista; feft lihameel ei saa mitte kätte, mis Jumala Waimu asjad on. Ta näeb ülewalt fündinud inimeste juures elumuutust ja hakkab oma jõuga ja omal wiisil õnnistuse teed taga nõudma. Aga mis tuleb sellest wälja? ei muud, kui seda, mis meie Mikodemuse juures näeme. Ta oli üks tähtjas mees ja üks usuõpetaja, temast sai palju lugu peetud Iisraelis, aga ta tunnistas Iisanda ees, et ta hinge ümberpöörmiseks ühtegi ei mõistnud. Iisand ütles temale ka selgeste, et ükski ülewalt fündimata inimene ei wõi Jumala riiki näha, weel wähem sinna sisse faada. Joh. 3, 3.

Meie päiwil on palju farnaseid Mikodemuseid, kes tahawad usuõpetajad olla, aga neil pole taewasest fündimisest aimugi.

Üks inimene wõib küll enesele ette wõtta ifka õigust teha, ja omas majas waikselt elada; ta jätab wandumise maha ja ei waleta ega peta enam, annab tagasi, mis ta on warastanud, annab omast warandusest waestele, läib järgemööda Jumala sõna kuulutusel, ja inimesed ütlewad: selle mehe juures on midagi fündinud, feft temast on üks wooruslik mees faanud, aga et tema mitte ei ole oma pattu tunnud, meelt parandanud ja ülewalt fündinud, siis ütleb Iisand temale: Sa ei näe mitte Jumala riiki.

Wooruse ja õnnistuse wahel on wäga fuur wähe, woorus ei faada meile mitte õnnistust, ta wõib ainult meie eluwiihid parandada, aga mitte loodust, see on füdant. Aga

õnnistus mis armust, usu läbi meile osaks saab, toob ka wooruse enesega kaasa. Ja selle õnnistuse osaliseks wõime meie saada sel silmapilgul kus meie patule ja maailmale selga pöörame, patud kahetjeme ja neid usus Jumala ette kanname. Ülewaltfündinud inimene wõib laulda: oh õnnelik päew, oh õnnistud aeg, mil Jeesus mu patud on maksnud kõik. See on tõeste üks õnnelik aeg, sest siis on inimesel rahu Jumalaga. Et meie nüüd usus oleme õigeks saanud, siis on meil rahu Jumala juures meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi. Rom. 5, 1.

VIII.

Pühitjemine.

Issand ütleb ülewalt-fündinud inimesele, et tema peab täiema õpetuse poole nõudma. Ebr. 6, 1. Sest see on Jumala tahtmine, teie pühitjemine. 1 Tess. 4, 3.

Aga rahu Jumal ise pühitsegu teid läbi ja läbi, ja kõik mis teil on, waim ja hing ja ihu, saagu hoitud ilmalaitmata, meie Issanda Jeesuse Kristuse tulemises 1 Tess. 5, 23. Kõik teupatud on meile andeks antud ülewalt-fündimises, aga pärispatust ehk patusest loomusest, mis ennast meie sees kõige patutegudele wastu sirutab, ei ole meie mitte lahti saanud. See peab täieliku pühitsuse läbi saama ärafurmatud, wast siis wõime meie kõigist Jumala tõutustest osasaada, mis ta õigetele on lubanud.

Kui keegi peaks küsima: Misjugused inimesed on need, kes võivad pühitsetud saada? Neile kostan: Minult usklikud; sest Issand ja tema apostlid ei kutsu kedagi muud selle armu osaliseks. Patust pöörmata inimestele kuulutasiwad nemad meelesparandamist. Need inimesed, kes tahawad pühitsusest osasaada, peawad patukoormast täieste wabastatud olema ja ka Issandale wilja kandma, siis alles võiwad nemad täieste puhastatud saada, et nad enam wilja kannaksiwad ja omad ihud annaksiwad elawaks ohwriks Issandale, nende südamete sisse jäeb ka püha Waim lõpmata. Joh. 14, 16. Üks õiguse järel nälgin ja jänutaw hing hüüab Dawetiga: Puhasta mind patust nisopiga, et ma puhtaks saan; pese mind et ma lähen walgemaks kui lumi Laul 51, 9. Niisugune hing võib siis ka Jumalat teenida pühitsuses ja õiguses kõige oma eluaja. Kes võidab, sellele tahan ma süüa anda warjule pandud mannast Jlm. 2, 17. Oh see ärarääkimata kallis wõitjaarm, ta tõstab hinge selle kõrguse sisse, kus Adam enne patulnagemist oli ja annab meile luba elupuust süüa, mis keht Jumala paradisi on Jlm. 2, 7.

Kuulge neid sõnu mu armsad, mis Jumal ilmutamise raamatus 3 peatükis ja 12 salmis ütleb: Kes võidab, selle tahan ma samaks teha oma Jumala templis ja tema ei pea mitte sealt enam wälja minema. Sest armuseisusest räägib Paulus Rom. 5, 2 salmis. See on see seisus, kus meid armu läbi hoitud saab kõige langemise ja komistamise

eeft, nii kaua kui meie Jumalat usume; kelle sees meie warjatud oleme tema wägewa tiiva all. Oh kes ei tahaks mitte edasi rutata pühitujes armutäiuse poole, et ta wõiks selle kalli pärli kätte saada ja kõik ilmalikud asjad unustada?

Patust pöörmata inimesed paluwad selle õnnistuse pärast ilmaaegu, jalalikud ei saa oma palwe peale midagit. Need kes üksford on ümberpöörnud, aga jälle tagasi wajunud, kirjendawad selle õnnistuse järel asjata. Palju usklikkufid otjivad seda õnnistust igapäew ja paluwad, et Jumal neid peastaks selleinatse jurmaihust, aga nende palwed jäewad mõne, neile enestele teadmata asja pärast kuulmata. Meie tahame mõned asjad meeletuletada, mis seda õnnistust takistawad. Mõned ei taha mitte ennast lasta Jumala julatamise ahjus julatada, nemad arwawad seda, et teised inimesed neid ristilööwad üleliigjeks ja ei taha selwiisil oma wana inimest jurma sisse anda, nad ei soowi et lihameel nende hinges saaks põhjani ärahäwitatud, jagedaste seisab auus nimi põigiti teel ees; ja wõid küll palju nutta ja paluda, aga kui ja kõik ei jäta maha, ei wõi ja selle õnnistuse osaliseks saada. Sa wõid ka kõik asjad maha jätta oma wiisi järele, aga sest ei tule weel tõsiist kasu. Tõsine õnnistus jaab julle ainult siis osaks, kui ja Jumala wiisi ja tahtmise järele kõik maha jätad. Siis ei wõi ükski waenlase wägi sinu õnnistusele takistust teha. See kes ennast täieste on äraannud Jumalale elawaks ja

pühaks ohwriks, jellel ei ole õnnistusest puudust, sest kõik, mis iial altari külge puutub, saab pühaks. Sina oled see ohwer ja Kristus on altar Ebr. 13, 10, sest altar pühitseb ohwri Matt. 23, 19. Ohwri juures on tarwis hoolega tähele panna, et seal mingit wiga külges ei ole, sest Jumal ei taha mitte wigast ohwrit, waid heidab seda tagasi. See pärast anna kõik omad tahtmised ja igatsused juudamelikus alanduses Jumala kätte, siis tuleb pühitsuse tuli Jumalast ja põletab kõik wiimase roojuse sinu sees ära; on see kõik juündinud, siis saab su hing waimuliku Rannani, kus Issand sinu sõdimised sõdib ja usk üht wõitu teise peale wõites edasi ruttab, see pärast et trööstija sinu hinges on enesele jäedawa paiga wõtnud.

Pühitsuse üle on wäga palju räägitud ja ta kirjutatud, kuid kahjuks ei lähe nemad mitte Jumala sõnaga ühte. Wõningad on pühitsust uurides sellele otsusele tulnud, et siin maapeal otse wõimata on pühaste elada, et aga patused taewaõnnistusest ilma jäewad, siis arwasiwad nemad, et inimene lühike aeg enne surma ehk otse surmas pühaks saab, sel ajal kui waim igawese kodusse läheb. Aga mis ütleb pühakiri sarnaste õpetuste kohta? Meie loeme 1 Tess. 4, 3: „Sest see on Jumala tahtmine, teie pühitsemine.“ Pühitsusel on kaks külge, esimine on see, et Jumal meid kõigest roojusest äralahutab, teine on see, et ta meid endid läbi ja läbi puhastab.

Kõik pühitsuse wastased on, kui neid Ju-

mala sõna walgulsel waatame, kes patust ei taha lahkuda ehk jälle salalikud, kellel tõisist igawese elu lootust südamel polegi, sarnastel inimestel on tarwis tõiselt ümberpöörda; sest pühakiri ütleb meile: „Nõudke pühitsust, sest ilma selleta ei saa ükski Issandat näha“ Ebr. 12, 14. Ja Issand ütleb: „Olge pühad, sest mina olen püha“ 1 Petr. 1, 16. Meie peame koguni täielikule pühadusele jõudma ja täieste wagad olema, nõnda kui meie Isa taewas täieste waga on, Matt. 5, 48. Pärast seda kui Jumal meid on puhtaks teinud patust — on meie kohus teda teenida pühitsuses ja õiguses tema ees kõige oma eluaja, Luk. 1, 75.

Pattude andeksandmises saame meie ka juba ühe jau pühitsust, sest Jumal lahutab meid ära patuorjusest enese teenistusele, aga Jumala käsk ei ole meie juures mitte oma eesmärki kätte saanud, enne kui meie kõigest liha ja waimu roojusest oleme puhtaks tehtud. See kõik on armutöö meie juures ja sünnib pärast esimest pattude andeksandmist ja sest ajast peale elab hing ühes iseäralises õnnistuse ilmas, ümberpiiratud Jumalikust armu-ann rikkusest. Pühitus teeb meitest alalised ärawõitjad ja tublid Jumalariigi soldatid, kes alati võitwad. Aga sarnane suur jumalik võimus ei tee meid kuusatustest wabaks. Tõeste mitte! meie võime küll oma Spetaja sarnatseks saada, aga mitte ülemaks, sest ka tema on siin maa peal kuusatust kannatanud otsekui meie Ebr. 4, 15. Kuusatuste eest ei wõi meie mitte ärapõgeneda, aga Jumal

annab meile wõimuse neid ärawõita ja on ka ustaw ning ei lasse meid enam kiusata, kui meie juudame kanda 1 Kor. 10, 13. Meie Snnistegija kannatas kõik wasturääkimist patuist ja läks juurte wõitlemistega elu sisse, nõnda on meie kohus ka head wõidujooksmist jooksta, sest need kes otsani jäewad kannatama, päriwad wõidukrooni. Meie elus tulewad päewad ette, kus Issand meid wägewaste lasseb kiusata, ta tahab meid jelle läbi eesfeiswatele kiusatustele ette walmistada, kust meil weel tuleb läbi minna. Ükskord tundis meie Snnistegija ennast wäga raskest kiusatuses, otsekui Jumalast maha jäetud olewat ja hüüdis: Mu Jumal! mu Jumal! miks oled sa mind maha jätnud? Aga siis jäi meie Snnistegijale täielik puhtus, tema ei awanud oma südame ust mitte patule ega heitnud oma lootust ära Isa sisse uskuda. Mis wõime meie sest õppida? Oh peaksiwad tema lapsed ometi noorelt õppima. Kui pimedad pilwed meie eest päikese kinni katawad, et meie siis igal ajal usus julged oleksime, teades, et ta seal pilwe taga ikka weel paistab ja iga silmapilk wõib wälja tulla ja kõik meie raskust kaotada. Kui meie waimulik taewas ka pilwedega kaetud on, siiski ulatab meie usk kõige paksimast pilwest läbi elupäikese juurde ja meil on see jõud, et mitte ükski patuplekk ei saa meie südant roojastada, nii kaua kui meie usukiipi kõrgel hoiaime, millega meie kõik waenlase pealetungimised tagasi lööme. Üht püha inimest wõib tagakiusata,

laimata, ka jõledaks ja pööratseks nimetatud saada, aga Issand annab temale armu seda kõik täielises rahus ärakannatada. Pühitsus teeb meid ka wäsimata wõidujooksjateks ja ehitab meid kõige püha-sõja tarwis walmis, seepärast, et ta meitest kõik tühised ja kadu-
wad ilmalikud asjad, mis meile ilmaaegset raskust teewad, äralõikab. Kõik ehted, ehitamised, kallid kiwid, uhked riided moodi järele, saawad meie juures lihtsaks kehakatteks muudetud. Wiin, tubakas, õlut, opium jääwad meitest tarwitamata, seepärast, et need roojastawad meie ihu, mis on püha Waimu tempel 2 Kor. 6, 16. Pühitsus parandab meid joomatõwest ja kõigest kange jookide tarwitamisest, niisama mõjub ta ka kõige tühjade kombede peale wägewaste ja peastab meid kõigest selfimeelest ja tühjadest arwamistest, ta teeb meid ka lahti kõigest usutunnistuse paeltest, mis inimestest on wäljaarwatud ja wiimaks kõigest tühjast ilma kärast. Mõningad wõiwad mõtelda, siin on liiga palju ööldud: Wõiks ikka mõnda asja jätta. Ei, meie tahame weel kaugemale minna ja öölda, et inimene, kes Jumalikus walguises enese juures pattu näeb ja ei jätta seda mitte maha, see elab weel wiletjamas seisukorras, kui ta esimisel pattude puhastamise ajal oli, tema on tagasi wajunud, aga mitte pühitsuses kaswanud. Seest pühitsus lõpetab meie südamest kõik himustamised patu järele. Issand ütleb: Ärge wedage mitte wõeras ikkes uskmata rahwaga 2 Kor. 6, 14. Ja ärgu olgu

teil tegemist pimeduse sigimata tegudega Ewef. 5, 11. See inimene, kes pühitsust tagandub, jätab kõik patud maha ja annab ennaft kui üks tõsine ohwer Jumala altarile ja tõutab walguses käia, selleks et Jumal kõik tema teerajad saaks läbiwalgustada Op. f. 4, 18. Kui meie sedawiisi pühitsuses edasi kaswame, siis saab piibel meile uueks raamatuks ja meie hakkame enam Jumala sügawusi mõistma. Jumalik walgus saab meie sees ja ümber suuremaks ja ses walguses leiame meie mitmed asjad, mille peale meie ennaft toetame, et need mitte Jumala sõnaga ühte ei sünni ja meie ütleme: „Amen,“ Issand sull on õigus, aga seda ei näinud ma sel ajal mitte, kui ennaft sulle andsin, nüüd ei taha ma selle järele mitte enam igatseda waid jätan teda hoopis maha. Kui sa, armas lugeja, niisuguse armu osaliseks oled saanud ja tõeste walguses käid, siis leiad ja aegajalt asju siin ja seal, mis sa pead mahapanema, kui sa seda teed, siis läheb walgus ikka peale suuremaks. Aga kui sa Jumalale sõnakuulmata oled ja enese juures ühe asja jumalikus walguses näed, mis mitte õige pole, aga sa wiidad aega ja ei katsu teda Jumala sõnaga läbi, seega murrad sina enese ühenduse Jumalaga ja hakkad pimeduse poole tagasi langema, sest Jeesus ütleb: „Kõndige niikaua kui teil walgus on, et pimedus teid kinni ei wõta,“ Joh. 12, 35.

Kui meie tõeste tahame pühitsusest osasaada, siis peab meile seefama õnnistus osaks

saama, mis apostlitel oli. Issand on meile selle õiguse annud jelsamal kombel uskuda ja needsamad teud teha, aga enne peame sellefama usuaastmele jõudma kus apostlid olid. Sarnast usku ei saa meie aga kuskilt wäikefist seltskonnast ega ühegiist usutunnistusest, waid ainult Jesusest Kristusest. Tema on see, kes kõik liikmed enese tahtmise järele ihu sisse seab. Ja teie olete täidetud tema sees Koloss. 3, 10. Oh kui kallis asi see on, et meie seal oleme, kus meie Jumala tahtmise järele olema peame, seal wõime meie julgeste tema püha pale ees kõndida ja tema tõutusest osa saada.

XI.

Rats armu tööd.

Sagedaste leiame inimesi, kes arwawad, et pattude andeksandmine ja pühitus üks ja see sama on. Nemad tõendawad et nad olla ennast juba ülewelt sündimises Jumalale elawaks ja pühaks ohwriks äraannud ja nõnda olla siis pattude andeksandmine ja pühitus nende juures ühel hoobil sündinud. Nemad püüawad ka seda tõendada, et apostlid ei olla enne nelipühi ülewelt sündinud Jumala lapfed olnudki, waid nemad saanud seks alles nilipühil. Teised mõtlewad jälle, et siin maa peal ükski pühitsetud ei saagi, sest kui meie mitte enam pattu ei tee siis pole meil ka Kristust tarwis. Kui meie üht inimest tahame tõsidusele wõita, siis peame ju muidugi tema

arvamisi ka tähele panema ja teda mõne sees weel finnitamagi, aga kui ta wale arwamises on, siis ei tohi meie teda mitte ta eksituses finnitada, waid meie kohus on temale armuõpetuse tõe walgel õiget teed näidata. Kui meie seda oleme teinud, aga tema põlgab selle ära, siis jäeb ta pimeduse sisse. See on just see asi, mis pärast Jumala arm nii mitmest südamest ära kaub, nad näewad walgust aga ei taha mitte selle järele käia ega edasi rutata, seepärast jääwad nemad pimeduse sisse. Meile on küll raske jumaliku tõde mõista, kelle silmad wale õpetuse läbi on pimestatud, ehk kes jälle südamest poolest täieste ei ole walgustatud, aga ka walgustatud inimeste seas on neid leida kelle eest jumalik tõsidus warjul seisab ja see tuleb sellest, et nemad kangeste oma õigust ja tahtmist ajawad ja ei anna ennast poolegi Jumala tahtmise alla, neile wõib küll wäga selgeste jumaliku tõsiduse ära seletada, aga nemad ei mõista seda mitte, seepärast et püha Waim ei saa seda nende südametes selgeks teha. Jumal on meile ühe tee jättnud, kus peal meie tema waranduste osaliseks wõime saada ja see tee on see, et meie oma tahtmise tema tahtmise alla anname ja walmis oleme tema sõna õpetuse järele käima.

Nüüd tahame meie püha kirjaga selgeks teha, et ülewelt sündimine ehk õigekstegemine ja pühitus kaks asja on, mida arm meie juures korda saadab. Esimene neist asjadest on: pattude andeksandmine, millega uus elu meie

füidamesse saab ülewelt süündimise läbi pandud. Teine asi on puhastus kõigeft ülekohtust ja pärispatust. See õpetus käib terwest piibleft läbi. Kristus ja tema apostlid kuulutatiwad juba enne nelipühi meeleparandamist ja jüng-rid ristisiwad palju inimesi. Muidugi ei ristunud nemad patustpöormata inimesi, sest nende kuulutus kõlas iga inimese wastu: „pööra ümber ja paranda meelt!“ Ka Jესuse jüngrid ei olnud patust pöormata inimesed, sest Jēsand ütles: „Waata ma läkitan teid kui lambad kesk huntide sekka“ Matt. 10, 16. Siin nimetab kiri patustpöormata inimesi huntideks. See oleks ju üks wõerite mõte, kui arwaksime, et Jესus ühe hulga ümberpöormata inimesi on wälja läkitanud armuõpetust kuulutama, haigeid terweks tegema ja kurje waimusid wälja ajama. Ei tõeste mitte, tema teendrid on ainult ärapeastetud inimesed. Tuhanded katsuwad küll meie päiwil armuõpetust kuulutada, keda Jumal selleks kutsunud polegi, muidugi tulewad neist wale õpetajad, kes ainult oma kuuljaid pimestawad ja selleft tulewad wiimaks tülid ja lahkumised. Neil on küll Jumalakartuse nägu, aga selle wäe salgawad nemad ära ja neist lahku 2 Tim. 3, 5. Jumalast läkitatud armuõpetuse kuulutaja on wäega kõrgest ehitatud ja kõik tema õpetus on püha Waimu juhatusel ja Jumala sõnaga kokkukõlas. Ehk oled Luka 10, 17—20 salmini lugenud, kus need seitsekümmend tagasi tuliwad rõemuga, seepärast, et kurjad waimud nende meelewalla all oliwad; Jესus aga noo-

mis neid ja ütles: Et nemad pidid seepärast rõemjad olema, et nende nimed taewas on üles kirjutatud.

Patust pöörmata inimeste nimed ei ole mitte taewas üleskirjutatud; kui see nõnda oleks siis ei maksaks armuõpetust kuulutada. Meie loeme, et mõningad Jესuse juurde tulivad ja tema andis neile nende patud andeks ja ütles: "Minge ja ärge tehke mitte enam pattu." See sündis kõik enne nelipühi. Isa tõutus, see trööstija püha Waim, ei olnud weel wälja walatud. Nõnda ei lähe see mõte siis mitte püha kirjaga ühte, et Jესus patust pöörmata inimesed on wälja läkitanud armuõpetust kuulutama, sest esimene ewangeliumi kuulutus oli ikka see, et inimesed pididwad meelt parandama pattude andeks andmiseks. Ja kui jüingrid oleksiwad patustpöörmata olnud, siis oleksiwad rahwas neile kuulutuse juures öölnud: Et nemad ennast enne peawad ümberpöörma.

Kui keegi tahab Jესuse jüingriks saada, see peab enne tema sõna uskuma, ja kui keegi tahab usklik olla, siis peab ta Jესuse õpetuse järele elama, aga ükski teine ei wõi Jესuse õpetuse järele elada, kuiid ainult see, kes südamest on ümberpöördud. Ja need kes Jესuse sisse usuwad, on Jumala sõna tunnistuse järele ülewelt sündinud. Muidugi ei tee üks waimu liigutus ega meie pea usk meid selleks, waid see peab sügawast hinge põhjast tulema. Sest südamega ustakse õiguseks ja süuga tunnistatakse üles õnnistuseks Rom. 10, 10.

Head ettevõtmised ja pealtkaudne liigutus ilma südamel muutmise ei tee kedagi õndsaks. Jumala sõna õpetab meile, et ainult usklikud püha Vaimu võivad vastu võtta. Ja ma tahan Isa paluda, ja tema annab teile ühe teise rõõmustaja, et tema teie juurde igaweste jääb, tõe Vaimu, keda maailm ei võid vastu võtta, sest ta ei näe teda mitte, ega tunne teda mitte: aga teie tunnete teda, sest tema jääb teie juurde ja peab teie sees olema Joh. 14, 16. 17. Siin ütleb Issand: „Maailm“ (patustpöörmatad) ei võid seda trööstijat mitte vastu võtta, aga tema jüngrid küll ja ta peab nende sees olema. Joh. 17 palus Jeesus et tema jüngrid pidiwad pühitsetud saama ja ka need, kes nende sõna läbi pidiwad usklikuks saama, (sest näeme, et nad weel mitte pühad polnud) see Jeesuse palwe sai kuulnud Aht. 1, 2, 1—14 ja see tõutus millest rääkisime sai neile osaks. Pauluse seletusest Rom. 7. leiame meie, kudas inimesel tema patuse lihaga on võidelda: „Seda head, mis ma tahan ei tee ma mitte, aga seda kurja, mis ma ei taha seda teen ma.“ Aga kui meie sealt edasi loeme, siis leiame tema läbielamisest, et ta Kristusega oli risti löödud ja tema armastuse sees waba kõigest patu himustusest. Aht. t. 19, 1. 2. salmis loeme meie et Paulus Ewefuses mõningad jüngrid leidis, kes tema küsimise peale, kas nemad püha Vaimu on saanud siis kui nad usklikuks saiwad, kostsiwad, „meie ei olegi kuulnud, kas püha Vaimu on. Nõnda on ka weel täna lugu,

paljud on, kes ei teagi et püha Waim on, see-
pärast et nende õpetajad ei ole neile Issanda
sõna kuulutanud, waid oma arwanisi. Paljud
ufuwad jälle, et nemad ülewelt sündimises
püha Waimuga on saanud täidetud. See on
aga otse Jumala sõna wastu, et inimene üm-
berpöörmise filma pilgul jäedawa püha Wai-
muga täidetud saab.

Nüüd tahame ka seda waadata, kudas
meie selle teise armu töö osaliseks wõime saada.
Kui patune Kristuse juurde tuleb ja siis kui
ta patude ja üleastumiste sees furnud on, en-
nast Kristusele äraannab, siis saab ta andeks
andmise läbi Kristuse sees elawaks tehtud ja
seesama armu töö äratab tema sees igatsuse
suurema õnnistuse järele, mis sees meie ka
seisame. Loe Roma 5, 1. 2. ja peatük 12, 1.
2. seal on ööldud kudas meie selle teise armu
töö osaliseks saame. Mõttele selle peale et ta
siin paigas wendade wastu räägib, kes üks-
kord juba oma pattudest ja üleastumistest an-
deks andmise läbi Kristuse sees oliwad puhas-
tatud ja elawaks tehtud saanud ja nüüd käs-
sib tema neid weel omad ihud elawaks ja pü-
haks ohwriks anda Jumalale, seda ei wõi
ükski patust pöörmata inimene teha, sest tema
on alles pattude ja üleastumiste sees. furnud.

Batustpöörmata inimene ei wõi ennast
mitte Jumalale meelepäraliseks ja pühaks
ohwriks anda, waid tema peab esmalt meelt
parandama, pattude andeksandmist saama ja
nõnda selle seisukohale liginema, kust ta jõudis
saab ennast Jumalale ohwriks äraanda. Kui

keegi nüüd küsib, kas meie ei kaswa mitte aeg ajalt selle pühitfufe sisse? Sellele kostame ei, meie wõime küll armu sisse kaswada, pühitfufe läbi saame meie seestpidi muudetud ja enam äralahutatud rikutud loomusest, seda ei saada aga kaswamine iial meie juures korda, sest kaswamine wõib meid küll juurendada nõnda kui iga asja, aga mitte meie loomust muuta. Esialt peame meie armu saama, ja pärast wõime selle sees kaswada, (teiste sõnadesga öeldud) arm kaswatab meid. Meie peame esialt ühe toa sisse minema ja kui juba sees oleme, siis wõime seal elada ja ennaft soojendada, nõnda on ka lugu armu sees elamisega.

Sellel ajal kui meie wanemad alles Edenis elasiwad, siis oliwad nad täie pühitfufe sees ja ühes Jumalaga; aga kui nad langefiwad siis kaotasiwad nad oma püha seisukoha, ja saiwad patufeks, aga nende langemise läbi sai terve inimese sugu patufeks. Ja sellest räägib Paulja omas 51 laulus 7 salmis: Waata, ülekohtu sees olen ma süündinud, ja patu sees on mu ema mind saanud. Nõnda tuleme meie maailma, päritud patu loomusega, ja ehk meie küll Kristuse lunastamise läbi ilmafiüita oleme, selle tunnini kus meie hea ja kurja wahel oskame wahet tegema hakata, siiski awateleb meie ärarikutud loomus meid patule. Nõnda on siis meie patune loomus kui seeme, mida waenlane Edenis efimese inimese paari sisse küllwas, ja mille tagajärjel nemad paradifiist pidiwad lahkuma, meie sees kui juur, mis esialt enesest latwa wälja ajab ja pärast

Patune süda.

puuks kasvab mis pungagi, pä-
 rast õisi ja viimaks kõiksugu
 kurjuse ja patu wilja kannab.
 Nõnda kifub siis meie ärariku-
 tud loomus keelatud teeradade
 peale ja sellega kautame meie
 kõik oma lapseliku puhtuse.
 Meie ümbrus ja hea kasvatus
 võib meid küll ka mitmest pa-
 tust eemal hoida, aga ka see
 kõige kõrgem haridus ja parem
 kasvatus viis ei suuda meid
 sest ärarikutud loomusest puhastada, ainult
 Jumala vägi võib seda meie seest välja ajada
 ja meid kõigest patust vabastada.

Meie Issand tuli selleks maailma sisse, et
 meid patust äralunastada, meid puhtaks ja
 pühaks teha, nii pühaks kui ta ise, sest otsegu
 tema on, nõnda oleme ka meie seshinatšes
 maailmas 1 Joh. 4, 17. Pattude andeksand-
 mine teeb meid õigeks Jumala ees, tõstab

Õigeks tehtud süda.

meid tagasi meie lapseliku
 puhtuse sisse. Sellega oleme
 meie siis waimulikult lapses
 jaanud. Ülevaltündimine toob
 enesega puhtust, õnnistust ja
 püha rõemu, ja awab meile
 Jumalariigi ukseid selleks, et
 meie sinna sisse võime waa-
 data ja nende suurte õnnistuste järele, mis
 seal sees leidub hakata sirutama.

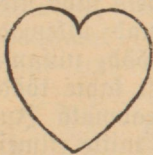
Niipea kui hing selle täieliku pühitsuse auu
 kuma näeb, niikohi hakkab tema selle järele

igatsema ja püüdma, hinges tõuseb nälg ja jänu õiguse järele üles. Tema tunneb enesel veel midagi puudu olevat, ta leiab enese südamel veel ühe tühja koha mis peab täidetud saama, ja seesama hing hüüab otsugu Paulus: Oh mind wiletsat inimest! Kes peastab mind sellefinatsest surma ihust? Rom. 7, 24. Jesuse Kristuse püha were läbi, mis meid puhastab, jõuame selle täiussele ja täieliku puhtusele, millest Paulus räägib Ewefuse 2 peatük 6 salmis: Ta on meid ka pannud istuma taewaste asjade sisse Kristuse Jesuse sees. Oma pattudest wälja, ja täieliku pühitsuse sisse ei jõua meie pühakirja õpetuse järele mitte ühe samuga. Misparast mitte? Seepärast, et see pühakirja õpetuse järele õige ei ole, ja kõik mis meie teeme, peame Jumala sõna õpetuse järele tegema. Meie leiame palju inimesi, kes seda tõendawad, et Jumal olla neid juba ülewelt sündimises pühaks teinud, nad ütlewad, et Jumal ei tee iialgi poolikut tööd, niisama ei tee ka Jumal mitte ühest tööst kahte tööd. Sarnased inimesed on hoopis teadmata Jumala sõna saladusest ja neil pole mitte esimesi tundmisi Jumalikust wäest. Jumal ei loonud ju mitte maailma selwiisil.

Meie loeme Markuse ewangeliumis 8, 22 kuni 26 salmini, et nad ühe pimedada Jesuse juurde tõiwad ja palusiwad, et ta tema külge puuduks. Ja tema hakkas pimedada käest kinni ja wiis teda alewiist wälja ja sülitas tema filmi ja pani oma käed tema peale, ja küüsis temalt kas ta pidi nägema. Ja ta waatas

üles ja üttes: ma näen inimesi kui puid. Pärast pani tema jälle omad käed tema peale ja käsits teda üles waadata ja ta nägi kõik selgesti ära.

Sedawiisi on ka lugu meiega. Ülevalt-sündimises saame meie omad silmad niipalju lahti, et meie täielikust pühitusest üht walguse kiiret näeme. Pärast aga kui meie südamed on täielikult saanud puhastatud, siis teeb Issand meie silmad lahti, nõnda et meie kõik tema sõnast selgeste võime ära näha ja ennast rõemustada ärarääkimata rõemuga, ja tema auu täiussega täidetud saada. Selles auulises seisukorras saavad siis wiimsed patu jätised meie südames ärasurmatud, ja see wana inimene ehk patu ihu ristilöödud, ja sellega saab püha Waim piiramata võimust ja walitust meie sees.

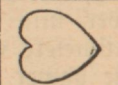

Pühitsetud süda.

Meie leiame wanas seaduses palju asju mis meile Kristuse õnnistust ette kujutawad, niisama ka neid kahte armu tööd millest oleme rääkinud, neid asju tahame nüüd lähemalt waadata. Esimeseks on need asjad meile selgeste näidatud Israeli rahwa punasest merest läbi käimises ja Jordanist üleminekses. Nende wabastamine Egiptuse orjuse kojast ja läbimine punasest merest, näitawad meile meie wabastamist patust ja pattude andeksandmist Kristuse were sees. Nende teekäimised kõrbes, kus nad mannaga toidetud saiwad ja Jordanist üleminek Kaanani maale,

Cesõne.

— Kuid meie omad patud ülesõnnistamine, siis on ta õige, et ta meile meie patud andeks annab.

<p style="text-align: center;">Ratsumine.</p> <p style="text-align: center;">Sis tuteh tena tete ligl.</p> <p style="text-align: center;">Ratsumine</p>	<p style="text-align: center;">Patutunnistus.</p> <p style="text-align: center;">Sis tuteh tena tete ligl.</p> <p style="text-align: center;">Patutunnistus</p>	<p style="text-align: center;">Pühapait.</p> <p style="text-align: center;">Ünderpöörnud Niewelkõnditud } intuene.</p> <p style="text-align: center;">Püha õpõer.</p>	<p style="text-align: center;">Kõige püham pait.</p> <p style="text-align: center;">Wäpõitõend intuene</p>
<p>Et meie nüüd wõimõ õigeõks saanud, siis on meil raba Sumala juures. Rom. 6, 1.</p>	<p>Et meie nüüd wõimõ õigeõks saanud, siis on meil raba Sumala juures. Rom. 6, 1.</p>	<p>Kelle läbi meie õleme ligl saanud selleõimõie armu juurde. Rom. 5, 2.</p>	<p>Kelle läbi meie õleme ligl saanud selleõimõie armu juurde. Rom. 5, 2.</p>
<p style="text-align: center;">Wateparandamine.</p> <p style="text-align: center;">Zuige Annõõks ligl</p>	<p style="text-align: center;">Kõndte pühõitõ</p> <p style="text-align: center;">Gõlaw õõwer.</p>	<p style="text-align: center;">Tõietõit pühõitõ.</p>	<p style="text-align: center;">Tõietõit pühõitõ.</p>

Gõlaw meile õõramõne.

Gõlaw meile õõramõne.

Cesõne.

Patutõ wõija, tõe pühõitõie õieie.

kus nad selle maa wiljast sõiwad, näitawad meile pattudest wabastatud Jumala lapse kaswanist pühitsuses kus ta süüa saab warjule pandud mannaast. Niisama oli ka Israeli rahwa seaduse tell, üks kujutus Jumala kogudusest. Nõnda kui eelseiswa plaani peale waa dates näeme, andis see ohwer mis waskalta rile toodi, selle meelewalla inimesele, et ta wõis pühapaiga sisse minna, teine ohwer kuld altari peale, andis meelewalla kõigepühama paiga sisseminemiseks. Need asjad näitawad meile, kudas meie ohwrite läbi pattudest lahti saame ja pühitsuse sisse minna wõime. Esimeseks peab inimene oma patu häda tõeste tundma, kudas tema surnud üleastumiste sees on, ja siis meeltparandama ja tõsises usus Jესuse, selle andeksandja juurde ruttama ja tema were sees andeksandmist wastu wõtma, siis on sellel inimesel meelewald Jumalariigi sisse minna ja kuninga laps olla, see tähendab, ta on ümderpöörnud. Kõik tema patud mõttes, sõnas ja tegudes, on andeksantud ja tema juures saab sõna tõeks, mis meie Roma 5 peatüki 1 ja 2 jalmis loeme. Et meie nüüd usust oleme õigeks saanud, siis on meil rahu Jumala juures meie Isjanda Jესuse Kristuse läbi, selle läbi meie oleme ligi saanud ususesellesinatse armu juurde, mis sees meie seisame ja kiitleme Jumala auu lootuse pärast, mis Jumal meile weel tahab anda.

Sellest hoolimata, jäeb pärispatt meie loomuse sisse, mida apostel wanaks inimeseks ja kõige wiha juureks nimetab. Kui meie nüüd

ülewaltfündimise läbi oleme Jumala armu sisse saanud, kus meil waba sisseminel on waheteki taha, seestpidise paiga sisse, Ebr. 6, 19, siis peame meie ka oma wana inimese surma sisse andma ja patu ihust lahti saama. Sest Jeesus ütleb: Jga taim, mis minu taewane Isa ei ole istutanud seda kirkutakse ära. Meie wana inimene on ka üks niifugune taim, mida taewane Isa ei ole istutanud. Nüüd tuleb üks teine ohwer, see on see elaw ohwer, kellest Paulus Roma 12 peatükis 1 ja 2 salmis räägib: Seepärast manitsen mina teid, wendad, Jumala suure südameliku halastuse läbi, et teie annate omad ihud elawaks ja pühaks, Jumala meelepäraliseks ohwiriks, see olgu teie mõistlik Jumalateenistus. Ja ärge wõtke mitte jellefinatse maailma sarnatsed olla; waid muutke endid oma meele uuendamise läbi, et teie wõiksite katfuda, mis Jumala meelepäraline ja täis tahtmine on. Mis on siis Jumala tahtmine? Sest see on Jumala tahtmine teie pühitsemine 1 Tess. 4, 3.

Kui meie nüüd kokku wõdetult selle asja peale waatame, siis peame ütlema: Enne pattude andeksandmist olime meie pimeduse sees ja surnud üleastumistes. Pattude andeksandmise läbi saame meie armu ja elu nõnda, et wõime ennast Jumalale elawaks ohwiriks anda. Seal Jumala altari peal alles näeme eneste sees weel mitmed ärarikutud olemised Jumalikus walguses, mida oma Issanda ette kanname ja tema weri teeb meid puhtaks kõigest ülekohtust, ja ei jäta meie sisse mingisu-

gust patu võimu, nagu näituseks: wiha, riid, kadedus, lihahimu ja sellesarnatsed asjad. Need on kõik südamest ära võetud. Oh mis sügune muutus. Piibel on otsegu uueks raamatuks saanud, püha Waim on meie hinges eluaseme võtnud ja jäeb kui trööstija ja juhataja meie sisse, annab meile tarkust ja mõistust. Tawalik walgus saadab omad auulised kiired meie peale ja tema kallis ligiolemine on meil alati tuntaw. Oh mis sügune arm, oh mis sügune täius! Mõnda, et meie võelda võime, see on kallim kui perlid, ja magusam kui mesi mis kõrgede seest jookseb. Ja kui meie elu ka wiletsuse ahjust ja kõige suuremast wõitlustest läbi läheb, kui meie sõbrad meid maha jätawad, meid wälja lükatakse ja tagasiwatakse, siis ei lahku täieste pühitsetud inimese rahu tema südamest. Kui meie peale walet tunnistatakse, ehk meid wangitorni heidetakse ehk kui martrid piinatakse, siis ei jäta tema arm meid maha waid jäeb kui wägew wõidumees meie sisse otsani. Druuwi Jumala laste tee on auuline. Need, kes täieste pühaks saada tahawad ja kõikipidi Jumala sõna järele elawad neile ei puudu mitte martrite arm, nad jääwad kindlaks igas wiletsuses. Kui nende elu laew suurtest wastuseismise laenetest siina ja tänna saab wintsutatud, kui kurwastus ja häda igal pool wahutab, ja saatan omad tulised nooled ühte järge nende peale lasseb, siis on selle kõigewägewama sõnades üks niisugune troost kui ilal enne. Ja kui sa weest läbi läheb, olen mina sinuga ja kui sa jõgedest läbi

lähed, ei pea nemad kind mitte ärauputama; kui sa tules käid, ei pea sa mitte ärapõlema ja tuleleek ei pea kind mitte äraõrõwetama. Sest mina olen Jehowa, su Jumal Israeli Püha, su ärapeastja; ära karda mitte, sest mina olen sinuga; Jes. 43, 2. 5. Ma ei taha kind mitte äraunustada ega paigast maha jätta. Ja kui mõningal peaks see mõte tulema enese peale waadates, nende üliwäga raskete kiusatuste ees ei wõi ma küll mitte seisma jäeda, aga niipea kui ta Issanda kalli tõutuse sõnade peale waatab siis paistab nende sees temale lõpmata troost wastu: Sulle saab küll minu armust, sest mu wägi saab nõdruse sees täie wõimuse. Teile ei ole weel muud kui inimese kiusatus kätte tulnud; aga Jumal on ustaw, kes teid ei lasse kiusata enam, kui teie suudate kanda, waid tahab kiusatusese ka otja teha 1 Kor. 10, 12.

Teine jagu.

I.

Terwestegemise õpetus.

Jumala laste ehk Kristuse tunnistajate hulgas walitseb meie päiwil kaksipidi mõtlemise waim Jumaliku, ihu terwestegemise üle, millest püha kiri nii selget õpetust annab. Ehk küll üks raamat teise järele on wälja antud mis sellest räägiwad, ja enamiste kõik maa-jaud inimesi eneste peal kannawad kes oma silmadega seda Jumaliku imetööd on näinud, siiski ei wõta nii paljud weel uskuda.

Meie ei taha mitte seda õpetust, et Jumal palwe läbi inimesed kõigesugustest haigustest terveks teeb, sellepeale põhjendada mis ise oma filmadega oleme näinud, ega ka mitte nende raamatute peale mis selle üle on kirjutatud, meil on üks palju kindlam alus olemas, ja see on see kõikumata püha Jumala sõna mis üksi õige on, ja sellesamas sõnas leiame meie selle õpetuse kõige kindlama sõnadega hakatusest kuni otsani ülespandud olemat. Aga mis sest on, et mõningad ei ole uskunud? Kas nende uskumata süda peaks Jumala usu tühjaks tegema? Ei paigast mitte! waid Jumal olgu tõsine, aga kõik inimesed walelikud Rom. 3, 3. 4. Issanda teerajad on kõrgemad kui inimeste omad ja tema armu sügawusi ja kõrgusi ei wõi mitte inimese mõtetega kätte saada ilma püha Waimu walgujeta. Aga sellepärast ei ole meil tarwis kassipidi mõelda tema tegude üle, kui need ka meie mõistuse ja mõttewõimu eest warjule jääwad. Meie kassipidi mõtlemised kaduwad kohe, kui tema ärarääkimata wäe, auu ja igawese iseseiswuse peale waatame, sest tema on kõik loonud ja on kõik kõikis seesama eile, täna ja igaweste.

Seesama Jumal, kes wanal ajal imet tegi, teeb seda ka weel täna oma truubi laste läbi ja ükski ei wõi seda takistada. Kõik need inimesed kes taewa teed ja Jumalikku terveks-tegemist tahawad oma mõistusega wälja uurida, sattuwad wale teede peale, aga need kes Jumalale ka ruumi annawad, tulewad wi-

maks õige otsusele. Kui palju tarkasid on juba Iisraeli rahwa punasest merest läbi käimiseft seletanud: et kange homniku tuul olla wee ärapuhunud, aga kui nemad Iisraeli Jor-
danist läbiminemiseft suurel wee ajal, kus kõik Jordani kaldad wett täis oliwad, seletust peawad andma, siis mõtlewad nad, mis asi selle wee ometeegi hunikusse ajas, nõnda et Iisrael kuiwa jõe põhja peal wõis läbi minna, et aga mingisugust leida pole, siis on nad sunnitud wiimaks ütleva: See Jumal, kes oma wäega on maailma loonud, wõib ka wetega teha nii kuidagi ta tahab, hoolimata sellest kas see meie teadusega kokkukõlas on ehk mitte.

Abraam teadis wäga hästi kelle poole ta pööras kui ta Abimeleki eest palus ja waata Jumal tegi teda terveks. Moses tundis niisama heaste kelle Kõigekõrgema wäge kui ta pidalitõbise Mirjami eest palus ja Jumal tegi teda terveks. Peawanemad, prohwetid ja teised Jumala inimesed oliwad tööriistaks Iisanda käes, ja kõik rahwas nägi pealt kuidas Jumala wägi töötas.

Need tõutused mis Jumal Mosesele ja Iisraeli rahwale andis ja mida tema ka lubas täita, siis kui Iisrael tema healt pidi kuulma ja tema teede peal käima, oliwad järgmised: Ja ma saadan tõbe su seast ära 2 Mos. 23, 25. „Ja mina ei taha ühte ainust neist tõbedest su peale panna, mis ma olen Egiptuse rahwa peale pannud; sest mina Jehowa olen sinu arst.“ 2 Mos. 15, 26.

Pane tähele ja kuule kõiki neid sõnu, mis

ma sulle käsin, et sinu ja su laste käsi pärast
sind hästi käib igaweste, seepärast et sa teed
mis hea ja õige su Jumala meelest. 5 Mof.
12, 28. Need sõnad, „sinu laste käsi pärast
sind igaweste“, ulatawad tõeste weel meie päe-
wani. Kui Jumala lapsed oma Issanda healt
kuulsiwad, siis sündis neile nende usu järele,
aga teisel teel iialgi. Mõned aastasajad hil-
jem kuuleme kudas Dawet omas 103 laulus
2 ja 3 salmis Jumalat kiidab: „Kiida mu
hing Jehowat, ja ära unusta mitte tema hea-
tegemisi ära. Tema on see, kes su ülekohtu
andeks annab, ja kes äraparandab kõik su wi-
gadused.“

II.

Dns see aeg mööda, kus Jumal inimesed usupalwe läbi terweks teeb?

Teise sarnase küsimise võiksime meie weel
sinna juurde lisada: Dns Jumala sõna oma
jõu kaotanud? Dns Issanda käsiwars lühike-
feks saanud, et ta ei jõuaks oma tõutusi tõeks
teha? Meie leiame palju nimekandjaid risti-
inimesi kes meie päiwil tõendawad, et haigete
terwekstegemise aeg Jumaliku wäega ju am-
mugi möödas olla, see olla aga ainult apost-
litel wõimalik olnud, aga mitte meil. Kuid
kahjuks ei wõi sarnased tõendajad meile mitte
näidata, kus selle kohta kirjutatud on: Nõnda
ütleb Issand. Pealegi ei leia meie terwest pü-
hast kirjast ühte kohta, kus öeldud oleks, et
neil kes Jumala tahtmise järele elawad, meie
ajal enam neist tõutustest ei ole õigus osa saada.

Kui meie Jumala wäele piired paneme ja ütleme: Meie päiwil ei tee Issand meid mitte enam terweks ihu poolest, siis peakime ka üt-
lema: Et Jumal ei tee meid meie päiwil mitte enam terweks hingehaigusest, sest Jumala sõna ei anna meile kuskil teada, et üks on ära lõpetatud, aga teine mitte.

Kristus ütles oma jüngritele: Minge kõige maailma ja kuulutage armuõpetust kõige loo-
male. Kes usub, ja keda ristitakse see peab õndsaks saama; aga kes ei usu teda peab hukka mõistetama. Aga neile kes usuvad, peawad niisugused tähed juures olema. Minu nimel peawad nemad kurje waimusid wälja ajama, uusi keeli rääkima, ussa üleswõtma ja kui nemad üht surma jooki peakiwad jooma, ei pea neile sest ühtegi wiga saama; haigete peale peawad nad käed panema siis saawad nemad paremaks Mark. 16, 15—18.

Niisugused inimesed peawad omad käed haigete peale panema?

Need kes usuvad, sest neil peawad niisugused tähed juures olema. Riidetud olgu meie Jumal! Meie oleme need kes usuvad, siis on see kallis tõutus just meile ja kõigile kes truuwid Issanda järelkäijad on meie päiwil. Siis on Issand meile weel Jakobuse läbi Jak. 5, 13—15 kalli tõutuse annud, ja sealfamas ka selle wiisi mille järele meie oleme kohustatud tegema: Kui keegi teie seast kurja kannatab, see palugu Jumalat; kelle meel hea on see laulgu mängides. Kui keegi teie seast nõder on, see kutsugu enese juurde koguduse

wanemad, ja need palugu Jumalat tema peale, ja wõidku teda õliga Issanda nimel. Ja usu-palwe saab haiget aitama, ja Issand saab teda terweks tegema.

Et neid jumalikkusid eeskirjasid wiimsetel aastasadadel küllalt ei ole tähele pandud, see ei mõju Jumala sõna peale kõigewähematti. Kui meil ka mingisugust näitust ei oleks ette tuua jumalikust imetööst, siiski jääb Issanda sõna kindlaste seisma, ja imetähed sünniwad nende juures kes usuwad." See süü ei ole mitte Jumala waid inimeste juures. Uskumata meel wõitis palju südameid ära, wale õpetajad tõusiwad üles ja laotasiwad jutu laiale, et Jumala imetegude aeg olla ammugi möödas ja nüüd ei teha Jumal enam oma sõnas üles antud wiisi järele kedagi terweks. Sarnatjed walejutu wäljalautajad ei wõi aga ühe ainsama Jumala sõna kohaga seda näidata, et asi tõeste nõnda on. Nii kaua kui Jumalal weel üks truu laps maapeal on, täidab ta ikka omad tõutused tema juures. Suurest uskumata meelest hoolimata, mis nüüd nii wäga laiale on lagunenud, on truupid Jumala lapsed püha kirja murides Issanda kallid tõutused ja seadmised üles leidnud ja on neid otse wale õpetuse wastu üles seadnud ja nõnda tõlise Kristuse ihu walest ära lahutanud, kes pühas ehtes Jumalat palub ja tema andide järele igatseb.

Nüüd tahame waadata, misuguse õiguse Issand meile annab tema Waimu andide igatsemiseks. Tõeste, tõeste, mina ütlen teile: Kes

minu sisse usub, see teeb ka neid tegusid, mis mina teen, ja teeb veel suuremaid kui need on. Sest mina lähen oma Isa juurde. Ja mis teie iial palute minu nimel, seda tahan mina teha, et Isa saaks auustatud Poja sees.

Kui teie midagi minu nimel palute, siis tahan mina seda teha Joh. 14, 12—14. Need tõutused on neile antud, kes Jesuse sisse usuvad.

Kord ütles mulle üks mees, et tema ei usu mitte seda, et Jumal meie päivil veel usupalwe läbi haigid terweks teeb. Ma küsisin tema käest: kas sa usud piibelt? Tema kostis: iga sõna mis piiblis, usun ma. Ma küsisin, aga kudas on siis järgmise tõutusega lugu? Kui teie minu sisse jäete, ja minu sõnad teie sisse jäewad, siis palute teie, mis iial tahate, ja see peab teile sündima. Joh 15, 7. Tõeste mina ütlen teile: Kui laks teie seast ühes nõus on maapeal ühegi asja pärast, mis nemad iial paluwad, see peab neile saama minu Isa käest kes taewas on. Matt. 18, 19. Kui meie Kristuse sisse jäume ja teda palume üht haiget terweks teha, eks ole see Issand siis ta oma sõnade järele kohustatud seda haiget terweks tegema, see on kui meie aga usume. Kõik Jumala tõutused on ka meile niisama kui apostlitele, sest muudu oleks ju piibel meile üks furnud sõna.

Dal tuli siis tema tütar meelde, kes hiljuti omast lootuseteta haigusest, usu palwe läbi seltsamal tunnil terweks sai, woodist wälja tuli, toa piiril käis ja Jumalat kiitis, aga et ta

kohe weel mitte täit endist ihu jõudu kätte ei saanud, siis ei tahtnud isa mitte uskuda, waid tõi weel ühe inimese ette kes suremas haige oli ja usupalwe läbi terweks sai, aga mitte selsamal tunnil waid pärast, ka ei saanud tema oma priskek jume nii kohe kätte waid pikka-misi. See oli tema kassipidi mõtlemisele weel toeks, ja ta ütles: Jumal ei tee iialgi niisugust polikut tööd. Meie näitame temale Mark. 8, 22—26 kus Jssand pimedat kättpidi wõttis ja alewist wälja wiis, seal tema filmi sülitas ja käed tema peale pani, küsides kas ta midagist pidi nägema, kui ta filmad üles tõstis ja waatas, ütles ta: Ma näen inimesi kui puid. Seepeale pani Jesus weel ükskord omad käed tema peale, ja ta nägi kõik selgeste.

Kristus tegi küll imetähed wariseeride filma ees, aga nemad ei uskunud jiiski, otse nõnda on see ka meie päiwil; inimesed ei usu Jumala tõtt mitte kui seda ka kõige selgemalt saab kuulutatud, niisama jäewad nad usmataks kui ka Jssanda imeteud nende filma ees sünniwad. Aga sarnane salgamine, ja usmata meel ei suuda mitte seda toeks teha et Jssanda imetegude aeg juba möödas on. Oh misfugune usmata rahwas! kudas tahawad nemad Jumala wägedele piirisi ette teha ja neid kes usuwad ekstitada. See on meile üheks suureks manitsuseks ja ütleb: Wõidelge selle usu eest mis ükskord on pühade kätte antud. Juda 3.

Digel on palju õnnetust, aga Jehowa ki-sub teda neist kõigist wälja. Paul 34, 20.

Õfegi ihulik surm wõib usupalwe läbi meist tükiks ajaks ära hoitud saada 1 Kun. 3, 14. ja 2 Kun. 20, 6. Ehk küll inimestele on seatud ükskord surra, aga pärast seda on kohus Ebr. 9, 27. Mitu inimest kiskendawad omas ahastuses Issanda poole, aga Issand ei kuule neid nende uhkuse ja tühja asjadega täidetud meele pärast mitte. Teised jälle kiskendawad alanduses, aga ei saa abi seepärast et nad ot-
siwad imetähte enne kui usuwad.

Kõik need kes usu sees elawad, need ei ela mitte nägemises. 2 Kor. 5, 7. Sest usk on märguandmine neist asjust mis ei nähta. Ebr. 11, 1.

III.

Zumalik ihu terwestegemise eesmärk.

Zumala majapidamises on kõik asjad täieste korras, kõige targemal wiisil jisseseatud, aga enne kui Zumaliku terwestegemise eesmärkiwad waatame, oleks wist hea üht pilku haiguste peale heita. Kõige esmalt tahame maadata, kes kõige haiguste sünnitaja on.

Petrus tunnistab Ap. t. 10, 38 Kristusest: Kes mööda maad on käinud, ja head teinud ja terwise saatnud kõigile, kelle peale kurat oli wõimust saanud, sest Zumal oli temaga." Siin on meile selgeste öeldud et saadan oma wägedega haiguste sünnitaja on. See on ju selge et peaaegu kõik haigused sellest tulewad, et meie Zumala looduse seadust ei täida. Nagu näituseks hooletusest, laiskusest, mitmesugustest lihahimudest ja ahnusest,

kus meie oma liia töötamisega eneste terwise peale halvaste mõjume. Kõik need ülemal nimetatud asjad ei tule mitte Zumalast, waid kuratist, kelle eesmärk on meie ihu, mis Zumala tempel on, ärarikkuda. Aga ka Zumalal on oma eesmärk selles, et ta haigused lasseb meie peale tulla; kui mitu inimest on Zumal juba haiguse läbi enese ligi tõmbanud, ja mitmed Zumala lapsed õppijiwad haiguse ajal endid enam tundma, saiwad selles enam pühitsetud ja hakkajiwad enam looduse seadusi oma ihu kohta tähele panema. Haiguste läbi on Zumal palju inimesi põrgu hukatusest ärapeastnud, ja mitmeid on ta selle läbi langesmise eest hoidnud. On haiguseid olemas, kus sees Zumal meie ihu üle otsekui ühe kohtu ära peab. Siiski on ikka suurem jagu haigused ja tõbesid karistuseks seepärast, et meie Zumala looduse seadusest kuradi juhil ja oma liha tahtmisel üle astujime. Olgu nüüd meie haigused ükskõik misjagusel põhjusel tulnud, aga see üks asi on selge, et nad, ehk küll ka wahest meie juures head kasu on saanud, mitte Zumalale auuks ei ole, pealegi siis kui tema lapsed kaua aega nende all peawad waewlema. Olgu siis, et Issand meid wahest haiguse läbi sügawama armu jisse tahab saata, ehk meid oma looduse seadused selle läbi panna meie ihu kohta enam tähele panema. Aga niipea kui Issand oma eesmärgi meie juures on kätte saanud, siis tahab ta meid kohe terweks teha. Kus meie tõbedel aga jarnast eesmärgi pole, seal on kurat meid ärarikkumas, ja mispärast

laseme meie siis teda seda hirmust tööd enese juures edasi teha. Kas ei ole siis mitte enam salwi Giliadis? Kas meie Jumal ei jõua oma lapsi kõigest hädaft ja haigustest lahti peasta? Mis pärast peawad paganad ütlemä: Kus on nüüd teie Jumal? Oh peaks kõik maailm seda tundma, et Jumal oma rahwa abimees ja ärapeastja on?

Mis sugune wäärtus on nüüd usupalwe läbi terweks tegemisel, ja mis sugust eesmärki tahab Jssand selle läbi kätte saada? Sest tahame alamal mõned asjad nimetada.

Inimene sai selleks loodud, et ta pidi terve olema, ainult terwet inimest wõib tarwitada, on terwis kellegi käest ärariisutud, siis ei wõi ta enam oma kohusid täita mis temale kui inimesele, kodanikule ja Jumala lapsesele featud on. Meie ei wõi küll mitte ütelda, et haigus inimesed pahaks teeb, haiguse sees wõiwad inimesed küll head olla, aga nemad ei saa sel ajal mitte oma kohusid täita, mida Jumal nende kohta on määranud, waid nemad on weel teistele mureks ja raskuseks. Seepärast on see just Jumalale auuks kui ta omad lapsed palwe peale terweks teeb. Selle terweks saamise läbi kautab saatn nende juures oma jõu, ja nad hakkawad jälle uueste Jumalale wilja kandma. Selles, et Jumal meie usu palwe peale haiged terweks teeb, awaldab tema meile oma kaastundmise ja armastuse omadusi. Waata kord tema südamet armastust inimeste wastu. Matt. 14, 14. Ja Jssus läks wälja, ja nägi palju rahwast; ja temal oli nende

pärast hale meel, ja ta tegi nende tõbised terveks.

Kiidetud olgu tema püha nimi! Kus tema iial rahvast nägi, kas saatana võimuses ehk muus hädas, seal oli ta kohe valmis aitamas ja tema armastuserikkast südamest woolas rohket troosti kurbadele ja argadele. Kui Jeesus oleks siit patu all ägavast maailmast ilma kaastundmiseta läbi läinud, nõnda et tal ei oleks olnud pisaraid kurbadega, et ta ei oleks terveks teinud haigid ega otšinud kadunud, kust oleksivad siis inimesed seda õppinud tundma, et tema nimi halastus ja ta Isa nimi armastus on? Jeesuse Kristuse terveks tegija arm näitab meile Isa armastajat südant, kes igal ajal valmis on meid meie murede ja haigustes aitama. Kes võib seda tööks teha, et surm meie Issandalt terveks tegemise jõu on ärariisunud ja kõik tema auu pärast ta surma. Ei see suur auu tema Isa paremal käel ega inglite kiituse laulu heal ei jõua tema silmi oma kannatajate wendade pealt ärapöörda, kes alles lihas elavad, ei wõi ka ükski wägi keelata nende palwid tema kõrwu tungimast. Jumal olgu tänatud! ei ükski asi. Tema tunneb meie rammu ja mõtleb see peale et põrm oleme. Alati awitab ta weel omaksid ja tahab nende läbi suuremad teud teha kui ta ise maapeal olles tegi. Joh. 14, 12. Tema on ligi neile, kes teda appi hüüawad. Nii kaua kui Jeesus maapeal elas, ei saatnud tema üht ainust abiotsijat enese juurest tagasi ilma aitamata, ja weel tänapäew sunnib

teda teesama armastus ja lõpmata halastus. Nõnda et meie rõemuga öelda võime: Tema tees on alles see võimuis ja armastus haigeid terweks teha, ja miks ei peaks ta seda mitte oma laste läbi awaldama?

Kui üks kannataja inimene, teise juurde tuleks abi otsima ja fessel teisel inimesel oleks võimalik olewat teda aidata ja teda kõigest tema raskest seisukorrast ära peasta, aga ta liikkaks tema palwe tagasi ja ei aitaks teda mitte, mis peaks abipaluja farnasest inimesest mõtlema? Mis muud kui fessel inimesel on üks kiwine ja halastufeta süda. Kui nüüd inimesed arwawad, et Jeesus enam haigeid terweks ei tee, ega ühegi palwet felles asjas kuulda ei võta, kuna ta ometegi terweks teha võib, eks ole siis Jeesusel nende arwamise järelle niisamasugune kiwine süda, kes meie hädaft ühtegi ei hooli. Aga tänu Jumalale, et meil üks ülempreester on, fessel meie nõdruste üle ärras meel on Ebr. 4, 15. Jakobus kinnitab seda üteldes: Sest meie Jeesandal on väga ärras ja hale süda Jak. 5, 11. Oh minu Jeesand ja Onnistegija! kudas riisutakse Sinu auu ja kudas teutatakse Sinu püha halastajat olemist kui inimeste wale õpetuse läbi seda enam Sinu omaduseks ei tunnistata! Oh, kudas riisub uskumata meel ometegi kõik meie Lunastaja armastuse, ja wäe, ning tahtmise ära, hädalisi aidata! Oh see hirmus uskumata meel, mida meie aeg kesk pimedada aja segadusest on pärinud, ja mida jumalafartmatad ja maailma tarkusega täidetud õpetajad kants-

litest weel toidawad! Sest on küll, ütlewad nemad: Et Jeesus selle aja, mis ta maa peal elas, oma armastust wõttis inimeste wastu ülesnäidata, sest on juba küllalt kõige aegade tarwis. Dns sest siis küll, üht inimest heaks ja õigeks tunnistada, seepärast et ta ükskord ammu enesest neid märkisid on näitanud?

Kui meie Issand Jeesus nüüd mitte enam haigid terweks ei teeks, seepärast et ta seda ei wõiega taha, eks see annaks siis usmata meelele kõige laiemat maad kätte, kõigesuguste Jumala imetööde juures kaksipidi mõtelda? Aga nüüd tuleb Issand ja teeb just need haiged terweks, kes tema sisse usuvad ja näitab sellega et tema on seesama eile, täna ja igaweste. Nüüd tahame seda weel tähele panna, et usu palwe läbi haigete terweks tegemine kui Jumala ime töö ärkamistele ja patust pöörmisele suurt hoogu annab. Meie loeme, et wäga paljud Jeesuse juurde tuliwad, ja tema sisse uskusiwad otse nende imetegude pärast, mis ta tegi Joh. 2, 23. Need imeteud mis Jeesus tegi, oliwad aga enamiste ihu haiguste terweks tegemised. Otse niisama oli ka lugu apostlite ajal, seal tegi Issand Petrusi läbi jalutuma mehe terweks, kes pühakoja ukse ees andisid korjas (Ap. 3 peatükk), ja selle tagajärg oli see, et ühe poole jutluse läbi ligi 5000 inimest uskusiwad (Apost. 4, 4). Aga sest ajast peale, kus Jumala imeteud uskumata meele läbi on kaduma läinud, lähed läbistiku enam kui 5000 ilusat jutlust tarwis enne kui üks hing poolest saadik saab ümberpöördud.

Kui Petrus ja Johannes kohtukojaft suurte ähwarduste all ärapeasefiwad, siis läkfiwad nemad omakste juurde ja jutustafiwad, mis suured asjad Zumal nende seas oli teinnd. Aga kui need, kes koos oliwad, seda kuulfiwad ja ülema preestrite ähwardamist, tõstfiwad nemad ühelmeelele omad healed Zumala poole, ja ütlesfiwad: Issand, waata nende ähwardamiste peale, ja anna oma sulastele kõige julgusega rääkida ju sõna. Ja siruta oma käsi, et sa terweks teed, ja et imeteud ja tähed wõikfiwad sündida sinu püha Poja Jesuse läbi. Apost. 4, 29. 30.

Need püha Waimuga täidetud Jesuse jängrid mõistfiwad väga hästi, et Zumala imeteud nende armuõpetuse kuulutusele suureks kasuks ja jõuks oliwad, ja seepärast palusfiwad nemad neid Zumalalt. Tõeste, ka meie ajal on sedasama weel tarwis. Armuõpetuse kuulutuse amet ilma Zumala wäes terweks tegemifeta on väga wäikse wäärtusega ja on aga ainult sõnade kõla, nende kõrwal, kes Issanda wäes töötawad. Mõttele lord, armas lugeja, jelle peale mis Issand Lüddas tegi. Petrus leidis sealt ühe mehe Eneas nimi, kes kahelja aastat oli woodis haige olnud, ta oli halwatud. Ja ütles temale: Eneas, Jesus Kristus teeb sind terweks. Meie näeme, et mitte Petrus, waid Jesus Kristus tegi teda terweks, ja tema tõusis üles sedamaid. Ja kõik kes Lüddas ja Saronis elasfiwad, nägiwad seda ja pöörasfiwad Issanda poole. Apost. 9, 33—35. Selle Issanda töö sees oli üks imelik ja auu-

line jõud. Ka meie ajal on seda mitmes kohas ette tulnud, kus Issand usupalwe peale koe haiged terweks tegi, et mehed ja naesed filmapisaratega oma patusid tunnistasiwad ja kahetsesiwad ja Jumalale auu andsiwad.

Imetegude päewad on mööda, see on üks liig wastik wabandamine, mida see suur pühitsemata ja ilma Jumala wäeta armuõpetuse kuulutajate kari ikka jälle uueste kinnitab. Inimese meelele on sarnane tunnistus armas, sest seal pole tarwis liha surma sisse anda; uhkus, omakasu püüdmine ja maailma meel wõiwad seal lahedaste elada, seal pole tarwis ennast Jumalale tööriistaks anda ega Issanda wäes maailmale õnnistuseks olla. Neile aga, kes oma liha on risti lõõnud ihaldamiste ja himudega, paistab üks hoopis teine walgus ja nemad tahawad nõnda kui apostel Paulus Jumala wäes töötada. Sest mina ei julgeks midagi rääkida, neist asjust, mis Kristus ei ole teinud minu läbi sõna ja teuga, et paganad pidiwad sõna kuulma. Tähtede ja imetegude wäe läbi Rom. 15, 18. 19.

Paulus leidis paganate ümberpöörmise juures Jumala imeteud wäga tarwilised olewat, ja nii kaua kui maapeal inimesi Jumalale peab saama wõidetud, peawad ka imeteud seal olema, sest selle eesmärgiga saatis Issand omad jüngrid maailma armuõpetust kuulutama ja haigeid parandama, maailma otsani Mark. 16, 15—18. Sessamas mõttes andis Issand omad annid ka koguduse kätte hingede ärasteamiseks alaliselt. 1 Kor. 12, 9. Pane

tähele, armas lugeja, need annid andis Issand oma koguduse kätte, aga sest ajast peale kui inimesed tema teede pealt äralahkusiwad ja selle usu, mis ükskord pühade kätte anti, mahajättsiwad ja endid maailma kogudusega ühendasiwad, kadusiwad ka terwekstegemise annid ära. Et nüüd oma pattu ja uskmata meelt warjata, räägiwad nemad walet ja ütlewad: Jumal meie ajal enam imetegusi ei tee, sest meie aeg ei olegi imetegude aeg.

Aga niipea, kui pühad jälle endid taewasse, Sioni juurde kokku koguwad, leiawad nad kõik Jumala imeteud üles, nõnda kui need hatafuses oliwad ja tarwitawad neid Issanda auuks.

IV.

Wanaseaduse tunnistajad.

Nõnda kui juba eespool öeldud, on Jumala lastel alati see eesõigus olnud tema õnnistusest osa saada ja endid nende üle rõemustada. Meie tahame siin paigas mõne näituse wägewast usust ja kindlast lootusest ette tuua. Peawanemate ajal loeme meie, et Abraam Abimeeleki ja tema pere terweksaamise pärast palus ja Jumal tegi neid terweks 1 Mos. 20, 17. Ka Isak palus 1 Mos. 25, 21. 2 Moosese raamatust loeme 8 peatükist kuni 11 peatükini neist kümnest nuhtlusest mis Jumal Warao peale pani ja jälle Moosese käe ja palwe läbi ära wõttis. Pärast loeme meie Bunase mere wee lõhkumiseft kust Issrael kuwalt läbi läks,

kalju wastu löömifest kust wesi wälja kargas, et Israeililapsi joota.

Ükskord nurises Israael Mofese ja Zumala wastu, seal läkitas Zumal tulifed maud ja need hammustasiwad rahwast, nõnda, et paljud neist suriwad, suures surma hädas tuliwad rahwas Mofese juurde abi otsima, tunnistasiwad omad patud, et nad oliwad Zumala ja tema sulase wastu pannud. Nii pea, kui Mofes nende eest palus, käskis Zumal ühe wafkmau ridwa otja panna, et igalüks, kes selle peale pidi waatama, pidi elusse jääma 4 Mof. 21, 6—9. Usu läbi saiwad nemad ärapeastetud mau kihwtist, kes aga usu puudusel wafk mau peale ei waadanud, see jäi surma lapsiks. Meie päiwil on üks, kelle peale waadates meie elu saame. „Seis otse—kui Mofes ussi kõrbes on ülendanud, nõnda peab ka inimese Poeg ülendatama, et ükski, kes tema jisse usub, ei pea hukka saama, waid et temal igawene elu peab olema“ Joh. 3, 14. 15. Ja seesama eluandja Jefus on walmis meie haigusid parandama, ja meile andma, mis meie usus temalt palume.

Hiskia loost näeme, kui suur wägi palwel on. Zumal oli prohwetil läbi temale ütelnud, et ta pidi oma maja asjad seadma, sest ta pidi tõeste surema. Aga Hiskia pööris omad silmad seina poole ja palus Jehowat ja Jehowa kuulis tema palwet, ja saatis prohwetil, kes weel ei olnud tema õue pealt ära läinud, Hiskia juurde tagasi ütlema: „Nõnda ütleb Jehowa, ju isa Daweti Zumal: Ma olen ju

palwet kuulnud, ma olen su filmawett näinud; waata ma tahan sind terweks teha, kolmandamal päewal pead sa üles minema Jehowa kotta. Ja ma tahan su päewade juurde lisada wiisteistkümmed aastat" 2 Kun. 20, 1—6. Prowet Elisa oli üks kuulus Jumala mees, kus ta iial käis, seal läks sõna temast laiale, seepärast, et Jumala imet tegew wägi temaga oli. Oma tõjiste palwete ja Jumala ligiolemise läbi sai ta selle wäe inimeste ees imet teha nagu furnuid ülesäratada ja Jordani wett Eliaše mantliga lõhkuda. Tema pani raua ujuma. Ja eksitas kuningad ära nende wägedega, ja tegi muud imetegujid mis ainult Jumala wäes wõisivad sündida. Meie tahame mõned neist imetegudest tähele panna.

Sunemi naese poeg äratatakse suruust üles.

"Ja laps kaswas üles, ja see sündis ühel päewal, et ta wälja läks oma isa ja lõikajate juurde. Ja ta ütles oma isa wastu: Oh mu pead, mu pead! Ja see ütles poiji wastu: Kanna teda ta ema juurde. Ja ta kandis teda ta ema juurde; ja ta istus tema põlwe peal lõunaft saadik, siis suri ta ära. Ja ta ema läks üles ja heitis teda Jumalamehe woodi peale maha, ja pani ukse tema taga lukku ja läks wälja. Ja hüüdis oma mehe ja ütles: Väkita mulle palun ma, üks pois ja üks emaeesel, siis tahan ma rutuste Jumalamehe juurde minna ja jälle tagasi tulla. Ja ta mees ütles: Miks ja täna ta juurde lähed? nüüd ei ole noore kuu püha ega hingamise

päew. Ja ta ütles: Hästi kõik. Ja lastis emaeesli sadulasse panna ja ütles oma poja vastu: Uja peale ja mine, ära tee mulle wiitust sõites, olgu siis et ma sulle ütlen. Ja ta tuli Jumalamehe juurde Karmeli mäe peale ja see sündis, kui Jumalamees teda nägi enese kohal, siis ütles ta oma poja Reasi vastu: Waata, see on see Sunemi naene. Et jookse nüüd tema vastu ja ütle temale: Kas sinu käsi ja su mehe käsi, kas su poja käsi hästi käib? Ja ta ütles: Hästi kõik. Ja naene tuli jumalamehe juurde ja hakkas ta jalust kinni, ja Reasi tuli teda äralükkama; ja Jumalamees ütles: Seisa temast rahu; sest ta süda on temal kurb ja Jehowa on seda mulle teadmata jätnud. Ja naene ütles: Kas ma olen oma isanda käest poega palunud? eks ma öelnud: Ära peta mind mitte? Ja ta ütles Reasile: Pane oma wöö wööle ja wõta mu sau enese kätte ja mine; kui keegi su vastu juhtub siis ära tereta teda mitte, ja kui keegi sind teretab siis ära wasta temale mitte, ja pane mu sau poisikese filmade peele. Ja poisikese ema ütles: Mii tõeste kui Jehowa elab ei ma jäta sind mitte maha; siis wõtis ta kätte ja läks tema järele. Ja Reasi oli nende eele ära läinud ja saua poisikese filmade peale pannud; aga ei olnud healt ega tähelepanemist: ja ta tuli tagasi ta vastu ja andis temale teada ja ütles: Poisike ei ole üles ärkanud. Ja Elisa tuli sinna kotta ja waata poisike oli surunud ja tema woodi peale pandud. Ja ta tuli ja pani ukse

luffu mõlemate taga ja palus Jehowat; Ja läks üles ja heitis lapse peale, ja pani oma suu tema suu peale, ja omad silmad tema silmade peale, ja omad käed tema käte peale, ja heitis kummuliste ta peale, et lapse ihu soojaks sai. Ja ta tuli jälle ja käis kajas üks kord jenna ja üks kord tänna ja läks üles ja heitis kummuliste tema peale; siis haewastas poisike seitse korda, pärast tegi ta omad silmad lahti. Ja Elisa hüüdis Reaji ja ütles: Hüüa see Sunemi naene; ja ta hüüdis teda, ja ta tuli tema juurde; ja Elisa ütles: Võta oma poeg ära. Ja ta tuli ja heitis tema ümber jalgade, ja kumardas maha, ja wõtis oma poja ära ja läks wälja 2 Kun. 4, 18—37.

Naman saab pidalitõwest terweks.

Ja Siria kuningas sõjapealik Naman oli üks suur mees oma isanda ees ja auustatud, sest tema läbi oli Jehowa Siria rahwale abi saanud, ja ta oli üks wägew wahwa mees, aga pidalitõbine. Ja Siria rahwas oliwad wälja läinud hulgaliste ja Jsraeli maalt piisukeste tütarlapse wangi toonud, ja see oli Namanni naest teenimas. Ja ta ütles oma emanda wastu: Oh et mu isand oleks proheweti ees, kes Samarias, küll see siis wõtaks ta pidalitõbe temast ära ja naene kuulutas seda oma isandale, ja ütles: Nõnda on tütarlaps rääkinud, mis Jsraeli maalt. Ja Siria kuningas ütles: Sa wõid minna, aga tule, sest ma tahan läkitada raamatud Jsraeli kuningas kätte; ja ta läks ära ja wõttis enese kätte künne talenti hõbedat ja kuustuhat kuld-

sekklit, ja kümme ülikonda riideid. Ja ta wiis raamatu Jsraeli kuninga kätte, ses öeldi: Ja nüüd, kui seehinane raamat su kätte tuleb, waata, ma olen oma sulase Naamani su juurde läkitanud, et sa pead ta pidalitöbe temast ärawõtma. Ja see sündis, kui Jsraeli kuningas raamatud sai lugenud, siis käristas ta omad riided lõhki ja ütles: Kas mina olen Jumal, et ma wõin surmata ja elawaks teha? et seehinane mu juurde läkitab, et ma mehest ta pidalitöbe pean ärawõtma; sest mõistke aga nüüd ja waadake, et ta minule süüüd otsib. Ja see sündis, kui Jumalamees Elisa kuulis, et Jsraeli kuningas omad riided oli lõhki käristanud, siis läkitas ta kuninga juurde ja ütles: Miks sa omad riided oled lõhki käristanud? et tulgu ta minu juurde, et ta saaks tunda prohwetit Jsraelis olewat. Siis tuli Naaman oma hooste ja tõllaga, ja jäi Elisa ukse ette seisma. Ja Elisa läkitas käsu ta juurde ja ütles: Mine ja pese ennast seitse korda Jordanis siis saab su liha jälle terweks, ja sa saad puhtaks. Ja Naaman sai väga kurjaks, ja läks ära ja ütles: Waata, ma mõtlesin, wist ta tuleb mu juurde wälja, ja seisab siin, ja hüüab Jehowa, oma Jumala nime appi, ja katsub oma käega kohta ja wõtab nõnda pidalitöbe ära. Eks ole Damasuse jõed Abana ja Barwar paremad kui kõik Jsraeli weed? Eks ma nende sees ennast ei wõi pesta, et ma puhtaks saaksin? Ja ta pööras ümber ja läks ära tulise wihaga. Siis astusiwad tema sulased ligi ja ütlesiwad ta

wastu: Wu isa, oleks prohwet suurts asja su wastu rääkinud, ehk ja oleksid seda teinud? kui palju enam nüüd, et ta su wastu õelnud: Besse ennast siis saad sa puhtaks. Ja ta läks alla ja kastis ennast Jordani sisse seitse korda Jumalamehe sõna järele; ja tema liha sai puhtaks, kui pisukeste poisji liha ja ta sai terweks 2 Kun. 5, 1—14.

Sellest loost näeme, et sõna kuulmine wäikse asjade sees Jumala wastu wäga tarwiline on, siis kui Jumal oma tööd meie juures peab korda saatma. Sellest ei olnud weel küllalt, kui pealik oleks uskunud, ma saan terweks, waid ta pidi ennast seitse korda Jordani jõkke kastma. Et tema üks suur pealik oli, siis mõtles ta omas südamis, küll see prohwet tuleb minu juurde wälja ja teeb minu juures midagi, aga selle asemel saatis prohwet oma poisjiga käsu Jordanisse kastmiseks. See oli temale üks wäga wäike asi, sest ta ootis suurts. See oli temale wäga alandaw, ometegi pidi ta sinna sisse tulema, et sõnakuulmist õppida ja nii pea kui ta ennast seitse korda Jordanisse kastnud oli sai ta terweks. Kui tema ennast oleks ühes teisese jões kastnud, siis ei oleks tal sest kasu olnud ja kui ta oleks ennast kuus korda Jordanisse kastnud, ei oleks tema poolegi terweks saanud. Sellest loost õpime meie seda mis terwest piiblist läbi käib, et kui meie Jumala wäe läbi tahame terweks saada, siis peame ka täieste Jumala sõnade järele tegema. Meie ajal leiame Jumala lapsi, kelle meelest see otse wõderas on, mis meie Ja-

kobuse raamatus leiame ülespandud olevat Jaf. 5, 14. 15, nimelt õliga wõidmine, käte peale panemine ja usu palwe. Aga kes need asjad ärapõlgab, sellele ei ja Jumal mitte arstiks. Wägi ei seis mitte õli sees, ega ka mitte Jordani wees waid Kristuses Jeesuses. Kus usk ja teud ühendatud on nõnda kui kiri ütleb: Siis tuleb wägi Jumalast ja haige saab terveks, wang saab wallali ja näeb Jumala auu ja kiitleb wõidust mis Jumal tale patu ja haiguse üle annud.

V.

Uueseaduse tunnistajad.

Uueseaduses on Kristus esimene imetegija, sest temale on antud kõik meelewald taewas ja maapeal, tema on see inimeseks saanud Jumala Poeg, kes pattu ei ole teinud ja kelle suust pole pettust leitud. Et tema wägi palju imetegusid tegi, siis ei jõua meie mitte kõiki ette tuua, niipalju tahame aga näidata, et iga uskmata näha võib, et temal otsfata wägi on. Kui üks pidalitõbine pärast mäejutlust teda palus, siis tegi ta teda kohe terveks. Kapernaumas tegi Jeesus ühe pealiku sulase terveks, ilma, et ta tema juurde läks. Pärast seda tegi ta Petrusse ämma terveks niikohe, ja õhtul töiwad nemad tema juurde palju kes kurjast waimust waewatud oliwad; ja tema ajas neid wälja sõnaga, ja tegi kõik haiged terveks. Et pidi tõeks jaama, mis öeldud on prohwetil Jesaia läbi, kes ütleb: Tema

on meie nõdrused enese peale wõtnud, ja meie tõbesid on tema kannud, Matt. 8, 16. 17.

Järgmises peatükis loeme meie ühest pealikust kellel wäga suur usk oli, see tuli ja kumardas Jესuse ette ja ütles: Minu tütar on praegu ära surunud, aga tule ja pane oma käsi tema peale, siis saab tema elawaks. Ja Jესus tõusis üles ja käis tema järel, ja tema jüngerid. Ja waata üks naene, kellel kaksteistkümmend aastat weretõbi olnud, tuli tema selja taha, ja puutus tema kuue palistuse külge, sest tema ütles iseeneses: Saaksin mina aga tema kuube puutuda, siis saaksin mina terweks. Aga Jესus pööras ennast ümber, ja nägi teda ja ütles: Ole julge tütar, sinu usk on sind aitnud. Ja naene sai terweks selsamal tunnil. Ja kui Jესus ülema kotta sai ja nägi rahwa mässawat ja wilepuhujaid. Siis ütles tema nende wastu: Taganege, sest neitsike pole mitte surunud, waid tema magab. Ja nemad naersiwad teda: Aga kui rahwas oli wälja aetud, läks tema sisse ja hakkas tema käest kinni, ja neitsikene tõusis üles. Ja seehinane kõne läks laiale läbi kõige selle maa. Ja kui Jესus sealt eemale läks, käiswad tema järel kaks pimedat, need kisendasiwad ja ütlesiwad: Daweti Poeg, heida armu meie peale. Aga kui tema koju tuli, astusiwad pimedad tema juurde, ja Jესus ütles nende wastu: Kas teie usute, et mina seda teha wõin? Nemad ütlesiwad temale: Küll Jესand! Siis puutus tema nende filmade külge ja ütles: Teile sündigu teie usu järele. Ja nende filmad saiwad lahti; ja Je-

Jesus ähwardas neid kõwaste ja ütles: Katsuge et ükski seda ei saa teada. Aga nemad läksiwad wälja, ja tegiwad seda kuulsaks kõige seesama maa sees. Kui needsamad oliwad läinud, ja waata siis töiwad nemad tema juurde ühe inimese, see oli keeletu ja kurjast waimust waewatud. Ja kui kuri waim oli wälja aetud, rääkis keeletu: ja rahwas imetelesiwad ja ütlesiwad: Seda ep ole weel iial Iisraelis nähtud. Ja Jesus käis kõik linnad ja alewid läbi, õpetas nende koguduse kodade sees ja kuulutas armuõpetust Jumala riigist ja parandas kõik tõbe ja kõik wiga rahwa seas. Matt. 9, 18—35.

Meist Jumala sõna kohtadest näeme meie, et Jesus mitte üksipäini surmuid üles ei aratanud, waid ta parandas ka kõikfugu tõbesid ja haiguseid, nõnda, et rahwas wäga imeks pani kui ta nägi, et kurdid kuulsiwad, pimedad nägiwad, jalutumad kõndisiwad ja keeletumad rääkisiwad ja rahwas auustas Jumalat.

Siit saadik oliwad haiguste parandamisest, nüüd tulewad teised imeteud, nagu wiie tuhanda söötmine Mark. 6. Wee wiinaks muutmine Joh. 2. Tuule ja laenete waigistamine järwe peal Luk 8. Wee peal kõndimine Matt. 16. Meist imetegudest paistab Jesuse Jumalik wägi selgeste wälja. Ja sellejama wäe andis ta ka oma jüngritele ja ei pannud sellele mingit piiri, waid jättis seda kõige tõsiste usklikudele, sest ta ütles: Tõeste, tõeste, mina ütlen teile: Kes minu sisse usub, see teeb ka

neid tegusid, mis mina teen, ja teeb weel suuremaid, kui need on. Sest mina lähen oma Isa juurde. Joh. 14, 12. 14.

Ja ta kutsus omad jüngrid ja andis neile meelevalla roojaste waimude üle, neidsamu wälja ajada ja kõik tõbesid ja wigajid parandada. Aga minge ja kuulutage ja ütelge taewariik on ligi tulnud. Tehke haiged terveks, puhastage pidalitõbiseid ja äratage surmuid üles, ajage kurje waimusid wälja; ilma olete teie saanud, ilma andke. Matt. 10, 1—8.

Sellesama meelevalla andis ta ka nende seitsmekümnele kes tagasi tulles rõemustasiwad, et kurjad waimud nende meelevalla all olid, Jeesus käskis neid aga selle üle rõemustada, et nende nimed taewas on üleskirjutatud. Joh. 14, 16 tõutas Jeesus ühe teise trööstija saata ja see tuli jüngrite peale nelipühil (Apost. teg. 1, 2. 4). Need kirjakohad näitawad meile väga selgeste Jeesuse wäge ja seda, kellele Jeesus selle wäe andis. Müüid tahame meie waadata, mis pärast Issanda surma sündis. Kui jüngrid ühelmeel olid, siis langes püha Waim nende peale ja sellega saiwad nemad kahetõrdsse wäe ja wõidid palju wägewamalt Jumala riigis töötada, kui Jeesuse ajal. Püha Waim langes jüngrite peale nii wägewaste, et kõik rahwa sugud sel ajal kes Jerusalemmas olid, ära ehmatasiwad ja omas mõttes segaseks saiwad ja väga imeks paniwad ja Petrus oli nii täidetud, et ta mitme tuhandele seda kõige sügawamat tõtt ütles. Salutu mehe terveks tegemine pühakoja ilusa

usse juures näitas meile Jumala wäge apostlite peal.

Jalutu mehe terweks tegemine.

Aga Petrus ja Johannes läksiwad ühtlasi üles püha kotta palwe tunnil, mis üheksas oli. Ja üks jalutu mees kanti ja pandi igapäew sinna pühakoja usse juurde mis ilusaks hüüti, andid paluma neilt, kes püha kotta läksiwad. Kui tema nägi Petrust ja Johanneset püha kotta sisse minemat, palus tema andi. Aga Petrus waatas üksisilmi tema peale Johannesega ja ütles: Waata meie peale. Aga tema wahtis nende peale ja ootas, et ta neilt pidi midagi saama. Aga Petrus ütles: Hõbedat ja kulda ei ole mul mitte, aga mis mul on, seda annan ma sulle: Jesuse Kristuse nimel, kes Natsaretist on, tõuse üles ja kõnni! Ja ta hakkas tema paremast käest kinni ja aitas teda üles; ja sedamaid jäiwad tema jalapöiad ja luupeksed tugewaks; ja tema kargas üles, seisis ja kõndis, ja läks sisse nendega püha kotta, kõndides ja karates ja Jumalat kiites. Ja kõik rahwas nägi teda kõndivat ja Jumalat kiitwat. Ja nemad tundsiwad teda ka, et tema seesinane oli, kes oli istunud ja kerjanud püha kotta ilusa wärawa ees, ja nemad paniwad seda wäga imeks ja ehmatajiwad sellepärast, mis temale oli sündinud. Aga kui jalutu, kes terweks oli saanud, Petrust ja Johannest taga hoidis, jooksis ka kõik rahwas nende juurde sinna paika, mis Salomoni wõlwitud hooneks hüütakse ja ehmatas ära Apt. 1. 3, 1—11.

Seal sündis üks suur erutus, palju rahwast tuliwad kokku Jumala sõna kuulma, muudugi ka palju uudishimulisi, siiski oli kuulutatud sõnal weel nõnda suur wägi, et ligi wiistuhat usklikuks saiwad. Selle teu pärast pandi Petrus ja Johannes wangi ja kui nad lahti lasti, ahwardati neid kõwaste ja keelati Jesuse nimel kuulutamaist. Aga nemad palusiwad omakstega ühel meelel ja ütlesiwad: Issand, waata nüüd nende ahwardamiste peale ja anna oma sulastele kõige julgusega su sõna rääkida. Ja siruta oma käsi, et ja terweks teed, ja et imetähed ja teud wõiksiwad sündida sinu püha Poja Jesuse nime läbi; ja nemad oliwad kõik koos ühel meelel Salomoni wõlwitud hoones. Aga ükski teisest ei julgenud nende seltsi tungida; sest rahwas pidas neist palju lugu. Aga meeste ja naeste hulk, kes Issanda sisse uskusiwad, sai ikka suuremaks, nõnda et nemad haigid mööda uulitsaid kandsiwad ja paniwad neid wõdite ja raamide peale et Petruse wari aga mõne peale neist pidi warjama. Ja rahwa hulk tuli ka linnadest, mis Jerusalema ümberkaudu oliwad kokku, ja tõiwad haigid, ja kes roojasest waimudest oliwad waewatud ja need kõik saiwad terweks, Apt. teg. 5, 12—16. Jesus tegi kõik haiged terweks, keda tema juurde toodi, ja siin näeme meie, et jüngrid sedajama tegiwad; sest siin on ööldud ja nemad kõik saiwad terweks.

Salwatu terweks tehtud ja surnud ülesäratatud.

Aga see sündis, kui Petrus kõiki paiku läbi

käis, et tema ka tuli pühade juurde, kes Lüdda linnas elasiwad. Ja sealt leidis tema ühe inimese, Eneas nimi, kes kahetja aastat oli woodis maas olnud, see oli halwatud. Ja Petrus ütles temale: Eneas! Jeesus Kristus teeb sind terveks; tõuse üles ja tee iseenele ase. Ja sedamaid tõusis tema üles. Ja kõik nägiwad teda, kes Lüddas ja Saronis elasiwad, kes Issanda poole pöörafiwad. Aga Zoje linnas oli üks usklik naesterahwas, Tabita nimi, see on meie keele emane hirw; see-finane oli täis häid tegusid, mis ta tegi, ja andis rohkeste waestele. Aga neil päiwil sündis, et ta haigeks sai ja ära suri; siis pefiwad nemad teda ja paniwad ta ülema tuppa. Aga Lüdda oli Zoje ligi; kui jüngerid kuulfiwad, et Petrus seal oli, läkitafiwad nemad kaks meest ta juurde ja palufiwad teda, et tema ei pidanud wiibima nende juurde tulla. Ja Petrus wöttis kätte ja tuli nendega; ja kui ta oli jinna saanud, wiifiwad nemad teda üles ülema tuppa ja kõik lesed naesed seifiwad tema ümber, nutfiwad ja näitafiwad kuu-besid ja riideid, mis Tabita nende juures olles, oli teinud. Aga kui Petrus kõik sai wälja ajanud, heitis ta põlwele maha, palus Jumalat, ja pööras furnu poole ja ütles: Tabita, tõuse üles! Siis tegi tema omad silmad lahti ja kui ta Petrust nägi, tõusis ta istuma. Ja tema andis temale käe ja tõstis teda püsti; ja tema kutsus pühad ja lesed jisse, ja pani teda elawalt nende ette seisma. Aga see sai teada läbi kõige Zoje linna, ja

palju uskusiwad Issanda jisse. Apt. teg. 9, 32—42. Palju imetegusiid sai ka teiste apostlite läbi tehtud, kes Jumala wäes hinge ja ihu haigusiid parandasiwad. Aga sarnaste imetegudele järquesiwad ifka tagakiusamised, sest imetegude läbi uskusiwad paljud Issanda jisse, ja seda ei wõinud armuõpetuse waenlased fallida. Züngrid ei kautanud aga mitte oma julgust, waid kuulutatiwad armuõpetust ilma kartmata ja andsiwad Jumala tahtmiist teada, ning karistasiwad uskmata meelt, üleastumist ja pattusiid wägewaste. Kui Paulus ja Barnabas Skoniasse tuliwad, lastis Jumal tähti ja imetegusiid nende käte läbi jündida, neist tahame mõned ette tuua.

Jalutuma terweks tegemine.

Ja üks mees oli Lüstras, see oli wigane jalust ja istus; see oli jalutu ema ihust, ja elades ei olnud ta kõndinud. Seesinane kuulis Pauluse rääkiwat; ja kui ta üksiksilmi tema peale waatas ja nägi, et temal ka usku oli, et ta wõiks terweks saada, ütles tema suure healega: Dõuse oma jalgade peale püüsti! Ja tema kargas üles ja kõndis Apt. teg. 14, 8—10.

Lausuja waim wälja aetud.

Ja kui nemad Makedonia maale tuliwad, siis räägib Paulus: Aga see sündis, kui meie palwele läkime, et üks tüdruk meie wastu tuli, ja sel oli lausuja waim, see saatis oma isandatele palju kasu lausumiseega. Seesama tuli Pauluse ja meie järele, kisendas ja ütles: Needsinatsed inimesed on kõigekõrgema Ju-

mala sulased, kes teile õnnistuse teed kuulutavad. Ja seda tegi tema mitu päeva. Aga Pauluse meel oli haige seepärast, ja ta pööras ennast ümber ja ütles wainu wastu: Ma käsin sind Jესuse Kristuse nimel tema seeft wälja minna. Ja tema läks wälja seltsamal tunnil. Apt. 16, 16—18. Ja kui Paulus jälle Makedonia maale tuli, siis sai Sumala wägi tema sees awalikuks ühe furnu ülesäratanise läbi.

Surnud üles äratatud.

Aga üks noormees, Citifus nimi, istus afna peal ja raske uni tuli tema peale, kui Paulus kauemini rääkis; kui nüüd uni teda wõitis, langes tema kolmandama korra toast maha ja ledu lösteti furnult üles. Aga Paulus läks alla ja heitis ennast tema peale ja hakkas tema ümber finni ja ütles: Ürge tehke tüli, sest tema hing on weel ta sees. Aga Paulus läks üles ja murdis leiba ja sõi ja kõneles palju koiduni ja läks nõnda ära. Aga need töid poisimehe elawalt ja ei saanud mitte pisut rõemustatud. Apt. 20, 9—12.

Kui Paulus merehädast peastetud Melite saarele sai, siis tuliwad umbkeelsed inimesed seal temale wastu ja tegiwad tule soojendamiseks üles. Aga kui Paulus hagu kokku riisus ja tulesse pani, tuli üks wihasem madu palawast ja hakkas tema kätte finni. Aga kui umbkeelsed rahwas nägiwad elaja tema kää külles rippuwat, ütlesiwad nad isekeskis: Wist on see mees üks inimesetapja, keda Sumala wiha ei lase elada, ehk tema küll on mereft

peajenud. Aga tema winnas elaja tulesse ja ei tunnud ühtegi wiga. Aga nemad ootajiwad, et ta pidi üles paistetama, ehk äkitselt furnult maha langema; aga kui nemad kaua saiwad oodanud ja nägiwad et temale ühtegi wiga ei sündinud, siis mõtlesiwad nemad teiste, ja ütlesiwad teda Jumala olewat. Aga sealamas paigas oli saare ülemal Publiusel üks mõis, see wõttis meid wastu ja pidas meid kolm päewa väga hästi. Siis sündis, et Publiuse isa soojas- ja kõhutõbes haige maas oli; selle juurde läks Paulus ja palus Jumalat, pani oma käed tema peale ja tegi teda terveks. Kui see oli sündinud, tuliwad ka teised tema juurde, kellel see saare peal wiga oli ja saiwad terveks Apt. 28, 3—9.

Püha kirja seest leiame meie, et imetegew Jumala wägi mitte ainult apostlitele ei olnud antud, waid ka teistele. Luka 40-mas peatükis, loeme meie, et Jeesus neile seitsmekümnele, keda tema wälja läkitas, ka selle sama meelewilla andis ja Markuse 16 peatükist leiame, et see tõutus neile sai antud kes usuwad. Ja sellesama usu läbi saiwad mõningate eest wangikoja ukсед lahti tehtud, nõnda et Petrus mõis wabalt wälja astuda; nii kaugele ulatas Jumala laste usu palwe Apt. 12, 5. Palju muud tunnistusi wõikšime weel ette tuua, aga see oleks asjata, sest kirjutatud on, et tunnistus iga asja kohta kahe ehk kolme juus seisab. Markuse ewangeliumis ülesantud tõutused neile kes usuwad ei ole weel iial tagasi wõetud, waid jäewad nii-

kauaks seisma kui Jumala lastel weel nende tarwis usku küllalt on. Kui aga terweks tegemise and ükskord saab ärawõetud, siis on selge, et sellega ka uju ja õndsaks saamise aeg on lõpetatud.

Kristlik armuaeg, saab Jumala sõnas ühe päewaga wõreldud ehk äratähentatud. Wana-seaduse prohwetid näitajiwad selle aja peale, kus Kristus oma koguduse saab maapeale üles-ehitama, ja neile kes tema nime wõtjiwad karta, pidi õiguse päike tõusma, ja parandamine tema tiibade all. See õiguse päike oli Kristus, see maailma walguis, kes tuli oma rahwast ärapeastma nende pattudest ja neid õige teele juhutama. Tema oli walguiseks neile kes istujiwad pimeduses, aga kes walms oliwad ennast alandama ja tema jüngeriks andma, neile andis tema meelewalla saadana ja kõige jumalakartmata elu üle. Jesuse jüngerid oliwad ühes meeles ja tegiwad Issanda wäes inimeste seas inetegusid, nõnda et kurjad waimud kartjiwad ja wäriseljiwad. Sell' ajal ei olnud Jumala kogudus mitte inimeste tööega alustus, waid Kristus ise pani iga liikme oma tahtmise järele ihu külge, et see pidi olema ilma wigata. Ewef. 5, 27. Iga liige oli püha ja ükski ei elanud patu sees, sest Kristus oli selle koguduse üks ja sellepärast ei wõinud pattune sealt jisse minna. See ainus tee selle koguduse juurde oli Kristuse läbi sinna jisse sündida, seepärast oliwad need liikmed siis kõik Jumala perekond, tema kuninglikud lapsed ja wiinapu u oksad. See kogudus sai rajatud Je-

fuse, meie õnnistuse kalju peale. Matt. 16, 18. Ta on tema ihu, Kol. 1, 24 ja tema on selle ihu pea Kol. 1, 18. Ta ostis seda enesele oma werega Ap. teg. 1, 2. 20; tema nimi on Jumala kogudus 1 Kor. 10, 32; selle koguduse liikmete nimed on taewas üleskirjutatud Luk. 10, 20; iga liige peab ülemalt sündinud olema Joh. 3, 3; ja Jumal paneb iga liikme ise ihu külge, nõnda kui tema tahab 1 Kor. 12, 13; ja jagab igaühemale tema oma, nõnda et ihu sees ei ole lahkumist.

Selle koguduse algusel oli temal imekspanemise wäärt Jumalik wägi, neil kõigil oli üks meel. Haiged saiwad terveks, kurjad waimud aeti wälja ja armuõpetust kuulutati wäes ja kõiges puhtuses.

Uga aegamööda hakkasiwad inimesed ära taganema ja leigemaks jääma; waleõpetused ja lahkumised tuliwad Jumala koguduse sisse nõnda kui Paulus kirjutab. 1 Kor. 11, 18. 19. See oli usufeltside hakatus. Sest ajast peale, kus Kristus maapeal elas, ei olnud ühtegi inimestest seatud usufeltsi kristlaste seas, aga kui inimesed armust äralangesiwad, siis hakkasiwad nad kuradi wäega feltsiid koguma, hingesiid äraeksitama ja hukka saatma. Sarnane seisuford läks edasi, kuni hingewaenlane ühe tee leidis, kus peal ta suuremal mõedul wõis inimesi hukka saata. Kolmas aastajada ei olnud weel täieste möödas, kui Rooma piiskopi kätte walitsuse wõim langes, sellega hakkas siis Rooma katuligi usufelts kasvama, ja üks wäga tähtjas samm sai tehtud selles,

et 325 aastat pärast Kristust Nitsas usutun-
 nistus sai kindlaks määratud. Selle esimese
 usufelti nime näeb Johannes ilmutuse raamatus,
 17 peatükis ja 5 salmis. Ja tema
 otsa peale oli kirjutatud: Sala=asi suur Ba-
 bilon, hoorade ja kõige hirmsa asjade ema
 maapeal. Selle felti sees algas hirmus pi-
 medus ja läks ikka suuremaks, nõnda et Zu-
 mala sõna lugemine rahvale wiimaks hoopis
 ärakeelati. Tema seisis seal ja istus kui Zu-
 mal Jumala templis, see paawstlik wõimus,
 kes iial tema vastu julges rääkida seda sai
 hirmsaste tagakiusatud, ka sagedaste piinatud
 ja surma pandud. Surma hirmutusega sun-
 niti inimesi katuligi usufelti alla alandama,
 sellega algas üks hirmus waimulik pimeduse
 aeg, millest Jeremia omas raamatus ettekuulu-
 tas: Tema päike oli looja läinud siis kui
 päew alles oli. Jumala koguduse ja õiguse
 päike, Kristus, sai ärarajatud keht õnnis-
 tuse aja päewal paawstlikudest pilwetest.
 Sellest hoolimata oli Issandal ikkaagi weel
 tõsiheid tunnistajaid, kelle usufilmadest ükski
 inimestest seatud pimeduse pilw elupäikest kinni
 ei katnud, ja kes iial oma põlwi Paali ette
 ei nõtkutanud, kes Jumalat enam kartsiwad
 kui inimesi, neid sai kangeste tagakiusatud, aga
 nad pugesiwad koobaste ja maa aukude sisse
 ja kummardasiwad seal elawat Jumalat. Aga
 see maharõhutud Jumala tõsidus tõusis jälle
 üles, seda näitawad need rasked Jumala koh-
 tud, mida tema kogudus on pidanud läbi ela-
 ma. See wöttis küll aastasajad aega, enne

fui neist waimuliku pimeduse pilwetest läbi jõudis tungida. Ei läinud kaua aega mööda, siis sünnitas see hoorade ema seal pimedas Babelis ühe tütre, kes aga mitte tema juurde ei jäenud, ja ajajooksul tõuſiwad ſarnatſeid uſufeltſide tütreid palju üles, kes oma ſaatanliku kawaluse ja pimedusega tõſiſeid hingeſi püüdiſiwad ära ekſitada ja enese orjaks teha. Omad uſurajad tegiwad nad nii laiaks, et nad lähedaste wõiſiwad kõige uſkmatadega ühes ikkes wedada, mis otſe Jumala tahtmiſe waſtu on. 2 Kor. 6, 14. Kui Jumal uſupuhatajad ülesäratas, ſiis ei olnud ſee ju mitte nende tahtmine ſaatanaga üheſkooſ hingeſi petta, aga kui nad Rooma kiriku hirmuſt ekſituſt ja pimeduſt nägiwad ja Jumala rasket kohtumõiſtmiſt ſelle üle tundſiwad, ſiis põgeniſiwad nad ſealt ſeeſt wälja; et nemad aga Jumala tahtmiſt õieti ei mõiſtnud, läſſiwad nemad ja nende järelkäijad jälle ekſitufe ſiſſe, ſelles et nad tõſiſt Kriſtufe ihu ei ſaanud äralahutada, ja lootuſes, et aſja parandada, aſutaſiwad nemad ühe ſeltſi teiſe järele. Tõſiſed Jumala lapsed andſiwad endid ka nende ſeltſi ja teeniſiwad Jumalat kõigeſt ſüdamest. Ja Iſſand õnniſtas ka nende tööd, kes täieſte tema peale lootſiwad. Selle õnniſtufe peale waadates ei wõi meie aga mitte otſuſtada, et ſeltſid Jumala meelepäraſt on, waid Jumal õnniſtas neid ſellepäraſt, et nemad õiglaſed oliwad ja Jumala pale walguſel käiſiwad. See aeg ei ole aga enam mitte kaugel, kus Jumal oma kohtu nende ſeltſide üle laſ-

fis käia, et sellega oma lapsi nende käest wabastada, ja neile tõisist Kristuse ihu näidata. Selle aja lõpul oliwad aga usufeltsid kõige kõrgema tipu peale tõusnud, ja iga selts tah-tis see tõsine oks wiinapuu külges olla. Üks sõdis kangeste teise vastu, seepärast et nende tunnistused mitte ühte ei läinud; kõigest suurtest waidlemistest ja sõdimistest hoolimata, tunnistas iga selts omaist kohast, et tema see tõsine Kristuse kogudus pidi olema. Oh misfugune pimedus! Misfugused kardetawad köidikud ja wõrgud saatan sellega wälja seadis, et hingesid petta! Need mitme nimelised kirikud, usutunnistused ja feltsid on see Babilon, millest meie ilmutuse raamatuse loeme. Babel on segadus ja tähendab pimedust ja segadust kirikute ja usufeltside seas. See hirmus segadus on enam inimesi hukka saatnud, kui kõik lihameelne usuteadus ja nende raamatud. Sõg-lased ja tõsised inimesed, kes ennaist täieste on Jumalale ära annud, tunnewad wägewat tungi eneses, Jumala rahwaga ühenduses olla ja seepärast on nad sunnitud ühe ehk teise feltsi jisse ennaist andma, et neil ühes kohas ka üks kodu oleks. Kui need siis oma piibelt loewad, kus Jumala laste ühendusest on räägitud, ja hakkawad enese ümber waatama, kudas üks selts just teise vastu seisab ja töötab, siis on selle tagajärg, et mitmed endid leiawad petetud olewat ja tulewad wiimaks selle otsusele, et Jumala riik muud ei ole, kui ekkitus; sellest tõusewad kaksipidi mõtlemised ja usmata meel nende südames üles ja saadawad neid

igaweste hukka. Arataganemine sellest ujust, mis ükskord pühadele on antud, oli kõige usufeltside alustuse hakatus ja Jumalast arataganemine. Sest ajast peale kautas ka kogudus oma jumaliku jõu, ja need tõsised liikmed oliwad Babiloni oksteks poogitud ja saiwad usufeltside waljude eeskirjade läbi takistatud, oma kristlikku wabadust tarwitama. Selle läbi tuli üks juur näljahäda üle terve maa, kus hinged eluleiwa järele nälgides ära nõrkesiwad, nõnda kui prohwet Amos seda ette kuulutab. Amos 8, 11. Tõeste on see kuulutus juba jault kätte tulnud meie aastasadade sees. Zutlustajad ehk armuõpetuse kuulutajad on wale karjasteks ja palgalisteks saanud. Esf. 34, 2—4. Wahimehed on pimedad ja magawad norinal. Jes. 56, 10. Kellel on Jumalakartuse nägu aga selle wäe salgawad nemad ära, ja neist tagane. 2 Tim. 3, 5. Et meil sarnatsed karjatsed on siis ei ole mitte imeks panna, et nii juur wainulik pimedus üle maade ja rahwaste walitseb, sest see lähed ju kantslitest ja kirjanduse läbi laiali. Magusa sõnadega ja ilusate kõnedega saab rahwas põrgu ääre peal wainuliku pimeduse sisse magama uinutatud, nõnda et keegi enam midagi oma hingeõnnistusest ei tea, ega aru ei saa, misjuguse kardetawa koha peal nad seisawad, finni ebajumalate paelus.

Oh misjugune hirmus hukatus! Misjugune uskmata meele ja pettuse katk. Sest waata, pimedus katab maad ja pilkane pimedus rahwast. Jes. 60, 2.

Ja mida kirikuks nimetatakse, on juba ammugi neitsi puhtuse kaotanud ja ennast maailmaga ühendanud, kus kurat nende kihlamise juures tegew oli ja selle ühenduse üle südamest rõemustas ja neile õnne soovis, et ükski feda õnne enam ei lahutaks.

See õnnelik abielupaar astus juba ammu oma mejinädalate sisse, ja käib nüüd moodfas riides; palju loojimisi, kontsertisi, pidustuji ja muud koosolekuid saab ärapeetud, tal on alatine pidustuste aeg.

Aga see kõik läbinägija Jumal sai jest aru ja saatis oma sulased wälja, walju healega hiiüdma: Langenud on, langenud on suur Babilon ja on kurja waimude eluasemeks saanud ja kõige roojaste waimude wangitorniks. *Alm.* 18, 2.

See maapealne nähtaw Babel läks pimedusega oma hukatusele wastu, otse siis kui kuningas Belsatsar oma isandatega joobnud oli. See on waimuliku Babeli langemise kuju, otse siis, kui ta oma hooruse kange wiinaga on kõik paganad jootnud, tuleb temale ots. *Alm.* 18, 3. Nõnda peab Babel alla wajuma, ja ei mitte enam üles tõusma. *Jeremia* 51, 64.

VI.

Õhtu walgus.

(*Safaria* 14, 7.)

Ja peab üks päew olema, see on Jehowale teada, et ei ole mitte päewa ega ööd: aga õhtu ajal peab sündima, et walgus on.

Sel päewal peab Daweti soul ja Jerusalema rahwal üks lahti tehtud hallikas olema patu ja roojuse puhastamise tarwis. Sakar. 13, 1.

Urka üles, ärka üles, Siion! Võta oma rammu enese peale, ehita ennast oma ilusa riie- tega, Jerusaleem sa püha linn! Sest sinu jisse ei pea mitte enam tulema, kes ümberlõika- mata ja roojane Jes. 52, 1. Et küll ärata- ganemine ja segadus nii suur on, siiski on Jumalal weel üks rahwas ülejäänud, ja nüüd on see aeg kätte jõudnud, kus ta neid tahab kokku koguda oma armastuse jisse, üheks pü- haks rahwaks, üheks puhtaks koguduseks, üheks linnaks, mis mäe peal, kelle walgus ei wõi warjule jäeda. Kui Jumala kogudus, sest usust, mis ükskord pühade kätte on antud, ärataganes, siis saatis Jumal teda Pabelisse pimeduse wangi. Aga Jumal ütleb: Ja teie wõtate mind otsida ja leiata mind; kui teie mind nõuate kõigest omast südamest. Siis an- nan ma ennast teile leida, ja tahan teid ko- guda kõigist paigust kuhu ma teid olen ära- lükanud! Jer. 29, 13, 14. Seepärast ütleb Jehowa nõnda: Kui sa pöörad, ja mina sind pööran, siis pead sa mu palge ees seisma; ja kui sa kalli äralahutad halvast, siis pead sa kui minu suu olema; nemad peawad pöörama sinu poole, aga sina ei pea mitte pöörama nende poole Jer. 15, 19.

See aeg on nüüd juba kätte jõudnud, kus tõsine Jumala kogudus, see Kristuse pruut, omas auus jälle hiilgama hakkab, selge kui päikene ja ilus kui kuu, ehitatud ülewase

wäega nõnda kui ristifoguduse algusel, kui fogudus kessel ei ole ühtegi wiga ega kortsu Gewes. 5, 27, waid kessel kõik waimu annid on ja kes neid tarwitab selleks missfeks Issand neid on annud. Ta saab ka waba olema kõigist Babeli segadustest ja ehitatud õnnistuse riietega. Tema saadab enesest käskjalad wälja iga nelja tuule alla Jumala ärawalitsetuid foguma, ja neile ühendust Kristuse sees ära seletama ja waimuliku pimeduse kahju ja Babiloni täielist langemist filmade ette seadma. Meie loeme Babiloni langemisest Ilmutamise 18 peatükis ja 2 salmis, aga neljandamas salmis käsku Jumala lastele: Minge temast wälja, mu rahwas, et teie ei saa mitte osa tema pattudest, ja et teie ei saa midagi tema nuhtlustest.

Armas lugeja, see käsk on otse sinule, kui ja üks Jumala laps oled ja weel kuskil foguduse nime kõidikutest seisad. Kui jina aga Jumala laps ei ole, siis wõid kindel olla, et see käsk sinu kohta ei käi, ometigi jäeb sulle ärawalida kas ja nende feltsi jäed, kellest Ilmutamise 18 peatükis 2 salmis räägitakse wõi mitte. Ehk on see sinu meelest pisut kõwa, aga sinu hingeõnnistus nõuab täielist Jumala sõna alla heitmist. Põgenege Babeli seest ära, ja peastke igamees oma hing, et teie hukka ei saa tema ülekohtu sees; sest see on Jehowa kättemaksmise aeg Jer. 51, 6, 45. Taganege, taganege, minge nende seast wälja, puhastage endid, kes teie Jehowa riistu kannate Jes. 52, 11. Meie palume neid awal-

datud tõsidusi mitte wõerite äramõista, waid soowime iga tõsise Jumala lapsele, kes weel kuskil usufeltside kõidikus kinni on, walgust. Meie päiwil on palju õiglaseid ja tõsiseid Jumala lapsi mitmesugustes usutunnistustes kes südamest jeda aega igatsewad, kus kõik Jumala lapsed ühte sulawad ja üheks ihuks ennast Kristuse sees ühendawad. nõnda kui tema oma Isalt palus Joh. 17, 21. Usufeltsid otsiwad ise ka üht plaani, kudas kõik Jumala lapsed saaks kokku ühendada, aga iga kõige parem plaan läheb nende käest hukka, seepärast et müürid alles on. Seda püha ühendust ei leia kuskilt mujalt kui Kristuse sees. Waata see aeg on nüüd juba käes ja Jumala lapsed lahutawad ennast kõigest inimeste jeadmistest ja ühinewad Kristuse ihuks armastuse sideme sees.

See prohwetist ettekuulutatud õhtu walgus on selle tõsise Kristuse ihu anuipaistus, kus Siion oma rammu enese peale wõtab ja mitte enam kauemaks warjule ei jäe. Siioni rahwas ei seisja siis mitte enam inimeste walitsuse all, ega laula oma laulusid wõeral maal, waid tema on oma maale läinud, täieliku pühitsuse maale ja oma hinge Kaanani.

Usufeltsid ei löpe aga mitte ära, waid nende liikmed kuulutawad ikka õnnistust, nemad eksitawad ja neid eksitatakse. Meie ei taha aga mitte aega wiita, waid ewangeliumi walgusel edasi rutata, sest Issand ütleb: Kõndige nii kaua kui teil walgus on, et pimedus teid finni ei wõta. Joh. 12, 35. 36.

VII.

Jumala wäe tõutus.

Püha kiri räägib meile üheft ajast kus Jumal oma Waimu oma rahwa peale tahab wälja walada ja see saab sündima wiimisel ajal, see on Kristuseft peale kuni otsani. See prohwetit kuulutus läheb rutuste täide. Nja lõpp on wäga ligidal, meie saame Issandat pea pilwedes nägema ja ta saab kõik teisets muutma ja wiimne pafun saab hüüdma. Sest Issand ütleb: Ja wiimisel päiwil peab sündima, et mina omast Waimust tahan wälja walada kõige liha peale, ja teie pojad ja teie tütreid peawad prohwetit wiisil rääkima, ja teie noored mehed peawad nägemisi nägema, ja teie wanemad peawad unenägusid unes nägema. Apost. t. 2, 17. 18.

Gespool kuulutab prohwet, et wiimisel päiwil paljud wõtawad sest usust ära taganeda mis ükskord on pühade kätte antud, ja ülekohtused lähewad ikka peale hõelamaks; waimulik pimedus, sõjad, nälga kaff ja muud saawad olema; aga õhtu ajal peab Jumala kogudus oma täie rammu jälle kätte saama ja Issanda auu paistus tema peal hingama ning elawa wee jõed peawad tema ihust jooksuma ja tema rahwas saab üks ärawalitetud ja usin rahwas olema kõige hea tööle. Jumal olgu tänatud, see kallis aeg on nüüd juba käes. Suur kohtu päew on ukse ees. Kristuse pruut on ehitatud Jumaliku wäe ehedega ja ootab oma Peigmeest.

VIII.

Terwekstegemise annid.

Palju Jumala lapsi wäsitawad endid selle küsimisega, kas mina wõiksin ka nendest andidest osa saada, millest 1 Korintuse 12 peatükis räägitakse? Iga tõsine Jumala laps wõib neist andidest osa saada, ehk küll mitte kõige suuremal määdul, aga ikka nõnda, et ta igas asjas wõib Jumala tahtmise järele elada, sest igapähele on Jumal annud pisut tarkust, usku, tundmist ja muud, nii palju kui ristiiinimesele eluks ja teiste ärapeastmiseks tarwis läheb. Keegi ei jõua Issanda teenistuses kuigi kaugele, siis kui ta ilma Waimu annita on. Mõline ümberkäimine Jumalaga ja osasaamine Demaga awab meile mitmesugused teed Jumala riigis töötamiseks, ja sellega kasvab ka igatsus enam waimuliku wägedega ehitatud saada Jumala auks. Sarnased hinged nõuavad siis ka kõige paremaid armu andijid taga — 1 Kor. 12, 31.

Uga seda on meil igal ajal tähelepanna, et Jumal nende käest, kellele ta suured waimuannid on annud, ka palju nõuab, sest kellele palju on antud, selle käest peab ka palju nõutama. Luf. 12, 48. Jumal tahab, et waimuannid Tema auks saawad tarwitatud, aga mitte laisast sulasest maha maetud. Mõned Jumala lapsed kardawad oma Issanda tõustest kinnihakata, ja ei taha ennast mitte Tema tahtmise alla heita, seepärast et Issand siis neid ehk wäga suurte tööde peale wälja

saadab ja nende käest liiga palju nõuab. Armas lugeja, kas sa tead ka, et sarnased inimesed wastutõukamise kiwid teistele on? Nendel on enam mõju teiste inimeste peale, kui nemad ise arvata wõiwad, aga nende kõikumine jinna ja tänna Jumala ja inimeste wahel, saab mitmele elutee peal takistuseks, sest kui keegi juurest Jumala kartusest ja usinusest Tema riigis räägib ja ise laiskleb, siis saadab see inimesed kakkipidi mõtlemisele, ja sarnane peaks küll tõsiselt Issanda sõnade peale mõtlema, mis Luka 12, 47 on üles pandud. See sulane, kes oma isanda tahtmist on teadnud, aga ei ole tema meelepärast teinud, see peab palju haawu saama. Kes nüüd mõistab head teha, ja ei tee seda mitte, sellele on see patuks. Jaf. 4, 17.

Igal armuõpetuse kuulutajal, keda Jumal wälja saadab on see ülesanne, armuõpetust kuulutada, ja haigeid terveks teha. Kui palju leiame meie neid, kes oma ülesannet mitte ei täida.

Jumala tõutus ütleb: Aga neile kes usuwad, peawad niisugused tähed juures olema: Mark. 16, 18. Haigete peale peawad nemad käed panema siis saawad nemad paremaks. Jeesus ütleb: Kes minu jisse usub, see teeb ka neid tegusid, mis mina teen ja teeb weel juuremaid kui need on. Sest mina lähen oma Isa juurde. Joh. 14, 12. See on iga armuõpetuse kuulutaja eesõigus ja kohus seda andi enesele omandada ja siis seda tarwitada, sest see on Issanda käsk. Seepärast peaks iga ku-

lutaja malmis olema Jakobuse õpetuse järele tegema. Jak. 5, 14. 15. Niisama peaks ka iga koguduse wanem selle anni osaline olema, ja ka weel teised, kes seda Jumala auks tahawad tarwitada, wõiwad seda Tema käest paluda. Aga häda neile, kes seda andi enese auks tarwitawad ehk jälle enese kasuks; häda ka neile, kellele see and on antud aga seda mitte ei tarwita, sest need kõik peawad palju haawu saama.

Õtskui meil ühe ihu sees palju liikmeid on, aga igal liikmel ei ole mitte ühesugune töö. Nõnda oleme meiegi mitmed üks ihu Kristuse sees; aga igaüks enese kohal oleme meie üksteise liikmed. Ja meil on armuannid, mis seda armu mööda mis meile antud, mõnesugused on. Rom. 12, 4—6. Seda ei ole ju waja, et igal liikmel farnane suur and peaks olema, aga neile keda Jumal ühe iseäralise töö tarwis on kutsunud, ei keela ta ka suurt andi, sest see saab ju Tema auks tarwitatud. Kui nüüd keegi samm sammult Issanda järele astub ja Jumal näeb, et see and teda mitte uhkeks ei tee, ega hukatuse sisse ei saada, siis annab Ta oma waranduse tema kätte ja teeb tema läbi aulised imetööd. Enese läbielamisest tahan ma siin mõni sõna rääkida. Mõned aastad tagasi, kui Issand mind enese teenistusesse kutsus, armuõpetust kuulutama, oliwad mul need arwanised, nõnda kui mind oli õpetatud, et imetegude aeg ju möödas on ja nüüd enam seda andi kellegile ei anta. Aga kui ma oma piibelt lugesin, siis

leidfin ma sealt, et Zumalal tõeste weel üks rahwas olemas on, kes Tema sõna usub ja selle järele ka elab. Pea selle järele, kus ma oma ametit alustasin, nägin ma selgeste ära, kui wäga waimu andisid tarwis oli, iseäranis aga terwekstegemise andi. Et mina aga ennast just üheks jutlustajaks ei arwanud, siis ei teadnud ma selgeste, kas minul ka õigus oli seda andi igatseda. Aga ma palusin Zumalat, et ta wõtaks mulle oma tahtniist ilmutada. Mõned päewad pärast seda olin ma ühe noore wennaga ühes palwetundis, ja seal awaldas Issand mulle oma wäge. Seal samas tuas oli üks neljateistkümnne aastane pois juba mitu nädalat raskete haige olnud ja soowis nüüd, et meie oleksime oma käed tema peale pannud ja Zumalat palunud, tema terweksaamise pärast. Nüüd tuli üks raske aeg, ükski ei olnud meite seast weel omas elus haige eest palwet teinud, aga meie kogusime endid ja wõtsime seda tööd Issanda nimel ette, ja pois sai terweks seltsamal filmapilgul. Kurat tahtis mind eksitada ja ütles mulle: See pois ei saanud mitte sinu waid teiste usu läbi terweks, sinule ei ole Zumal neid andisid annud. Seepeale palusin ma jälle Zumalat, et ta oma tahtniist mulle teada annaks. Pärast läksin ma ühe koguduse wanema majasse ja oli üks õde, kelle hilmanägu täis wistrikusid oli, õde oli mitu aastat nende all kannatanud ja mitmejagused rohud tarwitanud, aga asjata. Nüüd soowis ta, et mina pidin teda Jakobuse õpetuse järele õliga wõidma,

käed peale panema ja Jumalat paluma. Jumal andis mulle selleks jõudu ja tegi õe silmapilgul terveks. Et aga see koguduse wanem ka minuga ühes palus, siis sai waenlane mind weel eskitada. Aga Issand näitas mulle seda mitmel teel, et ta mulle selle anni oli annud, ja tegi weel usupalwe peale ühe lapse terveks. Et ma weel mitte üsna kindel ei olnud, siis saatis Issand ühe wenna minu juurde ja see tegi mulle mu seisukoha selgeks. Ma palusin sellepärast weel Jumalat ja ta kinnitas mind, sest ajast peale ei ole ma enam kassipidi mõtelnud, waid olen kindel see peale, et Issand mind selle anniga on ehitanud. Ja sest ajast peale olen ma juba jadasid näinud, keda Jumala wägi usupalwe peale mitmesugustest haigustest on terveks teinud.

IX.

Misfugused on need wanemad?

Apostel Jakobuse käsu peale mõeldes, tõuseb küsimine meie sees üles: Misfugused on need wanemad? Jak. 5, 14. Kus Jumal ühe koguduse on alustanud, sinna on ta ka ühe ehk enam wanemaid ja ülewaatajaid seadnud. Kui Jumal nüüd ühe inimese sarnatse tähtsa ameti peale kutsub, siis annab Ta temale ka terveks tegemise anni, nõnda et ta seda wõib korda saata, mis meie Jak. 5, 14 loeme. Sarnane koguduse wanem, kellel seda andi mitte pole, see ei ole ka oma ameti wääriline, sest ta ei jõua seda korda saata mis Jumal koguse liikmete kasuks tema käest nõuab. Kogu-

duse wanema omadused on üleskirjutatud Tit. 1, 5—9. — 1 Tim. 3, 1—7.

Ka koguduse teenritel peavad needsamad omadused olema, sest nende kohus on koguduse järele waadata, kui nad aga kogudust õiete peavad teenima kõigis asjus, siis peavad neil ka terwekstegemise annid olema. Meie leiame ka koguduse sees liikmeid, kes waned ega jutlustajad ei ole, aga neil on terwekstegemise annid, nemad wõivad koguduse wanemate aset täita nende äraolekul, ehk ka nendega ühes jeda teha, mis Jak. 5, 14 ja Mark. 16, 16 nende käest nõuab. Nemad peavad aga seks Jumalast kutsutud olema, offegu jutlustaja oma ametisse. Koguduse jutlustajal ei olegi õigust Jakobuse õpetuse järele oma käsi peale panna, siis kui tal seks usku ei ole. Hädakorral wõib aga igalüks, kellel seks usku on, omad käed terwekstegemise juures peale panna, ja Issand saab niisugust usku tööd rohkesti õnnistama.

X.

Mis õli peab see olema millega haiget wõida?

Wanas seaduses leiame meie, et Jumal püha jalwimise tarwis õlipuu õli käsks wõtta 2 Mos. 30, 22—25. See õli millest Jak. 5, 14., Mark. 6, 13 ja Luk. 7, 46 räägitakse, on mõlemad seesama õlipuu, ehk kreekakeele (elation). Sest näeme, et õlipuu õli selleks kõide kohasem on tarwitada.

XI.

Wõidmine ja äraandmine.

Haige wõidmise juures õliga, mis piibel räägib, peame seda meeles pidama, et esiteks hing saama püha Waimu õliga wõitud. Hingel peab Jumalaga täieline rahu ja peab tema armastuse sees hingama, tema seisukoht peab niisugune olema, et ta healmeelil ja rõemuga Jefuse jälgedes wõttab kõndida. Aga kui sagedaste leiame meie seda, et Jefuse järele käijad temast nii kaugemale maha jääwad, et weel waewalt oma Dnnistegijat ulatawad nägema. See näeb nõnda olewat otsekui kardakiwad nemad tema sõnu uskudes ja tema sõnu uskudes ja tema käskusid tähele pannes. Oh nõdrausuline sugu! Ürka üles omast allawajutawast kaksipidi mõtlemistega täidetud uskmata meelest. Põgene kaksipidi mõtlemise kantšijt eemale ja sea ennast sõdijate esimise reasse, walmis oma Issanda järele edasi astuma, kes meid ka wõidule wiib.

Mõned inimesed on ka walmis mitmesugust tegema kui nad haiged on, aga mitte seda, mis kiri Jak. 5, 14 käsib, et koguduse wanemad wõidmiseks ja palumiseks enese juurde kutsuda. Seepärast ei ole imeks pan-na, kui Issand neid karistab ja nemad palju haawu saawad. Õliga wõidmise sees on üks jala asi warjul, mitte see, et õli peaks terweks tegema, kui temaga mõnest kohast saab ihu määratud. Ei. Saladus seal sees on see, et Jumal seda käsib, ja et see Issanda nimel

saab tehtud. Meie loeme Mark. 6, 13, et apostlid palju tõbisid õliga võidsiwad ja neid terweks tegiwad. Issand ei ole oma terwekstegemise wiit mitte muutnud, waid ta on tema tõsiste järelkäijatele weel täna seesama. See Jumala laps, kes Issandat ainult hinge arstiks tarwitab, aga mitte ihu arstiks, on sõnakuulmata ja kannatab ilmaaegu walu. Kui armas on see usu seisukoht, kus meie kõigis asjus wõime Jumala peale loota.

XII.

Kas mina wõin ta terweks saada?

Mõnda küsiwad paljud, kes raske ja pikalife haiguse all kannatawad. Enne kui selle küsimise peale waatame, tahame weel paar küsimist ette tuua. On sinul rahu Jumalaga? Oled sa ennast täieste tema tahtmise alla annud? Armastad sina teda kõigest südamest? Kui mitte, siis on sinu püha kohus ennast täieste Issandale äraanda. Kas Jumal saab sinu haiguse läbi auustatud? Kui mitte, siis usu ja käi tema sõna järele ja sa saad terweks. Oled sina juba kogudusewanemat enese juurde kutsunud ja nendega üheskoos oma palwe lastnud taewa poole ülestõusta? Oled sina Issanda käest tõsiselt oma haiguse põhjust küsinud? Kas tahad sa need asjad kohe maha jätta, kui Issand neid sulle näitab. Jumala tõutused on ekhimate; ja kui sina teda tõsiselt otsid, siis saab ta sinule seda teada andma, et ta sind ei taha parandada ja an-

nab sulle weel pealegi armu, et ja oma haiguse all juudad waitfjelt kannatada.

XII.

Haigus Jumala auuks.

Kes õige, sel on palju õnnetuist, aga Jehowa kiskub teda neist kõigist wälja. Paul 34, 20.

Õmetegi leidub palju inimesi, kes kõik oma eluaja haiguste ja walude sees mööda saadawad ja nemad ei saa Issandale ega iseenes-tele töötada. Nemad saadawad omad elupäewad kannatades ja ennast rahustades mööda, nemad tuletawad enestele ikka uueste meele, et nemad Jumala tahtmise järele kuni eluotsani nõnda peawad kannatama, sest selle läbi tahta Issand neid täielikuks teha. Kui inimesed sarnatsest elust palju lugu pidawad ja seda armastawad, siis ütleme neile Amen, olgu see neile nõnda. Aga meitega on Issandal parem mõtte. Tema tahab kõik meie tõbed parandada Matt. 8, 17. ja annab omas sõnas meile selleks kallist õpetust. Wahest saab Issand ka auu ja kiitust, kui ta mõne haiguse läbi hinged enese juurde tõmbab. Aga kõige enam auustatakse Jumalat seal, kus ta haiget terweks teeb. Wahest saadab Issand ka oma laste peale haigust seepärast, et nad tema käskujid ei pea, ja õieti tema pale ees ei käi, ta tahab neid selle läbi enam wäega ehitada ülevalt ja oma riigi teenistusele valmistada. Wanemad karistawad oma lapsi seepärast, et nad enam nende sõna kuuleksiwad. Niisama teeb ka meie taewane Isa,

tema karistab seda, keda ta armastab ja peksab iga poega, keda ta vastu võtab (Ebr. 12, 6). Jumala lapsed ei peaks mitte mõtlema, et Issand siis neid on maha jätnud, kui nad wiletsust kannatawad; waid nemad peaksiwad hoolega püüdma Jumala tahtmist teada saada ja siis selle järele elada. Kõik teised nõud on asjata ja suurendawad karistust.

Üks proua kirjutas hiljuti, mina olen waene ja teiste abitarwitaja inimene, kes enam kui nelikümmend aastat olen haige olnud, aga ma tunnen, et mina Jumala tahtmise järele kannatan, et Issand selle läbi auustatud saaks, seda ei tea ma mitte, aga ta tahab wististe mind selle läbi täielikuks teha.

Meid täielikuks teha, on Jumala töö. Mitmed saaksiwad uhkustama ja Issanda tahtmisest kõrwale minema, siis kui ta õigel ajal neid ei karistaks, on karistus meid aga õige teele saatnud, siis võtab Issand seda ära ja teeb meid terveks. See on küll tõsi, et Paulusel üks haigus oli, mis pärast ta kolm korda Jumalat palus, aga sai wastuse, julle saab küll minu armust.

Aga see haigus ehk wai ei taikistanud teda mitte Jumala riigi töötamises, waid hoidis teda alanduses ja truuduses Jumala sees. Paulus oli ju ennast täieste Jumala tahtmise alla annud, ja oli sellega rahul, mis Jumal temaga tegi. Kas Issand Paulust pärast wiimaks sest waijast peastis wõi mitte, on meil teadmata. Meie peaksime ka ennast nõnda Jumalale äraandma, et walmis olek-

fime niikaua kannatama, kui tema tahab, aga niisama tarwilik on ka see, et meie Jumala tahtmist enese kohta dieti õppime äratundma.

XIV.

Arstirohtude tarwitamisest.

Arstirohtujid tarwitawad kaks jagu inimesi, esmalt need, kes Jumalat ei tunne, ja teiseks need, kes teda poolikult tunnewad, sest nemad ei wõi teda mitte täielikult usaldada. Et küll mitmed rohud ka haigusid parandawad, siiski jäeb tõeks, mis üks kuulus arst ütles: Kui kõik arstirohud, mis maailmas leidub, saaksiwad meresse heidetud, siis oleksiwad inimesed küll terwemad kui nüüd, aga kalad palju wiletsamad. Meie oleme küll kõik arstirohtusid ennemuiste tarwitanud oma ihu terwiseks ja lootšime maailma tarkuse peale, mis Jumala ees üks jõledus on. Sest ajast aga, kus meie õppisime Jumalat tundma ja tema tõutuste peale lootma, on meil kerge oma haigustega Jumala juurde tulla. Aga mis siis, kui luu on katki murtud? küsib mõni: Kui keegi sealolijatest ei mõista luud ühte panna, siis peab küll asjatundjat tooma ja Jumalat paluma, et ta seda parandaks. Meie oleme inimese näinud, kes oma jalaluu murdis, pärast ühtepanemist palusime Jumalat ja see mees hakkas enne kolme päewa käima.

XV.

Abinõud, mida Jumal õnnistab.

Inimesed ütlewad sagedaste: Jumal õn-

nistab abinõusid ja sellepärast peaksite kõig tegema, mis ilal võimalik on, ja siis Jumalat paluma. See on küll tõsi, et mitmed abinõud ka haigused pehmendavad, mõned koguini parandavad. Aga ometegi ei ole nii head abinõud kuskilt leida, kui see, mis piiblis Jumala lastele tõutatud on. Ega ole ka ükski teine nii kerge. Aga selle asemel, et seda kerget, Jumalast antud abinõud tarvitada, tõttavad inimesed arstide juure ja ohwerdavad arstifunstile palju raha, mida mujal Jumala auuks tarvitada võiks. Arva järele, armas lugeja, kui palju ja viimse viie ehk kümme aasta sees oled arstirohtude eest raha välja annud, ja kui palju Jumala riigile, ja siis katsu läbi, kas Jumal on su käest saanud, mis ta lohus saada on. Seal juures mõtle selle peale, et Jumal sinule ja kõige oma lastele rohkem abi üsna ilma hinnata annab. Tema sõna kuulmine on ainult see, mis ta nõuab. Pangem tähele, kas ehk mõni wahest meie seas ei ole hooletu oma eesõigusid tarvitamast. Sest Jumal on meile auulised tõutused oma sõna sees annud, ja ka armsad abinõud, mis igas asjas aitavad. Missugused on need abinõud? Palwe ja usk. Kui keegi teie seast nõder on, see kutsugu enese juurde koguduse wanemad ja nee palugu Jumalat tema eest ja võidku teda õliga Issanda nimel. Ja usupalwe saab haiget aitama ja Issand saab teda terveks tegema Jak. 5, 14. Kui aga kogudusewanemaid ei peaks käepärast olema, siis on meile tõutus

antud: Kus kats teie seast ühes nõus on maa-
peal ühegi asja pärast, mis nemad iial palu-
wad, see peab neile saama minu Isa käest kes
taewas on. Sest kus kats ehk kolm minu ni-
mel on üheskoos, seal olen mina nende kes-
kel. Matt. 18, 19. 20. Kui nüüd raske hai-
gus sinu peale tuleb, ehk koguni elufardetaw,
ja sinu lähedal mitte üht Jumala last ei ole,
siis on sulle ometigi weel Issanda kallis tõu-
tus, kus ta ütleb: Kui teie minu sisse jäete,
ja minu sõnad teie sisse jäewad, siis palute
teie mis iial tahate ja see peab sündima.
Pane pea rõhk selle salmi esimese poole peale,
ja katsu ennast läbi kas sina Jesuse sees oled;
sest ainult neile maksab tõutus, kes Jesuse
sisse jäewad. Med sa aga patust pöörmata,
siis paranda meelt ja hüüa Issanda nime
appi, sel wiisil saad sa ka selle tõutuse osa-
liseksi.

Ja see on julgus mis meil on tema poole,
kui meie midagi palume tema tahtmise jä-
rele, siis kuuleb tema meid, siis saame palu-
mised, mis meie temalt oleme palunud. 1
Joh. 5, 14. 15. Kui keegi teie seast kurja kan-
natab, see palugu Jumalat; ütleb Jakobus.
See ei tähenda mitte, et meie peame haiguse
korral kohe tohtri juurde jooksuma, waid meie
peame ennast Jumala poole pöörama, kes
meie suur ihu ja hinge arst on. Tema on see,
kes kõik su ülekohtu andeks annab, kes ära
parandab kõik su wigadused. Paul 103, 3.
Sa wõid julge olla, kui arst rohtudega sinu
haigust wõib parandada, siis wõib see suur

Israeli arst jind palju paremini ilma salwideta ja pillideta terweks teha. Kui sul usku ei ole, siis wõta rohtusid nii palju kui ise tahad. Aga kui sul pisut usku on, siis saad sa warsti tundma, et rohtude wõtmine sinu usku nõrgendab, sest sa wõtad abi rohtudest aga mitte Jumalalt. Arstirohu wõtmine ei ole küll mitte patt, aga ta näitab meie usu nõdrust Jumala jüsse, ja awab ennem selle juure uskumata meele patule meie südame ukse.

Enimesed wabandawad endid fagedaste ööldes: Mul ei ole usku. Nõua siis usku, sest usk on ju Jumala and, ja Paulus ütleb: Nõudke kõige paremaid armuandisid. 1 Kor. 12, 31. Jumal annab usku neile kes teda paluwad. Mis pärast ei taha sina usku saada? See oleks ju otse rumalus, kui keegi alati rohtu wõtaks, lootuses, et selle läbi terweks saada, ja ometigi iga küsijale wastaks: See ei ole Jumala tahtmine, et ma terweks saan. Meid on palju, kes otse nõnda teewad. Kui sa usud, et see Jumala tahtmine on, et sa kannatama pead, mis pärast ei ole sa siis oma saatusega rahul, ja raiskad asjata rohtudega oma raha, millega sa wõiksid palju head teha. Igal ajal on ikka parem, et meie ennast Jumala kätte usaldame, ennem kui arsti kätte. Jumal aitaks oma lapsi ka sest tõsidusest piibli walgusel aru saada.

XVI.

Usupalwe.

Selle asja peale waadates, tahame meie

mõningad aulised Jumala tõutused ette tuua, et wõikšime näha, kas on sünnis haiguste pärast usus paluda, ja mis üle selle, seda Jumala hooleks jätta. Kui teil usk on, siis ei ole teil ühtigi wõimata. Matt. 17, 20. Kui teie minu sisse jäete, ja minu sõnad teie sisse jääwad, siis palute teie mis iial tahate, ja see peab teile sündima. Joh. 15, 7. Ja kui teie midagi minu nimel palute, siis tahan ma seda teha. Joh. 14, 14. Ja see on see julgus, mis meil on tema poole, kui meie midagi palume tema tahtmise järele, siis kuuleb tema meid. Ja kui meie teame, et ta meid kuuleb, mis meie iial palume, siis teame ka, et saame palumised, mis meie temalt oleme palunud. 1 Joh. 5, 14, 15. Meie tahame veel lord Jak. 5, 13—15. waadata. Kui keegi teie seast kurja kannatab, mis peab ta tegema? Kas rohtu wõtma? Ei! Ta palugu. Kui keegi teie seast haige on, see kutsugu enese juurde koguduse wanemad, ja need palugu Jumalat tema peale, ja wõidku teda õliga Issanda nimel. Ja usupalwe saab haiget aitama, ja Issand saab teda terweks tegema. Niipea, kui usupalwe Jumala poole tõuseb, kautab haigus oma jõu; sest kõik on ju Jumala käes, ja haige saab terweks. Kas Issand haige koha terweks teeb, ehk parandab teda pikkamisi, meil on ainult uskuda, ja Issand wõtab haiguse ära, sel wiisil kui tema tahab. Sga haige pidagu seda silmas, et nii pea kui tema eest on Jumala sõna õpetuse järele usupalwe tehtud, ta koha wõib terweks saada, sest tema

fõna ütleb: Ja kui meie teame, et ta meid kuuleb mis meie iial palume, siis teame ka, et saame palumised mis meie temalt oleme palunud. 1 Joh. 5, 15. Mõnikord tuleb ette, et haigus palwe peale weel suuremaks läheb, selle asemel et ta peaks wähenema. Aga kindel usk ütleb: See töö on tehtud. Kuusaja tuleb ja ütleb: ära usu, ja ei ole terve. Aga sarnastel aegadel jääb tõsine usklik kindlaks, sest ta teab keda ta on palunud, ja annab Jumalale au. Ta teab et Jumal oma sõna peab, ja teab ka seda, et saadan mitte ainult walelik pole, waid kõige walelikkude isa on.

Sga haiguse ehk walu pärast ei ole tarwis koguduse wanemaid kutsuda, sest Issanda õpetus ütleb: „Kui keegi kurja kannatab, see palugu.“ Looda Issanda peale ja ta saab kind aitama. On aga keegi väga raskest haige ja tal ei ole mitte seda jõudu nii kindlaste uskuda, ehk on tal üks wanematest päritud haigus, mis otsekui üle tema usu jõu käib, see kutsugu koguduse wanemad, ja tehku Jumala sõna õpetuse järele.

XVII.

Usu elu Jumala tõutuste järele.

Nüüd oleme meie selle sammuni jõudnud, kus usk saab läbikatjutud, kas meie oleme walmis Issanda sõnadest kinni hakkama ja täieste tema peale lootma, kõigest saadana wastuseisemisest, meie oma tundmistest ja kuusatustest hoolimata. Nüüd peame ainult seda tõsiist usku lastma töötada, mis kaugelt

üle kõige nähtawa asjade ulatab, mis Jumala sõna tõsiseks peab, ja kõik kaksipidi mõtlemised eemale peletab. See on meie õige seisukoht, kus kõik Jumala tõutused enesele võime omandada. Näituseks, keegi pakub sinule üht head uuri müüa, ja nõuab selle eest 10 rubla, et sul uuri tarwis on, siis olete kohe kaupas ja sa maksad uuri välja. Sest tunnist peale, kus raha makstud, on uur sinu, kas sa teda enese kätte võtad ja tarvitad ehk mitte. Ometigi ei ole sul uurist miskit kasu niikaua kui ta sinu käes ei ole. Otse nõnda on lugu taewase warandustega. Issand pakub neid meile mõne tingimisega; ja nii pea kui tema tingimised oleme täitnud, on õnnistused meie, aga meil pole neist kõige vähemat kasu niikaua, kui nad meie käes ei ole, seepärast, olgem usinad Jumala sõna järele neid eneste kätte võtma. Mitte kaua pärast seda, kui Issand mind oma riigi tööle kutsus, sain ma ühe kalli õpetuse jelles asjas. Seal ümbruses, kus Jumal mind tööle saatis, oli palju haigusi, ka seal majas kus ma elasin, olivad kolm inimest soojastõbes maas, pärast hakkas see ka minu külge; kui ma nõnda palawikus ja raskest walus olin hulga aega woodis olnud, hakkasin ma Issandaga kõnelema ja ütlesin temale: Sa oled mind oma tööle kutsunud, aga sarnases seisukorras ei saa ma ühtegi teha. Et seal kogudusewanemaid ei olnud, siis andsin ma ennast ise Issanda kätte, tema tõutuste peale toetades, mis ta Jak. 15, 17 ütleb: Kui teie minu jisse jäete, ja minu sõ-

nad teie jisse jäewad, siis palute teie, mis iial tahate, ja see peab teile sündima. Ma katsusin ennaft tõsiselt läbi ja palusin, et Issand mulle mu südant pidi näitama. Healmeel tahtsin ma kannatada, kui see nõnda Jumala tahtmine oleks olnud, aga soowisin ka Issanda töö pärast terve olla. Ma palusin öeldes: Issand, ma jäen sinu jisse, ja sinu sõnad minu jisse, ja seepärast on see tõutus minu. Ma annan ennaft hoopis sinu kätte ja palun, tee sa mind terveks. Siis ootasin ma, et haigus pidi äralahkuma, aga ei ühtegi. Wiimaks küsisin ma: Issand, mikspärast ei ole ma mitte terve? Siis tuli mulle wastus: Halka minu sõnast kinni ja tõuse üles: Ma ütlesin, amen: Issand, ma tahan, ja tõusin üles ning hakkasin ennaft riidesse panema. Mu pea ähwardas walu pärast lõhkeda. Aga pea tundsin ma parane mist, ja tänasin Jumalat oma põlwe peal. Sealst ülestõustes läksin ma teise tuppa ja ütlesin: Issand tegi mind terveks, ja enne kui katklimmend minutid mööda saiwad, olin ma täieste terve. Ma läksin kohe tööle ja ei tunnud haigusest enese sees enam ühtegi. Ma mõtlen, kui ma mitte usu peale ei oleks üles tõusnud, waid tundmist oodates weel wooldisje jäenud, siis ei oleks terwis küll mitte nii pea tulnud. Aga kõik aui saagu Jumalale. Selles sündmuses õppisin ma täieste Issanda peale lootma ja tema tõutuste järele elama; see mõte sellest sündmusest on mulle väga armas, ma tuletan teda Jumala auuks

meelde ses lootuses, et mitmed sest julgust ja õnnistust saakjivad.

XVIII.

Kiusatuste wastupanemine.

Miipea kui meie Jumala tõutuste peale lootes Õnnistegijat omaks arstiks oleme vastu wõtnud, on ka saadan kohe seal meid igasugu pettusega ja kawalusega kiusatuse sisse saatmas. Kui ta ei saa meid meie terweksaamise üle kassipidi mõtlemiste sisse jaata, siis sojistab ta meile kõrwa sisse, et peakjime ka ise natukese oma jõuga eneste terweksaamise juures kaasa aitama, kes siis tema õpetust pisut kuulda wõtab, jeda hakkab ta pärast tüüdis-tama, miks ja ei uskunud Jumalat, miks ja ennast ise püüdsid aidata jne. Aga Jumal ütleb: Seiske kurati vastu, siis peab ta teie juurest ärapõgenema. Jak. 4, 7. Kui Jumala aulised tõutused alati meil ees seisawad ja meie selle peale kindlad oleme, et ta meid igal ajal waenlase käest ärapeastab ja meie kõiges asjus tema peale täieste loodame ja tema õpetuse järele elame, siis on meil kerge waenlase vastu seista. Õnnis on see mees, kes kiusatust kannatab, sest kui tema saab läbikat-sutud, siis peab ta elukrooni saama, mis Is-sand on tõutanud neile, kes teda armastawad. Jak. 1, 12. Teile ei ole weel muud kui inimese kiusatus kätte tulnud; aga Jumal on ustaw, kes teid ei lasse kiusata enam kui teie suudate kanda, waid tahab kiusatusele ka otja teha, et teie suudaksite kanda. 1 Kor. 10, 13.

XIX.

Tõe vastu seismine.

Looduse seaduse rikkumise läbi eneste ihude kohta, tõmbawad paljud inimesed haigusid oma peale. Mõnikord saadab ka Issand haigusid nuhtluseks nende peale, kes tõe vastu seisawad ja tema lapsi tagakuusawad. Nagu näituseks, mis Siria sõjawäega sündis, keda Elisa Samaria linna wangi wiis, nemad jairwad kõik pimedusega löödüd. 2 Kun. 2, 18. Ka Saulust lõi Jumal pimedusega, kui ta tahtis Damaskuse linna minna pühasid kinnisiduma ja wangitorni heitma. Apt. 9, 1—9.

Seesama nuhtlus tuli ka nõid Elimase kätte, seepärast, et ta Paulusest ja Barnabast kuulutatud tõe vastu seisis.

Mõned aastad tagasi seisis üks mees India riigi lõunapoolses osas, väga kangeste Jumala tõe ja tema laste vastu, aga ühel pärastlõunasel tunnil lõi Jumal teda pimedusega, ja selles on ta weel tänapäewani.

Nõnda käib nende käsi, kes Jumala tõe ja tema laste vastu seisawad, et küll igaihele seesama nuhtlus kätte ei tule, aga ometegi peawad nad nägema, et Issand on Jumal, kes ennast ei lasse pilgata, waid wõtab tõe wastuseisjad nuhelda.

XX.

Terweksaamise tahtused.

Kui keegi tahab oma terweksaamise pärast Jumalat paluda, siis teeb ta hästi, kui esmalt

mõned küsimised enesele ette seab. Esimeseks peaks igatiks seda katsuma enesele selgeks teha, kas Issand tahab tale terwiist anda, wõi mitte. Teiseks, kas meie oleme ennast ka nii Issanda kätte annud, et walmis oleme haigust healmeelrel kannatama, kui Jumal seda nõnda tahab. Kui selles asjas oleme selgusele jõudnud, et Jumal tõeste meid tahab terweks teha, siis wõime teda julgeste sellepärast paluda. Pane aga seda ka hoolega tähele, mis asja läbi ja haigeks oled jäänud ja hoia sest niipalju kui wõimalik eemale. Jakobus ütleb: Tunnistage üksteisele isekeskis oma ekkitusi ja tehke palweid üksteise eest, et teie terweks saate. Jak. 5, 16. Wäga sagedaste ekkwad inimesed selle sees ja ei saa mitte terweks, seepärast, et nemad Issanda sõnade järele ei tee, waid katsumad seda kinnikatta ja heaks teha, mis tunnistatud peaks saama, ja riisuwad seega iseeneestelt kaua igatsetud Jumala õnnistuse. Ainult siis annab Issand meie patud, mille läbi haigus on tulnud, andeks, kui meie tema sõna järele teeme. Maailmas on küll palju asju, mis meie terweksaamist takistawad, aga sagedaste wõiwad need takistused wähe sõnadega wäljaõeldud saada, ja asi on korras. On keegi üleannetuma elu läbi haigust enese peale tõmbanud, siis põlgagu ta seda elu, ja tunnistagu omad patud Issandale ja kui tarwis ka tema lastele, siis wõib ta usupalwet kindlas lootuses üles saata ja abi tuleb tõeste. Jumal teeb meid terweks ainult enese auks, mitte jeks, et meie patu-

himude sees wõtakkime edasi elada. Mõned mehed on katsumud ennast tubakaga arstida ja on Jumala nõud ärapõlanud, seepärast, et nad oma musta patuelu ei tahtnud maha jätta. Niisama tahawad paljud naesterahwad mitmesugustest tõbedest wabastatud saada, mis nad ise suurte nõõrimiste läbi eneste peale on tõmbanud, aga ei taha kunagi keha nõõrimist maha jätta. Mõned häbistawad endid ja teiji hirmsa salapattudega, mille tagajärg haigus on, nad tahawad terweks saada, aga mitte pattu maha jätta. Kas wõiks nüüd keegi weel imetleda, kui maailm hõiskab: Usu palwe läbi terwekstegemine on efektiivne. Kui inimesed endid Jumalaga ühendawad ja tema tahtmise järele elawad, siis saawad nad kas terweks, ehk annab Jumal neile palju kannatust, haiguse sees enese auks, nõnda et nad rõemuga seda wiletsust kannawad, nende troostirikka sõnade järele: Sulle saab küll minu armust.

XXI.

Kurja waimu wäljaajamine.

Jumala sõnast loeme meie, et Kristus ja tema apostlid maad läbi käisiwad, haiged terweks tegiwad ja kurja waimusid wäljaajasiwad. Aga Markuse ewangeliumi lõpul teeb Issand seda kõigile ülesandeks, kes tema sõna usuwad. Paljud on täis imestust seda kuuldes, et ka weel meie päiwil kurja waimusid wälja aetakse. See ei ole sugugi uudis, et tõsised Jumala sõna kuulutajad sarnaste ini-

mestega kokku juhtuvad, kes kurjast wainuust waewatud on, ja et nad neid siis Issanda nimel wälja ajawad. Meie oleme oma silmadega juhtumisi näinud, mis niisama hirmsad oliwad, kui piibel meile räägib. Minu reiside peal leidfin teiste wendadega ühes ühe inimese, kellel wähemast üks legion kurja waimu jid sees oli, aga Issand ajas nad usupalwe peale wälja, ja see sündis awalikul koosolekul, aga ükski neist patustpöörmata inimestest ei saanud seal asja üle kassipidi mõelda. Mõned kuud tagasi sai mind ühe wennaga ühe tütarlapse juurde palutud, kellel kuri waim oli, selleks, et meie pidime tema eest Jumalat paluma. Kui ta meid nägi, ei lubanud ta koguniste sedita, et meie tema eest pidime paluma, waid jooksis ühest toast teise meite eest ära. Wanemad paluwivad ja manitsewivad teda, et ta kuulaks, mis meie pidime rääkima, aga kõik oli asjata, ta ei annud ennast meie ligi. Meie saime kohe aru, et tema kurjast wainuust waewatud oli, ja langejime sel ajal kui ta teises toas oli oma põlwede peale ja palujime, et Issand teda sest wainuust pidi wabastama. Ja kui meie palwest ülestõusjime ja teise tuppa läkjime, oli tema juures üks suur muudatus sündinud, kuri waim oli tema seeft wälja läinud, ja tütarlaps tahtis meid wägise tänada oma ihu terwise eest. Selle suure inimeste hulga seas, kes meie päiwil rumalate majades wiibiwad, on tõeste suurem oja kurjast waimudest waewatud, ja kui need saakswad wälja aetud,

siis oleksivad need inimesed terwed ja täies mõistuses.

XXII.

Õliga wõitud rätikute jaatmine.

Wahest tuleb see ette, et truuwid Jumala lapsed oma haiguse korral tunnewad ennast kohustatud olema koguduse wanemaid kutsuda, et need neid Issanda nimel õliga wõiaks, et aga wanemad wäga kauget on, siis pole see wõimalik korda jaata. Sarnastel puhkudel on wahest Issanda meelepärast, kui meil jeks püha Waimu juhatus on õliga wõitud taskurätikut tellida.

Apostlite tegudes 19, 11 ja 12 salmis loeme meie, et Jumal wägewaid imetegusid Pauluse käte läbi tegi: „Mõnda, et nemad tema ihu pealt higirätikuid ja põllesid haigete peale wiisivad, ja et tõwed neist äralahkusiwad ja kurjad waimud wälja läksiwad. Enne kui keegi õliga wõitud rätiku saadab, ehk seda tellib, peab ta täieste kindel olema, et see Jumala Waimu juhatus on.

Siljuti palus üks öde Amerikamaalt, kes mõned nädalad oli haige olnud, et temale saaks õliga wõitud taskurätik saadetud, mida tema pärast kätte saamist Issanda nimel enese peale pani; ja ta sai sest samast tunnist jõudu woodist ülestõusta, hakkas taas edasi tagasi käies Jumalat kiitma ja austama ja oli terve. Sel samal kombel sai üks öde Kalifornias kleepsi haigusest lahti. Sarnasid õliga wõitud rätikute läbi terweksaamisi wõikime meie

weel palju jutustada, aga olgu neist kahest
siin paigas küllalt. Sagedaste palutakse meid
rätikuid saata, aga meie oleme junnitud
mitmesuguste põhjuste pärast, muist saatmata
jätma.

Igal sarnae rätiku igatsejal peab ka usk
olema, et ta tõeste sest abi saab, mitte nõnda,
et ta sellega ainult tahab katsed teha, kas
aitab või ei; et see üks tõsine ja püha Zu-
mala asi on, seepärast ei ole sünnis, et kassi-
pidi mõtlemised ja usmata Doomad sellega
mängivad. Kus aga tõised usklikud Zumala
lapsed kaugel lahus elavad, seal on väga
sünnis neile, kes kindlaste usuvad, rätikuid
saata ja ka ühel ja seltsamal tunnil mõlemates
kohtades selle asja pärast Zumalat paluda ja
Zumal saab usupalwet kuulma ja ka austama.
Jaf. 5, 14. 15. Matt. 18, 19. Joh. 15, 7.
1 Joh. 5, 14. 15. Meie saime hiljuti tele-
grahwi läbi sõnume, nii kohe Zumalat paluda
ühe proua eest, kes äkitselt mõistusest oli
segaseks läinud. Meie jätsime kohe omad
tööd seisma ja panime seda asja palwes Zu-
malale ette, mõne minuti pärast oli meil
kindel teadus, et Issand oli haiguse ärapa-
randanud, sest Zumala au täitis kõik selle toa,
kus meie sees olime. Ilma kahtlemata usku-
sime meie, ja lähema postiga tuli kiri, et
proua oli äkitselt sel tunnil, kus palusime,
terweks saanud. Teine lord kuulsime meie, et
keegi kesköö tunnil meie ukse peale koputas,
waatama minnes leidsime seal ühe poisikesi,
kes tungiwalt soovis, et meie tema isa eest

pidime paluma, kes suremas haige oli. Meie hüüdsime selle asja pärast Issandat tõsiselt appi, ja waata, kui poiss koju jõudis, siis oli isa juba woodist wäljas ja mõne päewa pärast oli ta täieste terve. Need sündmused toome siin paigas ette Jumala auks ja tema laste usufinnituseks.

XXIII.

Spiritismus.

Üks kõige hirmsam ja kawalam hingede ärakõitaja ja hukkasaalja on spiritismus (teise nimega, waimude nägemine). Saadana jõus mitmesuguste wale wägede, imetähtede ja tegudega, sagedaste ka kristliku kaju all, on spiritismus paljud ausad ja armsad hinged igaweste õnnetumaks teinud. Mõningad elawad uudishinnu pärast spiritistide ümbruses, teised jälle seepärast, et oma tuttawatest mitmesugusid saladusi waimude läbi kätte saada, ja nõnda waatawad nad waimude mängi pealt, kes lauad ja toolid toas tantsuma panewad, ehk midagit kuuljatele nende ärafirmud sugulastest ja sõbradest jutustawad; see kõik mõjub kohtlaste hingede peale wägewaste ja nemad ei wõigi seda arwata, kui kardetaw see on, kurati tegude osaliseks saada. Et enam inimesi petta ja hukatuse sisse saata, teeb saadan ennast ka, nõnda kui Jumala sõna ütleb: walguse inglisk. 2 Kor. 11, 14. Need waimud, mida spiritismus ette kutsub, ei ole mitte, nagu nad ise finnitawad, firmud inimeste waimud, waid saadan ise ja tema teen-

rid, kes ennast walguje ingliteks teewad, et selle läbi enam inimesi petta. Saadanal on meelewald juuri imeteguid teha, ta võib ka lasta taewast maha langeda inimeste nähes. Spiritismuse nimel saawad ka inimesed mitmesugustest haigustest parandatud ja terweks tehtud. Oh, mis sugune hirmus tagajärg! Jseenesest mõista, et üks niisugune kuradist tarweks tehtud hing spiritismuse sisse hakkab uskuma ja kõik usu Kristuse sisse kautab. Spiritismuse jüngeriks saada, on niipalju kui oma hinge kuradile äramüüa ja sarnaste äramüüdud hingedesse asuwad siis kurjad waimud elama, nemad salgawad Kristuse püha were ära ja ei usu mitte, et kurat ja pörgu olemas on. Oh hoiaks Jumal iga waeft hinge sarnase hirmija kuradi pettuse eest.

Seda on ettetulnud, et üks ainuke mees, täis usku ja püha Waimu, astus spiritistide feltti ja keelas Jesuse nimel kuradi tema pörgu wägedega ära, ja waimud jäiwad wõimetumaks ning spiritistidest nõndanimetatud furnute waimud, ei wõinud midagi kuulutada ega teha. Jumalale olgu tänu, tema andis neile meelewalla kuradi ja kõige rojaste waimude üle, neid inimeste sees wälja ajada. Tema nimi olgu kiidetud igaweste! Jesuse nimel hoiatame meie igawhte, kellel hing kallis on, ja palume spiritistidega midagi tegemist teha. Meile aga, kes juba nende wörgus on, tahame öelda: Teie eneste hingede õnnistuse pärast lööge ennast sest saadana pettusest lahti ja hüüdke Issanda nime appi, ja tema peas=

tab teid waenlase kiiüsiht ning annab teie surmata hingedele igawest rahu ja rõemu.

XXIV.

Tunnistajad, apostlite ajast peale.

Ustawad ja kuulsad ajaloo kirjutajad annawad meile omas kirjades teada, et pärast apostlite surma, Jumal weel mitmel korral haiged usupalwe läbi on terweks teinud ja muud imetähed on sündinud, nõnda, et meil ei olekski tarwis möödaläinud aastasadade sees enam tunnistajaid otsida. Aga neile, kes selle üle weel lähemat teadust soowivad, anname jün tuttawamate ajakirjanikkude nimed teada, ja need on järgmised: Justinus Martiir, Tertullian, Ireneus, Origenes, Klementin, Milner ja Mosheim; nende nimetatud meeste kirjadest leiame meie, et imeteud apostlitest peale aastasajad on läbi läinud; sellest näeme, kui wäga tõsised meie Issanda sõnad on, kui ta ütleb: Kes minu sisse usub, see teeb needjamad teud mis mina teen, ja teeb weel suuremaid kui need on. Sest näeme meie, et imetegude aeg ei ole weel mitte möödas. Üks kõige kuulsam meie aja usupalwe läbi haigede terwekstegija on Dorotea Trudel. Tema sündis 1800. aasta algusel Zürichi linnas, Schweitzimaal. Tema oli halvast soost ja sai palju põlgtust ja teutust kannatada. Omas wanas eas kaswas ta uskus Issanda sees nii wägewaks, et ta julges omad käed palwes haigete peale panna, ja Issand kuulis tema palwet ja tegi haiged terweks. Lühikese aja-

jookful oli tema elukorter täis haigeid, ja paljud neist said terweks. See tegu ärritas aga arstid wihale ja nemad kaebasid teda kohtusse seepärast, et temal terweks tegemiseks mingit seaduslikku luba ei olnud. Pärast seda kui kohus teda oli karistanud, keelati temale palwe läbi haigete terweks tegemine kõwaste ära. Temale anti ka käsk kõik haiged oma korterist wälja saata. Aga niipea kui ta ühed oli ära saatnud, tulid teised kohe asemele ja sellele järgnes kohtu karistus. Wiimaks andis ta kuulutuse wälja, et tema ei keela ühtegi inimest arsti rohtu wõtma; ka ei olla tema mitte haiguste tundja ega arsti ka mitte rohtudega. Seda aga teada tema, et ta Unnistegija kõikfugu haigused wõib parandada. Selle tagajärg oli, et asi ühe suurema kohtu kätte läks arutada. See kohus otsustas aga, et niisugust seadust ei ole olemas mis Jumala palumise risti rahwa seas ära keelab, ja sellega oli Dorothea Trudelil täieline luba. See kohtu otsus sai pea rahwa seas awalikuks ja wäga paljud tulid laialt kogu Jumala imetegusi waatama. Sest ajast peale on mitmes maades usu palwe läbi terweks tegemise majad asutatud. Ka meie maades leidub weel sarnatseid mõistmata inimesi, kui need seal Schweizis olid, nad püüawad inimesi seadusega ahwardada kes ennem ennast Jumala kui nende kätte usaldawad. Ahwardagu nemad peale! ometegi ei ole sarnast seadust kes mind sunnib arsti juurde minema, waid igal ühel on wabadus sealt abi otsida, kust ta ise soowib.

See inimene kes kindlaste Jumala tõustuste peale loodab ja tema tahtmise järele elab, tõsiselt selle usu eest mõitleb mis ükskord on pühade kätte antud, selle läbi mõib Issand palju tööd teha ja hingeisi kurati käest ära peasta. Selle üle vihastab kurat küll väga ja kihutab oma sulased tema vastu üles; aga sarnaste truubi sulastele on Issand ise tuliseks müüriks ümber ja kaitses neid kõige waenlaste vägede eest. Sest tema mõtab oma inglid käskida, et nemad jind peawad hoidma kõige ju teede peal Paul 91, 11.

Üksigi ei mõi tõsiselt Jeesuse järele käia ja ilma kuusatuseta tulest läbi minemata olla. Puhatuses lajeb Jumal oma laste peale kuusatused tulla ja õpetab meid selle sees sõna kuuljaks. Aga tema on ka tõutanud oma lapsed kõigest kurjast ära peasta. Demale olgu au ja kiitus igaweste amen! 2 Tim. 4, 18.

Meie aegsed tunnistajad.

Kolmas jagu.

Maria Cole imelik peastmine.

Saiguste all kannatajatele inimestele troostiks ja rõemustamiseks tahan siin enese elust mõned sõnad jutustada, lootuses, et selle läbi mitmed armsale Issandale lähenejivad, selle käes kõige rahwaste elu ja terwis seisab.

23. augustil, 1853 aastal, sündisin ma Jowa riigis. Oma kolmandast eluaastast peale olin mina väga kudur terve poolest. Kui ma kuus aastat wanaks sain, siis hakkasid mul ka ajuti krambid peal käima, ja mõned aastad pärast seda tulivad veel väga rasked walud selgroo sisse, nõnda et ma nende mitmesuguste haiguste läbi hoopis nõrgaks jäin ja sagedaste kuude kaupa pidin woodis olema. Peale selle oli mul veel ühe kurja keele all kannatada, mis mu elu piina-eluks muutis. Ma ei wõinud mitte tööd teha ja sellepärast oli mul ka waesusega wõidelda. Arstid ei tahtnud minuga tegemist teha ja andsid mind üle. Ma nutsin väga palju ja kaebasin wõlde: „Miks pärast Jumal mind ometigi elus peab!?“ Minu armas ja hea kristlik ema püüdis mind trööstida ja seletas, et need on Kõigekõrgema teed, mis meie eest sagedaste warjul on, aga nad saawad kõik aulikult lõppema. Aga need seletused trööstisid mind väga wähe ja ma jäin oma haiguste ja kurwastuste sisse, mõeldes, et ükski mind neist ei peasta.

Kõik oli minu ümber pime, väga pime ja nii pime, et mulle mitte üht ainukest lootuse kiirt ei paistnud. Aga kui ma oma üheksateistkümnemal eluaastal meelt parandasin ja patud kahetsesin, siis andis mu Dniste-gija need mulle kõik andeks, ja waldas oma püha Waimu minu südamesse, kes minu waimuga ühes tunnistas, et ma Jumala laps olen. See sündis kolmandamal mail 1872.

Neli kuud pärast seda tõutasin ma ennast Zumalale täielikult elus ja surmas. Sest ajast peale püüdsin ma üht püha ja waga elu elada. Et mind õpetati, et Zumalik terwekstegemise aeg ju ammu möödas on, siis ei igatsenudgi ma selle järele, waid uskusin, et Issand tahab mind kannatuste läbi täieliseks teha.

Ühel kewadel 1880 aastal, kui minu wanem wend usupalwe läbi omast raskest haigusest terweks sai, ärkas minu südamel mõte üles, et Zumal wõib ju mind ka seljamal wiisil terweks teha. Aga ometigi kahtlesin ma seal juures, kas harnane õnnistus ka minule osaks saada wõib? Nõnda läkšiwad mitu kuud mööda, ma mõtlesin kaksipidi ja kannatasin haigust. Aga wiimaks tegi Zumal mulle selgeks, et mu usk selleks küllalt tugew oli. Ma mõtlesin seda asja weel mõned päewad hõlega järele. Ühel hommikul, kui ma üles ärkasin, tundsin ma ennast usus nii tugewa olemat, et kohe walju healega hüüdsin: "Täna ma lasen Issanda ennast terweks teha!" Aga kohe ütles waenlane: "Dota weel kolm nädalat, täna on ju usk selleks weel liig nõrk, aga selle aja peale saab sinu usk palju tugewamaks."

Seal kõlas mu hinges aga ka Issanda heal, kes ütles: "Oh ja nõdrausuline, miks pärast oled ja kahewahel?" Siis langesin ma oma põlwele peale ja hüüdsin: "Issand, wõta kõik kaksipidi mõtlemised mu südamest ära, mis sinu au keelawad minu juures awalikuks saamast!" ja ma tean, Ta tegi seda. Peale seda andis Ta mulle teada, et ma kõik oma

arstirohu pudelid pean tühjaks walama, sest nende peale lootmine nõrgendaks tõsist usku Jumaliku terwekstegemise siisse. Ma täitsin seda käsku ja walasin rohud pudelitest wälja, läksin oma ema juurde ja ütlesin temale: „Kui ja iial mu eest tõsifelt oled palunud, siis palu nüüd,“ ja meie langesime üheskoos Issanda ette oma põlwede peale. Ja kui mu ema oli palwe lõpetanud, siis hakkasin ma Issanda tõutustest finni, Matt, 18, 19. ja ütlesin: „Issand, Sina oled õelnud, kus kaks teie seast ühes nõus on maa peal ühegi asja pärast, mis nemad iial paluwad, see peab neile saama minu Isa käest, kes taewas on.“ Nüüd oleme meie, Issand, Sinu ees ühes nõus seepärast, et Sa mind terweks teed ihu, hinge ja waimu poolest, täielikult, nõnda kudas see sinu nimõle kõige enam au saadaks.“ Kõik selle aja mis ma palusin, ootasin ma kangeste terwekstegemise jõudu ja waata, tunnistus tuli mulle taewast: „Sina oled terwe.“ Kohe tõusin ma põlwede pealt üles ja ütlesin: „Ema, mina olen terwe,“ ja nii pea tundsin ma kudas Jumalik wägi mu kehast läbi käis ja armu jõud täitis mu hinge nõnda, et ma suure healega Jumalat hakkasin kiitma ja austama ja Teda see eest tänama. Oh see tundmine oli taewalik! Mu hing oli rõemus õnnistuse sees ja õnnistus täitis minu hinge. Mu juures oli tõeks saanud, mis prohwet Jesaja ütleb: „Siis peab jalutu hüppama kui hirw, ja keeletuma keel rõemfaste laulma; sest wesi keeb üles kõrbes, ja jõed lageda maa seest.“ Jes. 35, 6.

See oli üks uus ajajärg minu elus, üks uus päewade ja nädalate hakatus, kus ma terwist tundsin oma ihus. See oli see esimene hiilgaw lootus minu terwise kohta mu elus, mis ma iialgi enne ei julgenud mõelda, ma wõisin süüa ja mu seisukord ei piinanud mind mitte enam.

Kui ma õhtul magama heitjin, siis tuli ka kiusatus minu peale, otsekui oleks põrgu leer mu ümber olnud, need kõik tahtsiwad mind mu terweks saamise pärast kaksipidi mõtlemisele saata, ja minu pikaline haigus tahtis tagasi tulla. Kui mul arstirohi oleks käepärast olnud, siis olekjin ma seda kartuses tõeste wõtnud; aga ma pidajin Jumala tõutustest kinni ja seijin kurati wastu kuni hommikuni, ja Issand täitis oma tõutuse: „Seiske kurati wastu, siis peab ta teie juurest ära põgenema.“ (Jaf. 4, 7.) Kui wõitlus möödas oli, siis täitis üks ärarääkimata rahu mu hinge. Ma tundsin ennast otsekui inglite feltsis olewat. Minu rõem oli täis, Ta oli mulle ühe täie karika sisse walanud. Mu usk sai seeläbi wäga kinnitatud ja ma kiitjin mitu päewa järe-mööda Jumalat.

See Jumala imetöö minu juures sai pea inimestele teatawaks ja paljud tuliwad seda mu käest küsima. Pealtnägijad aga ütlesiwad: „Maria Cole peab õue peal koosolekuid ja räägib, et Jumal olla teda terweks teinud, aga see on ainult erutus, saab see mööda läinud, siis on ta haigem kui enne!“ Jumal tegi aga mind iga päewaga ihu poolest tu-

gewamaks ja ma läksin Methodisti koosolekule. Kui seal inimesi üleskutsuti Jumala heategemisi tunnistama, siis astusin ka mina wälja ja jutustasin kudas Jumal mind patu unest oli ülesäratanud ja omaks lapseks wastu wõtnud, ning kudas ta mind wiimaks on ihupoolest terweks teinud. Ma noomisin inimesi, et nad usmata meelele selga pööraks ja Jumala tõesõnast kinni hakkaks. Kui koosoleku tund mööda sai, siis tuli selle koguduse jutlustaja minu juurde ja ütles: „Mina usun seda küll, et Jumal sind on terweks teinud, aga sellest nii palju inimeste ees rääkida ei ole mitte sünnis, seepärast, et nendel inimestel selle asja tarwis weel wähe walgust on.“ Ma wõtjin ka ette mitte enam oma terweks-jaamisest rääkida, aga see awas kuradile otsekui ühe uue ukse minu südamesse ja õõsel tuli hirmus kiusatus minu peale, pörgulised kogusiwad ennast oma wägedega minu ümber ja tahtsivad mu ihu ja hinge hukka saata; minu waim oli otse nõrkenud nende ees, äkilised waluhood käisivad mu kehast läbi ja mu haigus tuli jälle tagasi. See oli üks hirmus õõ! Aga seal näitas Jumal mulle, et see suur eksitus oli, et ma selle feltjimeelse jutlustaja nõu olin wastu wõtnud ja Jumala tahtmifest lahkunud. Ma palusin kangeste Jumalat ja ta andis mulle mu eksituse andeks ja peastis mind mu kiusatusest, mu usk tema tõutuste peale sai jälle tugewaks. Üks paise, mis mu näu peale oli ajanud, paranes kohe ära, ma tundsin uut jõudu oma ihus.

Siis tuletas minu Issand mulle uueste meele feda, mis Ta 15. novembril 1880 mulle ütles: „Et ma pidin Tema armuõpetust inimestele kuulutama.“

Ta ei saanud mind aga weel mitte wälja oma tööle, waid näitas, et ma pidin enne Tema sõna uurima. Uurimise juures oli see tõeste imekspanemise wäärt, kuidas Tema Waim mind õpetas. Rewadel 1882 awas Issand mulle wäljanimemiseks tee ja tegi mulle selgeks, et wälja minnes ja armuõpetust kuulutades pidin ma õnnis olema ja Ta ise tõutas mind kõigest ära peasta, mis mulle pidi tüli tegema. Wastasel korral, kus ma mitte Zumala tahtmist poleks täitnud ega Tema tööle wälja läinud, pidin ma oma hingeõnnistuse kautama ja igaweste hukka minema. Sel ajal olin ma weel Methodisti koguduse liige ja methodistid ei luba naesterahwast Zumala sõna kuulutada. Aga kui need kuulutajad nägivad, et Zumal minu läbi hingeõnnistis ja mul mitte tahtmist ei olnud ühte uut feltsi asutada, lubasiwad nad mind takistamata Kristuse armuõpetust kuulutada. Mõnikord kuulutasin ma kaks korda päewas, nädalate wiisi ja pühapäewal kolm korda. Zumal andis mulle alati jõudu küllalt. Mõned aastad hiljem langešiwad kõik feltsimeele soomused mu filmadelt, ja kuulutan nüüd Kristuse waba ewangeliumit. Mul oliwad pärast minu terweksaamišt weel mõned wäikesed haigused, aga Zumal parandas need kõik usupalwe läbi ära, ma ei ole ilalgi enam arstirohtu wõtnud,

ja olen ometi täiesti terve ihu kui ka hinge poolest, ning võin Issandale tööd teha. Ma soovin iga inimesele oma Snnistegijat hinge ja ihu arstiks. Maria Cole.

Ühe pimeda filmad lahti tehtud.

Riitust ja tänu selle kõige kõrgemale Jumalale andes kirjutan mina need read. Mina olin kerjaja ligi kolm aastat. See sündis nõnda. Minu filmad jäiwad haigeks ja ikka haigemaks, nõnda et kõik mu filma nägemine wiimaks hoopis kadus ja mind sai kätpeedi talutatud; üks kuu vähem kui kolm aastat ei saanud ma ühte rida kirja lugeda.

Üheksa kuud enne minu terweks saamist, sain ma armust Jumala lapsiks. Kaks päewa pärast minu ümber pöörmist, andis Issand mulle usu läbi wäga selge tunnistuse, et ma pidin palwe läbi omaist haigusfest terweks saama. Ma ei teadnud mitte millal ehk kus kohtas, aga see pidi sündima. Juni kuus 1883. aastal tuli mulle Bangor, Michiganist kutse kiri, et ma sealtsest üleüldisest koosolekust pidin osa wõtma. Ma käisin oma tuas edasi tagasi ja palusin mitu korda tõsiselt Issandat, et tema oma tahtmist mulle selle asja kohta ilmutaks. Ühtiselt sündis minu ümber suur walgus, ja Issand tegi mulle selgeks, et ma pean minema ja seal on just see paik, kus ta mind tahab terweks teha. Ma jutustasin juba oma sõbradele ja palusin ühte neist ene-

lele saatjaks, kes mind pidi talutama. Ka palusin ma paberit ja kirja ümbrikuid, et pärast terveks saamiist oma tuttavatele kirjutada! Nõnda läksin oma saatjaga teele ja jõudsin sinna. Seal koosolekul sai minu eest igapäew palutud, aga neljandamal päeval andis Issand mulle tunnistuse, et täna saad sa terveks. Üürise aja pärast piiras see Jumalik walgus jälle mu ümber ja Issanda au tundmine täitis minu hinge. Taewalik õht otsekui piiras mu ümber, mind pandi platwormi peale istuma, et inimesed wõiksid mu terveks saamiist näha. Pärast usu palwet minu eest, tegi Jumal mu filmad lahti, mina nägin terwet koosolejate hulka ja austasin Issandat. Inimesed oliwad wäga ära ehmatanud kui nad nägiwad, et Jumal mu filmad lahti tegi, sest enne oliwad neil kaed peal, aga ühelhoobil hakkasiwad nemad hiilgama ja oliwad täieste terwed. Paljud koosolijatest hõiskasiwad, teised wärisewad ja muist nutsiwad. Mõningad saiwad usklikuks kui nad seda Jumala imetööd nägiwad, ja rahwa rõemu hõiskamine kostis kaugele.

Pärast seda kui meie umbes tunni aega olime Issandat kiitnud, läksin ma wälja, aga selgel päikese paistel ei tundud mu filmad mingisugust õrnust. See oli esimene kord pärast minu kolme aastast waewa. Ma kirjutasin kohe kaks kirja. Mu ja kiitus saagu Jumalale kõrges!

Sel ajal kui ma pimedaks jäin, olin ma weel maailma laps, aga Jumala tark nõu

oli mind selle haiguse läbi enese juurde kut-
fuda. Müüd on mu filmad tugewad ja ma
näen selgeste. Mina olen ka alati taewaste
asjade sees, sest Jeesus on mulle kõigis kõik.
Mul tuleb ette otskui oleksin ma hinge ja
ihu poolest ühes teises maailmas. Mu saagu
tema püha nimele igaweste! Teda tahan ma
kiita kõik oma eluaja.

Umber ühe aasta pärast tuli mu usule
raske läbikatsumine. Mu filmad läksiwad pa-
hemaks ja palawik lõi nende jisse, ma wota-
sin paranemist, aga asi läks pahemaks. Ma
ei teadnud mis peale hakata. Kui ma sel
kombel ilma nõuta olin, tuli üks öde minu
juurde ja jutustas, et tema filmadega seefama
lugu on olnud ja seletas minule, et see mu
usu katsumiseks on Jumalast saadetud, Meie
langesime oma põlwede peale ja palusime, et
ta pidi mu usku kindlitama ja siis kui see
proowi aeg pidi möödas olema mu filmad
jälle terweks tegema. Meie olime kindlad, et
Jeesand meie palwet pidi täitma, ja ma hak-
kasin tööle ja wõtsin ka Jumala sõna luge-
mise kätte, mida ma mõned päewad enam ei
julgenud filmade pärast teha ja mu filmad
saiwad täiesti terweks. Nõnda on mul ka
weel mõne teise haiguslega tegemist olnud,
aga Jeesus on oma truudust enese püha tõu-
tuste järele minu juures korda saatnud.

Kirjutatud ühest öest keda Jeesand on ter-
weks teinud hinge ja ihu poolest.

Emma Müller.

Üheksa aastad haige olnud.

Minu armsad lugejad ja haiguse all kannatajad: Jumal õnnistagu teid rohkestest neid ridašid lugedes, kust kuulete mis see armuline Õnnistegija minu juures on teinud. Mina ei wõi Tema armu ime tööšid küll mitte kõik tindi ja sullega üles tähendada, aga ometi tahan mõned tõšidused mis Ta minule hinge ja ihu poolest on teinud, Tema püha nime kiituseks teada anda.

Jumala suure armu läbi sain ma Tema lapses kui kuusteistkümmend aastat wana olin, üks aasta peale seda astusin mina abiellusse, see oli 1873. Küünla kuus 1874 jäin ma haigeks ja põdesin kuni 18 Jaani kuu päewani 1883.

Kui ma mehele läksin, siis tundsin mina, et mu püha kohus on oma majas kodust Jumalateenistust pidada, et mu mees aga mitte Jumala laps ei olnud, siis kartsin ma ja lükkasin asja ühest päewast teise. Wida kauem ma wiivitasin, seda raskemaks läks mu süda; sest püha Waim rääkis mulle väga selgeste, et iga Jumala laps ka üks preestri inimene on, aga seda ei mõistnud mina mitte weel, et üks Jumala laps ennašt kõige oma asjadega wõib Tema kätte usaldada. Et mu haigus mind iga päewaga nõrgemaks tegi, siis mõtlesin ma palju tulewiku peale kudas mina oma Isjandale wõiksin wastu minna, kes minu tühiše inimese eest nii palju on kannata-

tanud. Wahest tuliwad ka jutlustajad mind waatama ja mina lootsin, et nemad pidiwad mulle ka mõned troosti ja walgustuse sõnad rääkima; sest mu hing nälgis, aga nemad ei ütelnud minule ühtegi sellefarnast. Rewadel, 1881 aastal mõtles minu abikaasa mind terwisewee hallikatele wiia ses lootuses, et ma seal pidin paremaks saama, sest et tema kui arst juba kõik minu juures oli ära katsunud, ja ka weel sagedaste teiste arstidelt nõu küsinud. Terwise wee hallikatel sain ma kül pisut paremaks, aga sealt ära tulles jäin weel raskemalt haigeks, nõnda et ma kuus kuud üsna pime olin. Mu heal kadus ära, ma ei saanud rääkida waid fosistafin ainult, ja olin woodis. Aga terwise wee hallikatel wiibimise ajal saatis Issand oma truuwid sulased minu juurde, ja need seletasiwad mulle, et Jumala sees on täieline lahtilaskmine, ja Tema on oma lastele selle eesõiguse annud, et nemad wõiwad niihästi hinge kui ka ihu poolest terweks saada. Nemad näitasiwad minule pühast kirjast kudas meie siis, kui ennast Issandale täieste ära anname, pühaks saame ja kudas Kristuse weri meid puhastab lihameelest, mis waen on Jumala wastu Rom. 8, 7. Niisama näitasiwad nad Jumala sõnast mulle need kohad, kus ma ihu poolest wõin täieste terweks tehtud saada. Ma hakkasin ise hoolega selle asja pärast Jumala sõna uurima ja leidfin, et Issand ühest inimesest ei pea lugu enam kui teisest ja et Jesus Kristus seesama on eile, täna ja igaweste ning walmis iga-

ühthe terweks tegema, kes usus Tema juurde tuleb abi otsima, ja et Issand täna weel niisama inimesi armastab kui siis, kui Ta maa-peal elas. Aga enne kui Issand mind terweks tegi, nõudis Ta minu käest, et ma kõikes asjas Tema tahtmise alla pidin alandama ja walmis olema seda tegema mis Ta mind iial pidi käskima. Jumala armu läbi sain ma ka nii kaugese, ja Ta õnnistas mind kõige wäheema töö sees rohkest. Oh seda õnne ja alalist rahu mis mu hing siis maitse, ei wõi küll sõnadega ülesrääkida. Igatsmise, kassipidimõtlemise ja kartuse asemele asus mulle magus osasaamine Issandaga südamesse, sõnadega on see wõimata ära seletada, aga igaüks kes sellest kaljust on joonud, see mõistab mis ma mõtlen.

Thu poolest olin ma aga väga haige ja fagedaste tuli mulle otskui surma higi üle terve ihu, kõik mu liikmed oliwad külmad otskui jää; ei aidanud mingi rohi ega õerumine, keha jäi mul külmaks. Kõige selle wawalise ihu terwise juures tundsin ma suurt igatjust osasaamise järele omas südamis, et mina aga igas asjas olin õppinud Jesuse peale vaatama, siis tahtsin ka Jumala tahtmise järele elada. Kui ma nõnda Tema käsku ootasin, äratas Ta minu sees sõnad ja ütles: „Kui keegi ei sünni ülevalt, siis ei wõi tema mitte Jumala riiki saada“ Joh. 3, 3—5. Nendest sõnadest mõistisin, et see Jumala tahtmine on minu kohta ja soowisin, et üks püha Jumala sulane pidi mind õliga

wõidma ja Jumalat paluma. Pärast seda jagas seesama jutlustaja minu palawa igatfufe peale mulle mõne liikmega üheskoos olles püha õhtusöömaega.

Sel ajal elasin ma oma mehega Thayer, Kansas, ja kui ma ühel hommikul pisut leiba olin wõtnud, tuliwad need sõnad 1 Kor. 11, 25 minule ette ja tungisiwad nii sügawaste mu südamesse, et ma otsekui awalikult Issanda ligiolemist tundsin! Ma hüüdsin koge: Minu terweks saamise tund on käes, ma olen tõeste terve, minu Issand on mind terweks teinud! Ma hakkasin laulma: See on süündinud, ja küsisin siis mis pean ma tegema? Issand kostis: Tõuse üles ja kõnni, hõiska ja rõdemusta. Ma kutsusin oma abikaasa. Ja kui ta tuli siis hüüdsi ma: Arst, mina olen terve, wõid sina seda uskuda? Jesuse nimel tõusen ma üles, ja waata Issand andis mulle jõudu ja ma tõusin ülesse. Aga misfugune ärrääkimata suur muudatus süündis minu sees, kõik see ränk haiguse koorem oli minu pealt maha langenud. Ma tundsin ennast nii kerge ja waba, et oleksin terve linna läbi jooksnud.

Päew enne seda kui Issand mind terweks tegi, kuulsin ma tiiwade kahisemist enese pea kohal, ja see süündis kolm korda. Et surm mulle nii ligidal paistis olewat, siis mõtlesin ma, küll see ikka surma tiiwade kohisemine oli, mida Issand minu järele on saatnud. Paar päewa peale minu terweks saamist lu. gesin ma oma piiblis ja leidsin Malakia raamatust 3 peatükki 20 salm: „Aga teile, kes

teie mu nime kardate, peab õiguse päike tõus-
ma ja paranemine tema tiivade all." Siis
mõistsin mina mis tiivade kohisemine see oli.

Kui ma oma piibli käest ära panin, siis
tuletas Issand mulle minu kodust Jumala
teenistust meelde ja ma wõtsin tema armu
peale toetades enesele ette, selle asemel kus
ma haiguse ja kartuse pärast mitte ühtki kor-
da päewas ei saanud Jumala teenistust pida-
da, seda nüüd iga päew Tema au kiituseks
kolm korda pidada. Minu pärastises elus
sillis Jumal mulle weel kaks last ja ma
tõusin iga kord hea terwisega üles ja olen
nüüd ka täieste terve.

Kõige haiguste all kannatajate vastu jü-
damelikus armastuses ja kaastundmises jäen
teile teie kindla kalju peal seisaw.

Marie J. Sweney.

Tunnistus.

Selle loo kohta mis minu abikaasa kirja
pannud, tunnistan mina, et see kõik tõeste
on siindinud. Tema oli umbes kuus aastat
haige, enne kui ma teda Gureka terwise wee
hallikale Amerikasse wiisin, jelles lootuses, et
tema terwis seal pidi paranema.

See haigus mis all minu abikaasa kannatas,
oli nõnda velda naesterahwaste haigus ja
tuli wahest nii rängaste peale, et surm ooda-
ta oli. Nende ligi kuue aasta sees ei saanud
ta mitte püsti tõusta ega kõndida.

Minul oli sel ajal väga palju tööd ja et haigused mida rohtudega parandasin väga mitmesugused olivad siis uurisin ja lugemin palju suuremate arstide töösid nagu Westi, Thomasse ja Monday omasid. Katsusin kõik oma abikaasa juures ära weel teiste arstide nõu küsides, aga kõik oli asjata.

Terwiseewe hallikatel näis nagu haigus natuke paranema, aga sealt ära tulles läks ta palju raskemaks. Tayer Kansas wiibisime kümme kuud enne minu abikaasa terweks saamist. Tema terwis oli väga waewaline, ta er-gud olivad peaaegu otsas, were käik hoopis forratu, jilmanägemine hakkas kustuma, sage-dane külm higi pani mitu korda surma ootama; rääkida ta ei saanud, ainult sihistas. Sel tun-nil kus ta terweks sai, istusin mina oma töö toas ja kirjutasin. Kui ma kutse peale tema kambri astusin, olin ma täis imestust ja üks kallis rõemu tudmine käis minust läbi, sest mu abikaasa istus woodi peal ja sirutas oma käed mulle wastu hüüdes: „Arst, mina olen terve, mul on see tundmine, et ma wõiksin terve linna läbi jooksta.“ Seepeale tuli ta ilma abita woodist wälja ja istus tugi istmele, tä-nas ja kiitis Jumalat. Ma tahan awalikult tunnistada, et ma mitte üks ärapeastetud ini-mene ei ole, ometegi ei julge ma Jumala tööd oma abikaasa terweksjaamise juures salata.

Dr. R. C. Twuney.

Chanute, Kansas 29 juulil 1891.

Arstimine üksteistkümmend aastat asjata.

Selge tunnistuse peale, et sest kirjeldusest Jumala nimele auu tuleb, täidan ma püha Waimu käsku. Ma kannatafin väga raste teha nõdruse all, mis wahest peaaegu mines-
tuseni jõudis. Küll katsusiwad arstid üksteist-
kümmend aastat kõiksugused abinõud minu
juures ära, aga ilma tagajärjeta. Sest hai-
gusest, mis ma läbi tegin wõiwad ainult need
arusaada kes jeda ise on läbi elanud. Minul
paistis nõnda kui oleks Jumal mind mu wiim-
seil eluaastatel otsesui surmale äraannud.

Omategi oli Issanda nõu teine, tema saa-
tis omad pühad sulased ka meie juurde ja
nende armuõpetuse kuulutusest hakkas minule
walgus paistma, et ma pidin usupalwe läbi
terweks saama. Esialt ei tahtnud mina
mitte et wanemad pidiwad tulema ja käed mu
peale panema, ma mõtlesin, et palun ise, aga
Jumal ei wastanud mulle mitte. Siis tõu-
fis mu sees mõte jälle arsti juurde minna,
aga see nimi arst, oli minule täieste wastu
meelt, ja ma jätsin jeda tegemata. Teisel
päewal pidas üks armas wend meie naabri-
ses koosolekut, ja mina palusin, et teised jaa-
daksiwad selle wenna minu juurde mille peale
ta ka tuli ja mind Jakobus 5, 14 salmi jä-
rele wõidis ja käed peale pannes palus, ja
Jumal tegi mind terweks. Oh kiitus olgu
Temale! Nüüd olen ma täieste terve, wõin
tööd teha ja omaßid aidata. Kuu aega pä-
rast minu terweks saamist jäin ma leetrisse,

need lõiwad minule jisse ja ähwardasiwad hädaohtlikuks saada, aga Issand tegi mind kõigist terweks. Ei jõua mina teda kõige nende heategemiste eest küllalt tänada. Teie õde teda Jumal armust on walmistanud pühit-
fufe läbi tema tahtmist täitma.

Mice M. Eberline.

Sõnakuulmata olekust peajemine.

Armsad sõbrad Issanda sees! Ma tunnen ennast sunnitud olema, minu imelikust terweks saamisest Jumala wäes Jakobuse 5, 13—15 pisut kirjutama.

Neli aastat tagasi peastis Issand mind kõigest patust täieste ja kutsus mind oma sõna kuulutajaks. Minul oli see arusaamata mikspärast Issand mind, iht nii wiletsat ja mõistmata inimest, selle kalli tööle pidi kutsu-
ma; ma arwasin, et minu juures pidi selles asjas üks effitus olema. Aga Jumal andis mulle selgeste teada, et ma pean tema armu-
õpetust kuulutama, ehk kui mitte, siis igaweste hukka minema. Mina olin aga Jumala taht-
mise wastu sõnakuulmata ja kautasin oma Jumala lapse õiguse.

Sel ajal olin ma üks noor ja tugew mees, aga kui ma Jumalale sõnakuulmataks jäin saatis ta haiguse minu peale, ma sülitasin wäga palju werd wälja ja olin tiisikuse haige. Kui haigus wiimaks wäga raskeks läks, soovisin ma ennem surra kui elada. Mitu korda panin ma oma haiguse woodis käed kokku ja palusin, et Jumal pidi mind surma läbi

ära wõtma. Aga ta ei teinud seda mitte. Ma wõtfin uueste rohtu, aga haigus läks päew päewalt pahemaks. Jumal käis mu järel ja ütles mulle waimu läbi tafa: Sina olid sõnakuulmata! Oh kui suur oli mu waew, aga ma otsisin selle wastu maailma asjadest abi, aga Jumal pidas mind silmas. Kui ma ükskord Sidney Ohiose tuigerdades läkfin, kus üks Jumala rahwa koosolek oli wälja peal, siis mõtlesin ma, sest mina koguniste osa ei wõta, aga et inimesed mind wäga kutsusiwad, siis andsin ma järele ja läkfin. Sealses koosolekus tegi Jumal mulle selgeks, et ma mitte enam tema Waimu wastu ei tohi panna ja ma andsin Jumalale järele ja tema andis mulle mu kadunud hingeõnnistuse jälle tagasi.

See jündis aastal 1889. Ma hakkasin kohe Issanda wiinamäel tööle, hoolimata sellest, et mu terwis ütlemata wilets oli, aga Issand kinnitas mind imelikul wiisil. Rewadel 1890 läkfin ma oma wennaga Haydeni Indiana, kus mul wäga palju werd suust ja ninast wälja jookkis, ma olin selle läbi nii nõrgaks saanud, et ei wõinud sellest koosolekust osa wõtta. Sõbrad, kellede juures ma wiibisin, ei uskunud, et ma pidin weel kauemaks elama jäema. Aga Jumal kinnitas mind imelikul wiisil ja ma sain oma wennaga ühes Sidney Ohiose tagasi; seal läks haigus nii raskeks, et ma ei saanudgi enam woodist wälja. Kui ma nõnda omas woodis kaua aega lamafin, siis tõusis mu hinge sees üks

igatsus ja ma ütlesin: Jumal kui ja mind weel terveks teed, siis tahan ma sinu sõna igal ajal kuulutada. Ja ta kuulis minu palwet ja finnitas nii palju minu terwist, et ma selsamal õhtul ukse küljest finni hoides wõisin pisku rahwale armuõpetust kuulutada oma tuas. Seal mõtlesin ma, ega Jumal mind sest haigusest üsna terveks ei teegi, see jäeb ikka mulle kui wai lihasse, mu sõnakuulmata oleku pärast.

Mõni päew pärast seda peeti Bangor Michigangis koosolekut ja mina sain ka suure waewaga sinna, seal tegi Jumal mulle selgeks, et tema mind tahab terveks teha ja mul pole tarwis kauem haiguse all kannatada. Ma ei julgenud mitte enam Jumalale wastu panna, waid alandasin ennast tema püha tahtmise ja sõna alla, mis ta Jakobuse läbi ütleb: Jak. 5, 13—15 ja niipea, kui ma seda tegin, puutus ta oma terwestegewa wäega mu ihu külge ja mina sain terveks selsamal tunnil. Oh ime ja auuline arst on minu Jeesus, mina olen nüüd terve ihu ja hinge poolest ja wõin oma terwise poolest kõiksugused tööd ära teha. Ma tahan seda Jumala auuks tunnistada, et ma täielikult terve olen, ja minu hing on õnnis mu Jssandas, kelle sees kõik Jumala täius elab Kol. 1, 19.

Teie ja Kristuse teener

Geo. W. Howard.

Sidney, Ohio 27. augustil 1891.

Sing, ihu ja filmad terweks saanud.

Armsad pühad ja tõe armastajad. Minu süda on täidetud armastuse ja tänu tundmisega minu kalli Snnistegija wastu tema imeliku ärapeastwa ja terweks tegewa wäe eest. Oh see on ärarääkimata kallis Jumalast ära peastatud olla, ja igal ajal kõigest ära hoiatud saada mis Jumalast ei ole. Ei aita see, et üks kord peastatud oleme, waid see, et alati seks jääme.

Saani kuus, seitse aastat tagasi, olin mina Bangor Michiganis Jumala laste koosolekul. Ma läksin sinna pattudest ära rõhutatud hingega ja haiguse all kannataja ihuga, aga tulin suure Jumala kiitusega mõlemat pidi terve tagasi.

Umbes kümme aastat tagasi hakkaswad minu filmad walutama ja jäiwad pärast hoopis haigeks. Sel ajal tegin ma rätsepa tööd ja pidin filma haiguse pärast seda, ja niisama ka lugemist maha jätma. Oma elu ülespidamise pärast olin ma sunnitud ühte teist tööd tegema; umbes kaks aastat seal juures külmetasin ma ennaft ja see ei mõjunud ainult minu keha peale, waid mu filmad kannatasiwad selle all nõnda et ma neid wäga pisut weel wõisin lahti teha. Sest ajast peale ei wõinud ma mingit sugust tööd enam teha, ma wõisin aga pisut käia ja niisama wähe näha. Umbes kolm aastat pärast seda ütlefiwad arstid et see haigus minu ärarikutud siiskonna läbi tulla, ma uskusin seda ka ja

usaldasin ennast täieste arstide kätte, aga mida enam nad mind arstisivad seda pahemaks mu terwis läks, pärast ei suutnud ma oma kätt enam niipalju liigutada et oleksin ennast kaminud ja ei saanud ka süüa kae nõdruse pärast, ega suutnud midagi taldreku peal katti löigata; mina wõisin ainult weel toas pisut liikuda.

Kui ma sarnases raskes seisukorras olin, kuulsin et minu onu tütar Bangori koos olekul olla usu palwe läbi terweks jaanud. Seltsamal sügisel sai ka tema õde proua Courlney selles koosolekus terweks. Mina ei saanud aga oma ihu nõdruse pärast sinna minna. Jaani päew tuli kätte ja ma teadsin et sel ajal on seal jälle suur üleüldine koosolek; ma palusin kangeste Jumalat et ta kinnitaks mu jõudu ja aitaks mind senna, ma wõtsin ka omas südames Issanda abiga ette täieste pühitsust taga nõuda; enesele, maailmale ja uhkusele surra ja Jumalale elada. Ja Jumal aitas mind selle koosolekule. Senna jõudes panivad need pühad wennad kes jeda koosolekut juhatajivad mind kõne tooli juurde ühe kõrge koha peale, seal ma lamasin kõil need koosoleku tunnid, sest ma ei suutnud istuda ega ka püsti seista. Aga mina palusin kangelini Jumalat ja tõutasin tema sõnale truuwiks jääda, siis andis ta mulle mu patud andeks ma sain selge tunnistuse et Issand mind oli wastu wõtnud. Siis andsin ma ka oma ihu elawaks ja pühaks ohwriks Jumalale ja surin patule. See oli küll üks hirmus surm, otse nõnda kui oleksin ma ihu-

likult furnud, aga seal sai ka Zumal pühit-
 fuse läbi minu peale võidu. Oh tänu olgu
 temale! Kui see suur ja raske võitlemine sai
 mööda läinud siis olin ma hoppis teiseks ini-
 meseks saanud ja mul oli julgus paluda et
 Zumal ka mu ihu terveks teeks. Mitme teise
 haigega ühes koos sai ka mind õliga võitud
 Issanda nimel ja wanemad paniwad omad
 käed mu peale ja hüüdsiwad Issandat appi,
 ja ma sain seltsamal silma pilgul terveks.
 Riidetud olgu tema auuline nimi igameste!
 Sest ajast peale olin ma täieste terve ja wõi-
 sin oma rätsipa tööd edasi teha ja ka lugeda.
 Zumal on mu tugewus ja ärapeastja ja minu
 arst. Ma hoian oma ihu terwist niisama ka
 hinge terwist ainult Zumala peale lootes; sest
 see kes mind wõis terveks teha, see wõib mind
 ka terve hoida. Minu terveks saamisest
 kuni täna päewani on mul ka mitmed usu-
 katsumised olnud. Umbes paar kuud pärast
 minu terveks saamist, tegin ma üleliiga ru-
 tuste tööd ja see mõjus pahaste mu ihu peale;
 ka waenlane tuli ja ütles mulle: „Sinu ter-
 weks saamisest ei ole enam midagi, haigus
 wõtab ju üle wõimust nii kui ennegi.“ Mull
 oli väga raske, ma tundsin haigust omas ihus
 ja ka waim oli väga roidunud; ma ei tead-
 nud mis peale hakkata. Aga Zumal nägi
 mu häda ja saatis armsa õe Courtney minu
 juurde. Tema rääkis mittu tähtsat sünd-
 must omaast elust ja trööstis mind armsaste,
 et mina pidin usus wälja minema kui terve
 inimene, ja edespidi mitte enam üliliigselt

töötama. See oli minule üks kallis õpetus. Ma tundsin ennast terwise poolest täieste wiletja olewat, ja läksin oma kambri langesin Issanda ette põlwili maha ja ütlesin: Isa ma tean et sa mind oled terweks teinud, aga ma olen üleliigse töötamise läbi ekhinud, anna mulle Jესuse pärast seda andeks ja puudu oma püha terweks tegewa käega minu külge, ja finnita minu usku. Sealt üles tõustes läksin ma oma tööle ning haigus ja kõik paha tundmine oli minust lahkunud. Tänu olgu Issandale. Peale seda oliwad minul weel mitmed läbikatsumised aga Issand on mind igal ajal armjaste läbi wiinud.

Kuus aastad saawad pea täis kus ma Jumala riigis olen kui abiline töötanud, jagedaste olen ma mitu penikoormat ärareisinud ja õhtutel, niisama ka päewa ajal Jumala sõna kuulutanud, aga Issand on mind nõnda finnitanud et ma mitte üht korda pole enam haige olnud, mina olen täieste terve.

Kiitus jaagu Issandale! ma olen rõemus oma kalli ihu kui ka hinge terwise üle ja tänan Jumalat ta rohke õnnistuse eest mille sees ta minule on täielist wõitu patu, maailma ja kõige kurjuse üle annud.

Frankie Miller.

Battle Creek, Michigan.

Ta parandab kõik ju wigadused.

Armjad pühad ja haiguste all kannatajad! Mis teie teete seda tehke kõik Jumala auuks 1 Kor. 10, 31. Minu töö on Jumala juurest

wäest tunnistada, millega ta kõik meie ihu wigadused usu läbi parandab et see wõiks püha Waimu eluasemeks saada. Peale seda kui Issa ndmu patud mulle andeks andis, tõustasin ma ennast temale täieste kõigiga mis ta mulle oli annud. Seepeale saatis ta mulle ka läbi katsumised. Tema nõudis mu käest mu aiust poega, otsekui Abraami käest. Minu poeg oli sel ajal üks aasta wana, tema ema sai kuuest arstist rawitsetud ja suri. Pärast ema surma saatsin ma poja oma wenna juurde Zowa. Ühel päewal sain ma sealt kirja et mu poeg on suremas haige, lootust ei ole, arstid on teda üleannud. Ma hakkasin Jumala poole kisedama öeldes: Kui see sinu tahtmine on, siis tee teda terveks, ja ma sain Jumala käest wastuse 1 Joh. 2, 15. järele et ta oli minu palwet kuulnud ja ka täitnud. Järgmisel päewal sain ma oma wenna käest kirja et laps on pea terve, usu palwe läbi on Jumal teda aitanud. Mõned päewad pärast seda läks mu käsi asemelt ära ma ei wõinud midagi teha ja walu oli suur, aga ma hüüdsin Issandat appi ja ta parandas minu käe ära. 2 Mja 16, 12.

Mu poja silma nägu oli mitu kuud täis paisid, wiimaks käisin ma palwes Jumala peale ja waata ta tegi minu poja silma näu terveks. Seest ta ütleb: Ja ma saadan tõwe su seast ära. 2 Mos. 23, 25. Meie Issand teeb kõik hästi. Ta parandas ka mu ema väga raskest haigusest kellest arstid enam ühtigi ei hoolinud.

Oh et need tunnistused paljude sees seda

uskü üles ärataks, et Jumal oma loodud ja lunastatud inimesi weel mitte ei ole maha jätnud waid iga päew meie kõikide juures on maailma otsani. Teie wähen, Jumalalt abi saanud wend

Joh. C. Roberts.

Denver, Colorado 1945. Downing Ave. Aug. 10. 1891.

Uralomestanud käsi terwets saanud.

See on üks ärarääkimata au et waene inimene tohib Jumala ärapeastmise osaliseks saada ja sest tunnistada. Oh mina kiidan teda ta helduse ja halastuse eest mis tema armastuses leida on. Umbes neli aastat tagasi tegi Jumal oma püha Wainu walguse sõna läbi minule selgeks et ma üks patudega ärarifutud ja igawese hufatuse wäärt inimene olin. Enne kui ma Jumala juurde tulin ei leidnud mina ööl ega päewal rahu, sest mu patud waewasid mind raskest. Ma langesin oma põlwele peale ja hüüdsin: Oh Jumal, ole mulle patusele armuline! Kui sa mu peale halastad siis tahan mina siind teenida kõige oma elu aja! Ja kui ma omad patud üles tunnistasin temale, siis andis ta mu ülekohtu andeks. Siimest lorda wõidsin ma omas elus welda: Nüüd olen Jumala laps. Järgmisel päewal andsin ennast täieste Issandale elawaks ja meelepäraliseks ohwriks ära. Otsata suur oli minu rõem kui ma seda sain teinud, ei jõua ükski keel seda rõemu üles rääkida. Mina olin täieste Issanda ja tema oli minu.

Et ma see ainus Jumala laps omas pere-
tonnas olin, seepärast sain ma ka põlgtust ja

tagakiusfamisi kannatada, aga Jeesus oli minu abimees; tema armu peale panin ma kõik oma lootuse ja selle sest sain mina igal ajal jõudu küllalt. Mu sees oli ka tunnistus et ma pidin Issanda wiinamäele tööle minema. Meie loeme Jumala sõnast et ta on selle äravalitsenud mis halb ja nõder on maailma ees et ta suurtele ja tarkadele häbi teeks. Ma tundsin et Issanda Waim minu sees elas, ja mind patustele käskis kuulutada armu õpetust, et nad saaksivad ära põgeneda kõige see eest mis on tulemas kõige hõelate peale, ta andis minule ka tahtmist rõõmuga omad sõbrad maha jätta ja tema wiinamäele wälja minna. Raks wiimast aastat olen ma Issanda sõjawäljal töötanud ja hingesid ära peastanud igawesest surmast, ja ta on mulle kõik ihu ja hinge tarwidused annud. Üle selle andis ta mulle ka weel oma terweks tegemise wäge maitsta. Ma kannatafin palju, aga kui Issand mind õndsaks tegi, andis ta mulle kohe teada, et tema juures ükski asi wõimata pole. Tema wõib nii hästi hinge kui ka ihu terweks teha.

Selle aja sees kus ma Issandat teenin, on minule mitu õnnetust juhtunud, ihte neist tahan nüüd siin jutustada.

Üle minewal aastal sõitsin ma Windsor Mirsouri. Ühe trummi pealt üle jõudes kohkus hobune ja hakkas lõhkuma, waner läks ümber ja mina kukkusin mitu jalga sügawasse jõe kalda liiwa peale. Selsamal aial kukkus waner ka ja otse minu peale, minu pea sai selle läbi

raskeste wigastatud ja käsi sai lomestatud. Ma ei wõinud enam käia, mind kanti lähemasse majasse; mu walu oli nii suur, et kõik lootus elu peale kaduma läks. Seal tuliwad pühad Zumala sulased ja panid käed mu pea peale ning palusiwad Zumalat ja minu pea sai kohe terweks. Zumal andis mulle ka uskuda et ta mu käe usupalwe läbi niisama terweks teeb, kui minu pea, ja waata Zumal puutus oma terweks tegema wäega, usupalwe läbi felfamal õhtul minu külge ja mu käsi sai terweks nii kui enne. Ma olin õppinud mõtlema, et Is- sand katki läinud luud ei wõi usupalwe peale parandada aga nüüd pidin iseenele juures seda imet näha saama. Minu rõem oli ärarääkimata suur. Ma olen seda Zumala imetööd juba sadadele kuulutanud, siiski leidub weel wähe uskujaid. Aga Zumal teab, et mu tunnistus tõsine on ja et mina seda ainult tema püha nime auuks teen. Mõned inimesed on minule ütelnud: Kui sa tunnistaksid et sinu käsi on wiga saanud ja siis usupalwe läbi ära paranenud, siis wõtaksiwad pajud seda uskuda, aga et sa tunnistad Zumal tegi usupalwe peale mu käe terweks, kus luu katki oli, seda ei taha inimesed mitte uskuda. Minu kostus on neile: Kas inimesed seda usuwad ehk mitte, aga mina tahan seda Zumala auuks tunnistada niikaua kui ma maapeal elan. See on üliau-line ja wäga armas teada et Zumal kõik oma laste wigadusi paradab niikaua kui nemad tema pale ees alandlikult käiwad.

Teie õde Zumala armu läbi Jordema Kaser.

Suur paise äraparanenud.

Armas wend Byrum! Mina olen kuulnud, et ja üht raamatut Jumaliku terweks tegemise üle usupalwe läbi tahad wälja anda, siis palun wõta ka minu tunnistus Kõigekõrgema auuks sinna sisse üles. Mina kannatasin neli aastat ühe kana muna suuruse paise all. Ükski asi ega rohi ei saanud mulle abi. Wiimaks kui kõik olin ärakatsunud, alandasin ennast Jumala wägewa käe alla ja hüüdsin Issandat appi, ja tema parandas minu paise täieste ära. Nüüd olen juba neli aastad täieste terve olnud. Kõik auu Jumalale andes jäen tema lapseks.

Marie Smith.

Dushville 7 sept. 1893.

Surma wärawate wahel.

Jumala armu kiituseks tahan tunnistada, mis tema minu perekonnas on teinud. Aastal 1888 jäi minu ema Sophie Cunningham raskestest haigeks, haiguse juurde tuli wiimaks kopsu põletik, see tegi teda nii nõrgaks, et ta enam oma pead ega käsi ei suutnud liigutada. Meie mõtlejime, et surm mõne filmapiilgu pärast pidi tulema. Kui meie seal nõnda seijime, astus armas wend Gray sisse waatas haiget ja küsis õli, wõidis teda, pani käed haige peale ja mis sündis? Kui meie alles palusime, tõusis haige woodis istuma ja pani käed kokku; õhtul tõusis ta üles astus mõned sammud paranda peal ja läks teise woodisse; järgmisel hommikul tuli ta laua juurde ja

fõi pifut. Tema oli haigufe all kannatades nii otsa lõppenud, et ta ei teadnudgi mil ajal meie tema eest olime paluma hakkanud. Ja et ta küll seitsekümmend aastat wana on, tegi Issand teda ometi täieste terveks.

Minul oli üks kaswaja kõhus ja ma kannatafin selle all üheksa aastat, aga wend Warneri ja minu ema käte peale panemise ja usu palwe läbi tegi Issand mind nii terveks kui praegust olen. Mina ei tunne mingisugust wiga oma ihus. Meie üheksa aastane tütar sai kõhu põletiku kuna temal Rheuma haigus ju enne oli. Üks neist parematest arstidest katsus tema juures kõik ära, aga asjata. Meie hoidsime Morpheumiga kranplikud waluhood eemale. Mis see laps kannatas, oli hirmus. Teise nädala lõpul tundsin ma Jumala käsku eneses kõik arsti rohud kõrwale heita ja Jumala käest abi otsida. Ma kirjutasin wend D. J. Warnerile, et ta südamest minu tütre eest paluks. Mina ise langesin ka kirjas nime- tatud tunnil oma põlwede peale ja ütlesin: Issand, siin on minu laps seda ja mulle oled annud, ma annan teda sinu kätte olgu see eluks ehk surmaks, tee jina temaga oma püha tahtmise järele ja mina tahan seepeale amen ütelda. Peale lõunat umbes kella kolme ajal ütles mu tütar minule: „Ema, ma olen terve, anna mulle süüa.“ Tema ei olnud paar nädalat ühtigi sõõnud. Ma küüsin temalt, kust ja seda tead mu laps, et ja terve oled? Ta kostis: „Mul on see tunnistus.“ Issand ei ilmutanud mulle mitte seda, et ta teda pidi

terweks tegema, aga et ma ennast täieste tema tahtmise alla andjin, parandas ta minu lapse. Seit ajast peale, kadusiwad kõik walud ja minu tütar hakkas kosuma ja on nüüd kaua aega terve olnud. Niisugune arst on tõeste kallis. Kõik auu saagu meie Issandale.

Teie õde Issandas, Calli Rogers.

Humboldt, Kansas 20 sept. 1891.

Südame haigus ära paranenud.

Kallis wend G. C. Byrum! Umbes kahesja aastat tagasi oli minul väga raske südame haigus, nõnda et ma igal päewal mõtlesin, täna wiib küll surm mind siit ära igaweste. Minu abikaasa tegi weel wiimase katse, ja kutsus ühe kuulsa arsti minu juurde. Kui ta mind hoolega sai läbi katsunud ütles tema, pisut fergitust wõib küll loota, aga seda haigust täieste ära parandada on wõimata. Et minu surm nii ligidal oli, siis hakkasime meie minu abikaasaga Jumalat paluma, et ta mind omaks lapseks Jesuse sees armust wastu wõtaks. Jumal kuulis meie südamelikku palwet ja halastas meie peale ja kautas kõik meie üleastumised oma Poja were sees. Ma ütlesin oma abikaasale, et walmis olen surema ja oma Issanda juurde minema. Aga Jumala nõu oli teine ja Tema tegi mind usupalwe peale terweks ühel filmapilkmise ajal, kõik mu haigus oli äkitselt kadunud, nüüd olen täieste terve.

Teie ärapeastetud õde Jesuses, E. Markwell.

Wiheta, Kansas 3 juulil 1891.

13. Tiisikusest terweks saanud.

Armas wend Byrum! Sunnen eneses feestpidišt püha Waimu käsku Jumala imetööst minu juures awalikult tunnistust anda.

Kolm aastat tagasi, 22 Mai kuu päewal tegi Issand mind imelikul wiisil terweks. See sündis järgmiselt: Kidgevilles, Ohios peeti wälja peal koosolekud, sinna oliwad mitmelt poolt Jumala sõna kuulutajad kokku tulnud, ka mina tõttasin selle koosolekule. Kui Jumala sõna kuulutati, siis tungiswad ühest kõnest sõnad nii sügawaste mu südame sisse, et ma ei wõinud oma pattusid enam kinni katta, waid tunnistasin awalikult ja Issand andis mulle armu selles, et ta omas weres mind kõigest ülekohtust puhtaks peši. Seal samas paniwad mõned wennad käed minu peale ja wõidisiwad mind õliga ja Issand tegi mind ka ihu poolest terweks. Kõik auu jaagu Jumalale tema heategude eest minu juures. Mina kannatasin mitu aastat kopsu haiguse all ja see muutis ennašt wiimaks tiisikuseks, mis mind wäga nõrgaks tegi. Koosolekule minnes wõeti minu tarwis kaks klaasi rohtu kaasa, aga neist ei olnud minul ühtegi kasu; sest et ma sealt parema arsti leidsin kes kõik minu wigadused parandas. Wäga kiidetud olgu tema auuline nimi! Minul oli liiga ränk kõha ja see ei kadunud mitte täieste ära kui Issand mind terweks tegi; ma kõhisin pärast ka weel pisut. Minu õde, üks methodist, kahtles minu terweks saamise üle seepärast, et ma weel kõhisin. Seda kuuldes hak-

kasin ma kangeesti Jumalat paluma ja kui ma jilmili maas kolmat korda wäga alandlikult Jumala poole kifendasin, siis tungis üks wägi minu ihust läbi ja ma olin täieste terve, aga weel nõder. Jumal andis mulle ka aega mööda jõudu ja nüüd teen ma oma tööd niisama kui ennegi. Ülewäga suur on minu rõem, et ma Jumalaga nii ligidases ühenduses tohin usu läbi seista, mina olen nüüd terve hinge ja ka ihu poolest, arsti rohtusid ma enam iial tarwitanud ei ole, sest mull on üks arst kes ilma rohudeta terweks teeb. Ngawene kiitus saagu temale! Minu jüdamelik palwe on see, et kõik haiguste all kannatajad elawalt usukijwad ja Issanda imetöö sünniks nende juures tõesti. Es malt on aga tarwis ennast lasta Jumalast ärapeasta ja tema lapseks saada, siis annab tema ka jeda elawat usku. Wateroliet, Mich. 31 lõikuse kuu päewal 1891. Broua G. Sederer.

14. Kreebji haigus äraparandatud.

Aastal 1883 sai awalikuks, et minul kreebji haigus oli. Sel ajal sain mina ka Jumala lapseks, aga ei teadnud weel täielikust pühitussest ega õhtu walgusest ühtegi. (Safaria 14, 7.) Ma andsin aga ennast Jumala tahtmise alla elus ja furmas. 11 nääri kuu päewal 1884 aastal wõtjwad arstid minu juures elufardetawa lõikuse ette, aga see wiis mind otse furma wärawate wahele; ometegi oli Issand minu elu päiwi pitendanud ja ma sain kolme kuuse pödemise järele paremaks.

Mastal 1887 hakkas minu terwis jälle wähenema ja freebji haigus tuli tagasi, maja arst katsus mind läbi ja ütles: Asi on täitsa halb. Ta wöttis mind enesega ühes ja meie sõitjime Pittsburgi. Seal läksime ühe wäga kuulsa arsti juurde, kes minu haigust hoolega läbi katsus ja siis tunnistas, et see wiga parandamata on, mina wõida aga waewalt ühe aasta weel elada.

Minu mõttes liikus ikka see et Jesusel küllalt wäge on mind parandada, ka siis weel kui kõik inimeste nõu juba otsas on, ja tema tahab seda täna weel niisama teha kui Apostlite ajal. Minu sees hakkas usk kaswama, et Jumal teeb ka mind weel terveks, aga ma ei palunud mitte selle pärast, waid uskusin ainult ja sellest oli niipalju abi et mu haigus mitte pahemaks ei läinud.

Umber üks aasta peale seda kõneles keegi wend usu palwe läbi terveks tegemisest ja see tungis minu südamesse, ma tõutasin Jumalale, täieste tema armu läbi püha elu elada, ja hakkasin teda järgmiselt paluma: „Issand, kui sina oma läe selle haiguse läbi minu peale oled pannud, siis wõta teda nüüd ära.“ Aga Jumal ei wastanud minule. Ühel päewal tõusis mu sees mõte, et Issand ei olegi minu peale seda haigust pannud, waid seda on kurat teinud ja ma kirjendasin Jumala poole: Issand sina oled ju tulnud maailma sisse kuradi tegusid ärarikkuma 1 Joh. 3, 8. Kui ma oma palwe peale sain amen ütelnud, nii kohe andis Jumal minule

tunnistuse, et ma terve olen. Kuid valu ja freebfi muhk ei kadunud mitte ära, aga ma jäin Issanda töutuse peale kindlaks. Mul oli wiisiks suure valu ajal morphiumi wõtta, et selle läbi valu wähendada, aga teised Zumala lapsed ütlesiwad: et mina olla küll üks hea Zumala laps aga morphium rikkuda mind hoopis ära. Seda kuuldes ütlesin mina: „Kui see teutuseks meie Issanda aule on, siis ei taha ma teda tänajest päewast peale enam iialgi wõtta.“ Aga pea tuliwad suured valu hood ja arst sundis mind wägijä morphiumi wõtma, kuid mina ei teinud seda mitte, waid andsin ennast Zumala kätte elus ja surmas. Pea selle järele kadusiwad minu walud ja ka freebfi muhk häkitselt, ja peale seda ei tulnud nad enam iial tagasi. Ma olen nüüd lahti freebfist ja täieste terve. Kiidetud olgu Issanda püha ja auline nimi. Sarah A. Farris.

Teie öde pühitsetud Issanda tahtmise täitmisele
Butler, Pa. 14 septemb. 1891.

15. Uusi palwe läbi filmad terweks saanud.

Dma filmadega kannatajin mina seitse aastat. Mõni lord pidin ma nädalate wiisi pimedas kambri istuma, seal juures walusiwad minu filmad nõnda, et ma mõned päewad hommikust õhtuni pidin oma woodi ääres istuma ja oma filmanägu peapadja fisse wajutama. Kahe aasta järele hakkas kae üheft filma äärest kaswama ja läks üle filma tera, seega ei olnud mul wõimalik mitte kõige jämedamatgi kirja lugeda. Zumal wöttis mind mõned aastad enne minu haigust omaks lap-

seks wastu ja ma palusin palju Jumalat, et ta mu usku finnitaks ja minu filmad terweks teeks. Aga tema ei parandanud mind mitte, seepärast et ma weel see ei olnud, mis ta minuist teha tahtis. Sest selle ajani tahtsin ma Jumalat teenida, aga teenisin ometi ka maailma. Wiimaks laskis Issand oma õnnistuse walguse aga mu hingest läbi tungida ja ma hakkasin rohkem jumalikus walguses kõndima, seepeale andis ta mulle usu, et ta mind wõib ja ka tahab terweks teha.

Mõned nädalad pärast seda kui Jumal mind oli enam walgustanud, läksin ma ühel pühapäewal Jumala sõna kuulutusele, tunni lõpul palusin mina wendi, et nad omad käed mu peale paneks, sest ma usun et Issand mind terweks teeb. Siis ütles wanem wend: „Seda usun ka mina.“ Meie langesime põlweli ja palusime ühes koos, kuna wanem wend omad käed mu peale pani ja Jumal tegi minu filmad terweks jelsamal tunnil, nad ei ole pärast iial enam walutanud täna päewani. Müüid wõin ma waadata ja lugeda päewa kui ka lambi walgul tundide kaupa, ilma et kõige vähemat wiga tunneksin. Issand on kõik seda minu juures korda saatnud. Kiidetud olgu tema nimi see eest igaweste.

Teie wättem õde Kristuses Abdelie Coon.

Tokwain, Mich. 2 lõituseлуу päewal 1891.

Mina tatarre usu palwe läbi äräparanenud.

Armsad pühad! Aastal 1887 andsin ma oma südame Jumalale, aga kui ma neli aastat sain Issanda järel käinud, siis tuli ta ühe

haiguslega minu usku katsuma. Enam kui kakskümmend kaks aastat kannatasin ma nina katarri all ja kõik minu haisu tundmine oli hoopis kadunud. Bangor Mihigani wälja Zumala teenistusele sõites külmetasin ma ennast wäga ja selle tagajärg oli, et ninast katarri läbi sünnitatud rõga mu kopsu peale mõjus ja mind Zumala sõna kuulutamise ametis päris kõlbmataks tegi, minul oli kartus, et ma tiisikuse läbi wiimaks siit ilmaast pean lahkuma.

Aastal 1891 15. Jaani kuu päewal olin ma jälle Bangor Mihiganis koosolekul. Enne Zumala teenistuse algamist läksin mina metsa, kumardasin oma taewase Isa ette ja mu süda ajas palwest üle, siis ütles üks tasane heal minu sees: Kutsu koguduse wanemad ja need wõidku sind õliga ja pangu käed palwe ajal peale, siis saad sa terweks. Seestpidist healt tähele pannes tulin ma metsast wälja, kutsusin koguduse wanemad enese juurde ja nemad tegiwad Jakobuse õpetuse järele Jak. 5, 14—15, ja Zumal tegi mind silmapilkmise ajal terweks. Umbes pool tundi pärast minu terweks saamiist läksin ma sööma saali ja et oma terweist proowida, ostsin ma sealt lõhnawa lille ja hoidsin oma nina all, oh kuidas hüppas minu süda rõemu pärast, kallist lille lõhna tundes, millest ma enam kui kakskümmend kaks aastat oma nina katarri pärast pidin ilma olema. Riituse wäärt on meie Zumal, kõik auu jaagu temale.

Teie wend Kristuses Joh. A. Dillof.

Peteburis 10 Aug. 1891

16. Kopsu tiifitus imelikult äraparanenud.

See armas Issand on mind niisugusest patu pimedusest, ihu nõdrusest, waewast, walust ja argtusest ärapeastnud, et ma ei wõi wait feista tema auu illestunnistamast. Ta on mind õndsaks teinud ja hoiab mind weel pealegi oma armu läbi igapäew ja kaitseb kõige kurja ja kahju eest wägewaste. Tema püha nime auuks ja kõige haiguste all kannatajate usu kinnituseks ja troostiks tahan allpool jutustada, mis ta minu juures hinge ja ihu poolest on teinud.

Kopsu tiifitus wöttis minu perekonnast mu abikaasa, wiis last ja kaks kaswandikku enesele ohwriks; hale oli nende waewa peale waadata ja ma saatsin nad suure kurwastusega hauda. See wiimane minu perekonnast, kes weel järel oli, minu armas poeg, läks umbes kahelja kuud tagasi sedajama teed. Tema raske waew ja kannatus haiguse ajal, kui ka kurwastus surma puhul mõjujwad nii wäga mu erkude peale, et ma üsna nõrgaks jäin. Ma tarwitajin küll arsti rohtusid, aga kõik kulu oli asjata, mina jäin päew päewa järele ifka nõrgemaks. Pärast tuliwad palawiku märgid nähtawale ja kare kõha, mis mind ähwardas äraläkatada, ka hingamise toru põletik. Kõha läks päew päewa järele tugewamaks; mu rindus ja külje sees oli walu, mis mõnikord otsekui nuaga läbi lõikas; homikutel oli minul külma wäriin kehas, pärast lõunat palawik, ööfel aga kange higi, palju röga tuli wälja; sööma isu kadus, liikmed pundusiwad

üles, kõik märgid näitasivad et tiifikus minu sees täie hooga töötas.

Niisugune oli lugu minu terwisega kui wend J. W. Beyers 14 paastutuu päewal 1891. mind waatama tuli. Minu terwist tähele pannes, küsis ta kohe kas ma pidin üks Jumala laps olema, mis peale mina jaga wastasin. Kui tema mulle tõsiselt äraseletas, et Jumal tahab meid ihu poolest niisama terweks teha kui hinge poolest, kostsin ma: „feda uun ma niisama kindlaste kui kõik muud sõnad, ometigi ei saa ma neid hästi enesele omandada.“ Siis katsus ta mind läbi, kas ma olin ka ennast täieste Jumalale äraannud ja leidis feda õige olemat. Minu sees hakkas terweks saamise tahtmine ikka enam kasvama ja ta usk, et Issand mind saab terweks tegema. Järgmisel päewal tuliwad neli ärawalitsetut Jumala sulast minu kambri. Et ma mööda läinud õöl magada ei saanud, siis olin mina väga nõder, aga mu usk oli väga tugew ja kindel. Need neli püha wenda kandsiwad mind wägewas palwes, mis kui magus ohwri suits üles läks, Issanda ette. Ei ole ma enne jarnast Jumala auu ja ligiolemist tunnud, kui selkorral minu waikeses kambri oli, minu pead wõitti õliga ja siis hakkasiwad wennad weel üks kord Jumala tõutustest kinni ja palusiwad, et Jumal minu kui kannatliku lapse peale, kes tema jalgul alandlikult ootab, wõtaks halastada; palwest üles tõustes laulsiwad nemad väga waikselt neid sõnu, kus naine Jესuse

hõlmasse puutus. Oh kiitus olgu tema auu-
lise püha nimele! Otse sel ajal, kus wennad
tasa neid sõnu laulsiwad, tegi Issand mind
terweks. Läbi minu külma wärinatest ja pala-
wikust ära rikutud ihu, mis otse pool furnud
oli, woolas äkitseelt elu jõud. Ma tundsin
kudas mu kangeks jäenud liikmed tergeks
läkswad, kõik walu oli korraga mu kopsu sees-
t kadunud, ma wõisin lahkeste hingada, ei tul-
nud ka enam röga wälja. Oma woodis tõu-
sin mina kohe istuma ja hüüdsin: „Kiitke
Issandat, kes mind praegu terweks tegi!“

Sõnadega ei wõi ma jeda rõemu üle rää-
kida mis mu süda tundis, suur rahu piiras
minu ümber, ma olin täieste terve. Järgmisel
ööl magasin ma wäga rahuliste; teisel homi-
kul tõusin üles ja panin ennast ise riidesse,
läkstin üle toa, tegin ukse lahti ja waatasin
õues ilust loodust, mida ma mõtlesin mitte
enam näha saada, peale jeda läkstin ma kööki
ja wiimaks sööma lauda ja sõin isuga. Ma
algasin kohe oma tööd ja käin nüüd jagedaste
minu elukohast pool penikoormad kangel ole-
was Jumala sõna kuulutusel, ilma et mina
ära wäsiksin. See on üks õnnistus, mis üle
minu palwete ja mõistmise käib. Mitte üksi
minu ihu, waid ka hing sai sellest üht suurt
jõudu. Jah Issand teeb omad tõutused tõeks
nende juures, kes tema peale loodawad.

1. Juni 1891. Eleza G. Stubbs.

18. Bijufese poiſi palwe kuulnud.

Mõned aastad tagasi olin mina ihu poolest väga nõrk, seſt ma kannataſin tiisikufe all; nõnda kui ſajad teiſed inimesed, hakkajin ka mina arſtide juures käima ja rohtuſi tarwitama; pea oli mul korwi täis rohu pudeliſi, aga terwiſt mitte.

Üks arſt Fort Waynes ſeletas minule, et mu haigus parandamata olla ja enne kui 3 aastat mööda ſaada, olla ma haudas, minu ſurm tulla äkitſelt. Seda kuuldes hakkajin mina tubliſte tubakat ſuitſetama, ſelles mõttes, et ſelle läbi hingamiſe raskuſt kergitada. Pea peale ſeda tuliwad kaks jutluſtajat meie naaberuſeſſe ja kuulutajiwad ſeal Jumala ſõnaſt uſu palwe läbi terwekſtegemiſt. Esmalt ſeiſin ma neile tubliſte waſtu, aga nemad wõitiſiwad mind pühakirja tõſidufeſega ära, ja ma andſin ennalt Jſſandale, ſurin patule ja Ta pühitſeſ minu hinge. See ſündis 1 ſeptembril, 1876. Jumal wõttis ka tubaka himu muſt ära ja parandas minu kopsutõbe.

Ueli aastat pärast ſeda jäin ma ſoojatõbeſſe. Aga mina ei wõtnud arſtirohtu. Üks arſt tuli mu juurde ja ſoowitas minule rohtu, aga et ma ei wõtnud, ſiis kuulſin mina teda mu abikaafale ütlewat, ſee on tõeſte paſha, et teie mees ſeal lamab ja peab ilma rohuta ſurema. Ta läks ära ja mulle tuli janu; mu abikaafa andis minule mu küſimise peale klaaſiga wett. Umbes tunni aja pärast tundſin ma oma ſiſikonnas muudatuſt, mina kuſuſin oma abikaafa ja küſiſin, kas ſeal wee

fees ei olnud mitte arstirohtu, aga ta ei wasta-
tanud mulle, siis küüsin nueste ja ta kostis
jaga. Ma ütlesin temale, selle eest ei pea arst
mitte tänu saama, panin sõrmed kurku ja last-
sin kõik välja. Teisel päeval andis Issand
minule selge tunnistuse, et tema mind ter-
weks teeb, Jakobuse 5, 14, 15 salmi õpetuse
järel. Ma kutsusin kohe (et koguduse wane-
maid seal ei olnud) kaks wenda, need wõid-
siwad mind õliga ja palusiwad Jumalat ja
ma sain kohe terweks. Issandale olgu kiitus
ja au igaweste.

Ligi wiis aastat kannatasin ma kreeb-
haiguse all, mis mul pahema kõrwa lähedal
kaela sees oli. Kuuinla kuus 1881, hakkas
kreebs mind närima ja sünnitas mulle väga
palju valu. Minu sõbrad andsiwad minule
üks jeda ja teine teist nõu, aga ükski neist
ei parandanud minu haigust kuni 16 paastu-
kuu päewani. Selle päewa õhtul istusin ma
oma üheksa aastase pojaga kes ju mõned kuud
oli Jumala laps olnud, oma tuas ja mõtlesin
Jumala abi peale kõige hädaliste kohta, ja
kui valu mul suuremaks läks, ütlesin ma:
„Armas Priidik, tule ja pane oma wäikesed
käed mu haige koha peale ja palume Issan-
dat, et ta mind terweks teeb.“ Mu wäike
poeg täitis kohe käsku, pani oma käed mu
peale ja palus taha, aga ma ütlesin: „Ära
palu taha, waid walju healega, et mina ka
kuulen.“ Siis hakkas ta nutma ja ütles: „Ar-
mas Onnistegija, wõta mu isa valu ära ja
tee teda terweks,“ ja otse seljamaal silmapilgul

kadus minu walu ja nelja päewa pärast ei olnud freebjiist enam jälgegi näha ega tunda, ma olin täieste terve. Inimesed tuliwad mu juurde ja küsijiwad: „Mis sa tegid, et sa freebjiist lahti said?“ Ma kostjin: „Sumal tegi mind palwe läbi terveks.“ Siis ütlesiwad nemad: „Ja, su kael on küll terve, aga mis asja panid sa sinna peale?“ „Sumal tegi mind terveks,“ kostjin ma uuesti. Mõnda küsijiwad mitmed minu käest, otsekui selle pimedada käest, kelle filmad Jeesus lahti tegi. Sumal teeb weel tänasel päewal oma au awalikufs oma laste juures.

Armsjad wennad! Katske, et teie pojad saaksiwad ärapeastetud ja uskuge Jssanda jisse, siis pole teil tarwis oma lapsi külma ilmaga läbi siigawa lume arsti järele saata.

Aastal 1890 jäin ma wäga raskestes haigeks, suure waluga tuli ühes kange kõha ja pisted külje sees. Mu sõbrade kannatus minuga katkes seepärast, et ma arsti ei kutsunud, mõned neist arwasiwad, et see tulla sellest, et ma ei taha arstile maksta, siis ütlesin oma wäimehele: „Wõta minu rahast kümme dollarit ja anna need pärast minu surma selle asemel, et neid arstile anda, neljale waelele lapsele. Sõbrad tuliwad mind waatama ja otsustasiwad juba, kudas nad mind pidiwad matma. Raskeisikümmend päewa olin ma selles raskes haiguses olnud ja selle aja sees oli minu wäikene poeg mulle kuus korda käed peale pannud ja palunud, et Jssand mind pidi terveks tegema. Neljateisikümmenda päe-

wa õhtul istusin ma jälle oma wäikesse, ilma emata pojaga oma tuas, ja seal näis otsekui oleksin mina tema wiimane sõber siin maa peal olnud. Ma kutsusin teda enese juurde, ta tuli ja suudles mind ja hakkas oma wäikeste kätega minu kaela ümber hellaste kinni. Minu südamest käis sügaw lahkumise walu joon läbi, otsekui oleks see minu poja poolt wiimane Jumalaga jätmise suuandmine olnud. Ma hüüdsin: „Oh Issand Jumal, kas ma pean siis tõeste omast pojast lahkuma, kes siis ilma emata ja isata jüa kurja ilma sisse jääb? Ei mitte,“ hüüdsin ma walju healega: „Priidik, tule ja pane oma wäikesed käed weel seitsmet korda minu peale.“ Ta tegi seda suure nutuga ja palus Jumalat ja waata, jelsamal silmapilgul oliwad kõik walud kadunud ja Issand oli mind terweks teinud, ja ma olen terve tänapäewani. Kõik au saagu Issandale.

Teie wend Issanda sees J. S. Smurr.
Carlisle, Michigan.

19. Kuriwaim wäljaetud.

Siin tahaksin ma teile, mu armsad, Issanda au kiituseks tunnistada, kudas ta mind rojase waimu käest ära peastis. Ma sündisin 2 jõulukuu päewal 1867. Ferry, City, Ohio lähedal ja elasin seal kuni möödaläinud aastani. Et minu wanemad Jumala lapsed oliwad, see läbi kuulsin ma ka wäga palju Issanda sõna ja sain kolmeteistkümmne aastajelt Jumalast tema lapseks wastu wõetud. Kuue-

teistkümmne aastafelt läksin ma isakojast wälja wõeraste juurde omale leiba teenima. Ulfmata inimeste seas elades ja ka wähest nende pidudest osa wõttes, kautasin ma Jumala armastuse oma südamest ja wauhin uueste patu jisse tagasi; tegin teiste noorte meestega ühes mitmesugusi rumalusi ja käisin ka häbistawis kohtades, kuni minuist wiimaks üks wilets ja patudega ärarikutud inimene sai. Ma põlgasin Jumala sõna kuulutust ja lükkasin kõik sõbralikud manitsused tagasi, ka oma wane mate noomimisest ei hoolinud mina midagi, panin oma südame täielikult Jumala sõnale ja püha Waimu juhatusetele finni. Sarnast pöörast ja kergemeelset elu elas in ma kuni 1. oktobri kuu päewani 1889 aastani, siis hüüdis Jumala Waim ühel õhtul: „Patune, kui kaua tahad sa seda teed edasi käia?“ Ma ehmatajin selle selge waimu heale üle wäga ära ja kostjin: „Issand, kui sa minule weel faks aastat elu kingid, siis tahan ma ennaft hoopis jinule anda. Aga heal ütles: „Ei, waid täna öösel pead sa surema.“ Ma kostjin suure ehmatusega: „Issand, oh Issand, ma ei julge weel surra, olen alles pattude sees.“ Nii pea kui seda olin öelnud, sai selles tuas kus seis in, kurja waimu nägu awalikuks ja see ligines minule. Küll katsusin ennaft tema eest põikamise läbi ära hoida, aga see ei läinud mulle mitte korda, waid ta tuli hirmsa hirwitamisega ikka minule ligemale, kuni äkitselt weri minu soontes otsekui tardus, ja minu hinge tõmbamine ähwardas finni jäeda. Ma

mõistfin kohe, et kuri waim oli minu peale wõimust saanud ja mu sisse elama tulnud. Ma jooksin kohe õue ja langejin ühe puu juurde põlwili ja hiiüdsin: „Oh Issand, oh Issand peasta mind weel seekord ja ma tahan ennaft kohe sulle anda.“ Palwest üles tõustes tundsin ennaft parema olewat, aga üks juur tomp jäi minu rindu, mis wähest üles tõusis ja mu hinge nii finni pani, et mind tahtis ära lämmitada. Küll katsujin oma elu parandada, aga kurat pidas mind täielikult wangis. Ühel ööl tuli hirmus kartus mu peale. Minu sõbrad tõujiwad üles ja walwasiwad minuga. Kurat ütles mulle järgeste: „Sinul andeksandmist enam ei ole, sest ja oled püha Waimu wastu pattu teinud.“ Sarnase hirmsa loo sisse jäin ma kuni 9 nowembri kuu päewani 1889. aastal. Teisel päewal, jee on 10 nowembril, hiiüdis Zumala heal jälle mu wastu: „Kui ja ennaft täna täieste Zumalale ära annad, siis wõid ja sest waimust lahti saada. Kiida Issandat!“ Ma hakkajin sellest tõutusest finni ja lubajin ennaft Issandale, kutsujin koguduse wanemad, jutustajin kõik oma elu neile ja nemad paniwad oma käed minu peale, palujiwad Zumalat ja waata, Issand peastis mind sest kurjast waimust. Ma andjin ennaft kohe Zumalale ja parandajin täieste meelt. Umbes kahe nädala pärast olin ma üsna terve ja elan täna päewani heas terwises üht püha elu Zumalale ja kuulutan tema armu tööd minu terwestegemises.

Teie wend Issandas W. S. Henry.

20. Pimedad näewad ja jalutumad käiwad.

Kõemsa südamega tänan ma Jumalat, jeda Kõigewägewamat, et ta mulle on armu annud et ma weel wõin oma käega tema wägewaid tegusid kirja panna. Auu ja kiitus saagu tema püha nimele! Ma tahan kõige inimestele tunnistada: Kord olin mina jalutu aga käin nüüd, ma olin ka pime aga näen nüüd. Uju läbi olen ma terweks saanud. Sest tema kallis töutus ütleb: Kõil mis teie ial lugeses palute, uskuge, et teie jeda saate, siis saab see teile. Mark. 11, 24. Mina palusin usus ja sain Issandalt terwiist. Auu saagu tema püha nimele! Täna saab minu terweks saamise päewast kaks nädalat mööda; mul ei ole enam mingisugust valu ei tunne ka wäsimust omas ihus. Tööd wõin ma nüüd täielikult teha mis minul kaks aastat hoopis wõimata oli.

Kaks aastat tagasi kukkusin ma väga raskestest ja jäin haigeks. Selle haiguse tagajärg oli wiimaks langetõbi see läks ikka rassemaks nõnda et mina pärast enam woodist ei wõinud wälja tulla. Selles haiguses kaustasin ma pärast ka oma silmanägemise. Arstid kes mind rawitsetiwad andsiwad mulle teada, et nende tarkus ja rohud mind ialgi enam parandada ei wõi ja minul ei olnud ka nende abi tarwis, sest minu kõige parem arst Jeesus Kristus, kes kõik meie wigadused parandab, tegi mind oma põhjatuma armastuse pärast terweks. Oh Jumala warjulepandud teed on väga suured ja imelikud.

Minu palwe on teie poole armsad wennad ja õed Issandas see, et teie mind nõtra liiget Issanda ihu kiielles oma palwekäte peal wõtate kanda, et ma alanduses ja truuduses wõiksin otsani kindlaks jäeda. Teie teid armastaja Kristuses.

Minnie Chapman.

Dayton, Ohio 27 Webruaril 1892.

21. Purustatud jalg terweks saanud.

Ma rõemustan selle üle, et Issand mind on ärapeastnud ja mina ka Paulusega võelda võin: Meie teame, kui meie maja mullane hoone maha kistakse, et meil siis eluase on Jumala käest, hoone, mis ei ole kättega tehtud, waid igawene taewas. 2 Kor. 5, 1. Jehowa on mu walguis ja abi, keda pean ma kartma? Jehowa on mu elu kinnitus, kelle pärast pean ma wärskema? Paul 27, 1. Mu saagu Issandale see eest, et ta mind on ihu ja hinge poolest terweks teinud. Minu jalapõid sai ühest suurest lehmasest täiesti puruks tallatud, walu seal juures oli liig suur. Aga ma ei saanud mitte arsti järele waid koguduse wanemate juurde nõnda kudas Jumala sõna käsib, ja waata, käte peale panemise ja usupalwe läbi kadus walu mu jala seesse koha ära ja jalg hakkas paranema, nõnda et ma teisel päewal ju karguga wõisin käia. Selle Jumala imeteu üle minu juures sai kurat wäga wihaseks ja teisel päewal seisis wale kuulutus minu jala terwaks saamise üle ajalehes. Seda lugedes tuliwad paljud mind uudishimulikult waata-

ma, kui suur see wiga on, mida Issand usupalwe läbi minu juures ära parandas; nad läkšiwad kõik täis imestust Jumala ime töö üle minu juurest ära, sest otsekui Pauluse lugu Melitese saares Apt. 28, 6. Minu jalg on tänapäewani terve nii kui teine. Kõik au saagu Issandale. Teie õde Kristuse ihu killes

Matilda M. Bragg.

Sweetser, Eud. 1 Aprill 1890.

22. Kargud ärawijatud.

Armsad, ma tunnen, et see Jumalale auks ja haiguste all kannatajatele kasuks tuleb, kui ma Jumala imelikust terwekstegemise jõust tunnistust annan. Kõik minu eluaeg poolteist aastastest lapse põlwest peale olin mina wigane. Ma käisin kargu ja kapi najal, mu puusa haiguse pärast kuni üheksateistkümnne aasta wanaduseni. Haiguse hakatusel olin ma neli aastat üsna woodis ja kannatasin ärarääkimata walu. Kuni minu kolmeteistkümnema eluaastani katsusiwad minu wanemad kõige paremate arstide tarkused minu juures ära, aga kõik jäi asjata; nemad ei wõinud minu puusaliiget, mis wäljaspoole oma aset kaswas ja nõnda minu parema jala neli tolli lühemaks tegi, kui pahem jalg oli, mitte ära parandada. Wiimaks püüdsiwad nad mitmesuguste rohtudega mu suurt walu ära kautada, aga ka seegi ei läinud neile korda. Kuni nemad mind täieste üle andsiwad wõlde, et mina pidada walu kannatama ja mõne aasta pärast surema. Oma suures kurwastuses wis-

kasin ma kõik rohud ära ja ei lootnud enam
ihte ainuist waluta päewa näha saada. Um-
bes kolm aastat peale seda kus arstid mind
ärailtlešiwad, kuulsin ma 23. januari kuu päe-
wal 1883 aastal tõe ewangeliumi kuulutust,
see mõjus nii wägewaste minu peale, et ma
kohe ennast Jumalale ära andsin ja patud
andeks sain Jefuse Kristuse were wäes. Bä-
rast seda kuulsin ma, et Jumal ka haigeid
terweks teeb usu palwe läbi, seepeale hakkasin
mina neid kohte pühast kirjast uurima ja leid-
sin oma juureks rõemuks neid mitmes kohas
üleskirjutatud olewat. Kas need aga ka weel
meie ajal sünniwad? Selle küsimisega oli mul
palju tegemist kuni püha Waim minule ütles:
Jefus Kristus on seesama eile ja täna ja
igaweste. Aga kas minul on ka õigus seda
Jumala käest paluda? Kohe leidsin oma piib-
list: Kui keegi teie seast kurja kannatab, see
palugu Jumalat Mat. 5, 13. Aga kas see
tõutus on ka minule põrmule osaks antud?
Seal lugesin ma: Igauks kes palub see saab
Matt. 7, 8. Aga mis suguste tingimiste all
saan mina seda? Ja mis meie iial palume,
seda saame meie temalt, sest meie peame tema
käsuõnu, ja teeme mis tema meelepärast on
1 Joan. 3, 22. Ja kõik, mis teie iial pal-
wes palute, kui teie usute, peate teie saama
Matt. 21, 22. Neist sõnadeist oli mulle küll
lalt. Ma lordasin neid weel üks lord üle -
ma pean tema meelepärast elama, II. m.
pean uskuma et tema tõutused kindlad on, Ma
ma pean pal'uma ja siis wõtma. Nõnda wal.

tasin mina täis usaldust Issanda poole üles 1 Joan. 5, 14. 15. salmisi filmas hoides. Kui ma siis palusin, et Jumal minu puusa seest walu ära wõtaks, sündis see kohe ühe filmapilkmise aja sees.

Kõik walu kadus hoopis, kui ma alles Jumalaga kõnelesin. Sest ajast on nüüd juba ka kahelksa aastat, kui Issand mind terweks tegi ja pärast ei ole enam mul puusa sees walu olnud. Et Jumal usu palwe peale minu walu ära wõttis, see kinnitas minu usku nõnda et ma ka palusin et ma ilma karkudeta wõiksin käia, ja sain wastuse: Jesus on ainult sinu tugi ja su kark, looda kindlaste tema peale Niipea kui jeda healt kuulsin, sain täis rõemu ja wiskasin kargud ära, ja ei ole neid pärast enam iial tarwitanud. Esimest sammu astudes ilma kargu ja lepita ootasin ma kangeste jumaliku jõudu, ja see tuli ja käis mu ihust läbi, sest filmapilgust peale ei ole ma enam nõdrust ega waewa oma puusas tunnud. Ma tänan see eest Jumalat, ja annan kõik au temale. Tema on mind terweks teinud, siis kui ükski arst mind ei wõinud enam aidata. Teie wend Kristuses

J. A. Spaulding.

Kalmazoo, Mich. 15. Juulil, 1891.

23. Kreebjist ja tiifitusest lahti saanud.

Kes kõige kõrgema Jumala kaitsemise all elab, ja alati Kõigewägewama warju alla jääb, see ütleb Jehowale: Sina oled mu warjupaik ja mu tugew linn; mu Jumal,

kelle peale ma loodan. Sest tema peastab, jind ära linnupüüdjä paelast, kahjutegewa katku käest. Oma tiywa sulgedega katab ta jind ja tema tiibade alla wõid ja kippuda; tema tõde on kilp ja sõjariist. Paul 91, 1—4.

Sügisel 1886 aastal sain mina freebjiist ja tiijikusest lahti, õliga wõitud rätiku peale panemise läbi Zumala wäes, nõnda kui kirjutatud on, Apost. t. raamatus 19, 12. salmis. Ligi kuus aastat olin ma tiijikus ja kolm aastat kannatajin ma freebji haiguse all.

Meie reisiijime ühest paigast teise, ja otsiijime paremat kliimat, mis mu tiijikust pidi parandama. Mõnes paigas tundjin pisut kerigitust, aga niipea kui selle kliimaga olin äraharjunud, läks haigus jälle pahemaks ja ma hakkajin werd kopsust wälja ajama. Ma tundjin, et mina oma kahe wäikese lapse feltji mitte kauaks ei saa maa peale jäeda. See arst, kelle hoole all ma olin, katsus küll mitmesugused rohud minu arstimiseks ära, aga mu terwis läks sest hoolimata ikka wiletsamaks. Mul oli wäga suur wõitlus, sest ma soowijin oma lappi suureks kaswatada. Oleks mul neid mitte olnud, siis olekjin ma ju rõemuga Issanda rahu sisse läinud. Wiimaks olin ma nii nõder, et riidesse panemise läbi juba mul weri suust wälja tuli.

Oh, ma kiidan Zumalat kes mind wiis aastat tagasi nendest rasketest haigustest usupalwe läbi ära peastis. Mu terwis on nüüd

wäga hea ja olen küll ihu ja ka hinge pool-
lest ärapeastetud. Kiitke seda Issandat minuga
kes farnase ewangeliumi meile on annud.

Teid öde Kristuses. Anna G. Albright.

24. Jumalit palwe kuulmine.

Minu mõte on Jumalat austada see läbi, et seda jutustan mis tema minu juures on teinud. Hiljuti kannatafin mina väga ühe kurja paise all, mis mu külje seeft ennast üles ajas ja väga kangeste walutas, nõnda et ma oma paremat kätt ei wõinud liigutada. Nõnda kannatafin ma kolm nädalat ja wõtfin morphiumi et suurt walu wähendada, aga nii pea kui morphiumi jõud kadus, oli walu jälle suur. Arst oli teda juba kolm korda torkanud ja ei tahtnud seda tööd mitte enam ette wõtta.

Kui ma nõnda oma toas waewlejin ja kõik järele mõtlejin, hakkajin mina wiimaks Jumalat appi hüüdma ja ta näitas mulle öösel unes, et ta mind tahab terweks teha. Hommikul üles ärgates kutsujin ma mitu Jumala last enese juurde ja meie palusime ühes koos, aga minu usk ei ulatanud Jumalast nõnda kinni hakkama, et olejnin terweks saanud. Teisel päewal kutsujin ma rohkem Jumala lapsi ja ka wendi, need wõidjivad mind õliga, paniwad käed peale ja otse palwe ajal wõttis Jumal minu walu ära ja ma wõijin oma kätt igate pidi liigutada. Rest öösel sain mina suurest walust üles äratatud ja ma mõtlejin: Issand tahab mind küll nüüd

surma läbi oma riiki vastu wõtta. Kutsusin oma pere enese woodi juurde, suudlesin neid ja jätsin Jumalaga. See peale hakkas mu abikaasa libedaste nutma ja ütles: "Armas mees, ja ei sure weel mitte, Jumal wõtab sind terweks teha." Need sõnad julgustasiwad mind wäga ja ma sain palwe peale Issanda käest wastuse, et ta mind wõtab terweks teha. Ma saatsin oma poja kes öösel wend Warneri ja Byrumi juurde palwega, et nemad oma kodus minu eest Jumalat palukiwad minu terweks saamise pärast. Ja enne kui mu poeg kodu tagasi jõudis, oliwad minu walud kadunud ja ma olin täieste terve. Jumal on ise mind terweks teinud. Tema nimi olgu kiidetud igaweste. Mina soowin seda suurt au Issandat igale ühele arstiks, kes tema on see, kes kõik meie ülekohtu andeks annab ja kes äraparandab kõik meie wigadused Paul 103.

Teie kaaswõitleja elu teel G. Major.

25. Arstide wahetus.

Mõned aastad tagasi sündis minu perekonnas üks Jumala imetegu mu lapse terweksaamise juures usupalwe läbi.

Minu poeg, kes nüüd üks terve poiss on ja 14 aastat wana, oli wiis aastat wäga nõrk, wilets ja haiglane. Mitu korda läks haigus nii raskest, et meil tema elu peale enam lootust üle ei jäenud. Minu abikaasa tahtis selle arsti, kes teda rawitjes ärailelda, ja ühe teise kutsuda selles lootuses, ehk see wõiks last aidata ja mina olin selle mõtega nõus, et

arstid saakšivad wahetatud, kuid waheti minu ja mu abikaasa wahel oli see, et tema tahtis üht maapealset, see on üht inimest, ja mina tahtsin taewalist, see on Issandat Jesust endise arstiga ümber wahetada. Mu abikaasa andis minule pärast õiguse, aga jättis mind mu palwega ja Jumalaga üksi. Kui ma nõnda oma kambri istusin oma lapsega ja kõik arsti rohud otšas oliwad, siis ootasin ma oma lapse surma ja olin kurb, sest kõik minu lootus oli otšas. Seal tõi Jumala waim need sõnad mulle ette: Mis inimeste juures wõimata on, seda wõib ometi Jumal teha, sest usupalwe wõib last aidata. Ma panin siis enesele järgmised küsimised ette: 1) Kas sa usud et Jumal wõib su lapse terveks teha? Ja ma usun, et see Jumal kes teda on loonud, wõib teda ka terveks teha. 2) Kas sa heidad ennast hea meelega Jumala wägewa käe alla, kui ta surma läbi su lapse ära wõtab? Ma kostsin: Oh Issand sinu tahtmine sündigu! Siis langesin oma Issanda ette ja palusin, palwes sain ma väga juure kindluse ja rõemustuse, et laps on terve. Ma tõusin üles, niisutasin ühe rätiku ja puhastasin ta silmanägu. Mu usk hakkas Issanda tõutusest kinni ja mu laps oli silmapilk terve. Oh kui suur oli minu rõem. Kiitke Jumalat igawesest ajast igaweste.

Emma S. Coston.

Kirjutanud R. M.

Hind 30 kop.

